

Frafald under uddannelse, et samfundsproblem i Grønland.

Hvordan vurderer studerende ved Handelsskolen i Nuuk deres egen faglig og arbejdsmæssig indsats under uddannelsen.

-En kvalitativ holdningsundersøgelse.

Kilde: Billedet er eget billede af
handelsskole studerende (NI.1.3) 2014

Speciale af: Nivi Olsen

Vejleder: Wolfgang Kahlig

Institut for Samfundsvidenskab

Iisimatusarfik

Afleveret 2. April 2014

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Kapitel 1. Indledning	4
1.1 Problemformulering.....	5
1.2 Begrebsdefinitioner.....	6
1.3 Hypoteser	7
1.4 Afgrænsning.....	7
1.5 Metode og teori.....	8
1.6 Specialets ambition.....	9
Kapitel 2. Hvorfor kalder man frafald for et samfundsproblem? Udsagn fra rapport, politikere, og forskere	10
2.1 Frafall påvirker andre studerende og samfundsnormerne generelt.....	10
2.2 Ældrebyrden i Grønland.....	10
2.3 Politikernes mål med uddannelsesniveaut i fremtiden.....	12
Kapitel 3 Præsentation af teorien	12
3.1 Geert Hofstedes 4 kultur dimensioner.....	12
Kap. 4 Præsentation af 2 frafaldsundersøgelser som mangler studerendes egen vurdering af deres arbejdsindsats under uddannelsen	14
4.1 Frafallundersøgelse 2010 – En undersøgelse af frafaldet på de gymnasiale uddannelser..	14
4.2 Arbejdsindsats under studiet.....	15
4.3 HS Analyse, hvem får en uddannelse.....	17
Kap 5. Hvordan vurdere studerende ved handelsskolen i Nuuk deres arbejdsmæssige indsats? -Visualisering at der er et problem i form af manglende vilje og arbejdsindsats bland studerende	19
5.1 Visualisering af problemet; Hvordan er arbejdsindsats hos det studerende i GU Aasiaat?..	19
5.2 Interview af vedkommende som har taget billederne.....	22
5.3 Interviews af handelsskole studerende i Nuuk.....	23
5.4 Hvorfor sover Grønlands dygtigste elever fra folkeskolen i undervisningstimerne på GU?..	24
5.5 Hvad siger studerende på handelsskolen om deres arbejdsindsats?.....	27

5.6 Har studerende haft en opvækst med pligter og krav?.....	31
5.7 Synspunkter af handelsskole af studerende i Nuuk om de bestemte etnicitets arbejdsindsats i Grønland.....	36
5.8 Hvem er rollemodeller for studerende, eller har studerende rollemodeller?.....	42
5.9 Sammenfatning.....	45
Kapitel 6. Den teoretiske tilgang om emnet; 4 kultur dimensioner af Geert Hofstedes....	46
6.1 Magtdistancen.....	46
• 6.1.1 Magtdistancen i familien.....	48
• 6.1.2 Magtdistancen i skolen.....	50
• 6.1.3 Magtdistancen på arbejdspladsen.....	52
• 6.1.4 Sammenfatning.....	54
6.2 Individualisme og kollektivism.....	55
• 6.2.1 Individualisme og Kollektivism i familien.....	56
• 6.2.2 Individualisme og Kollektivism i skolen.....	62
• 6.2.3 Individualisme og Kollektivism på arbejdspladsen.....	63
• 6.2.4 Sammenfatning.....	66
6.3 Maskulinitet og femininitet.....	66
• 6.3.1 Maskulinitet og femininitet i familien.....	67
• 6.3.2 Maskulinitet og femininitet i skolen.....	72
• 6.3.3 Maskulinitet og femininitet på arbejdspladsen.....	73
• 6.3.4 Sammenfatning.....	76
6.4 Usikkerhedsundvigelse.....	77
• 6.4.1 Usikkerhedsundvigelse i familien.....	78
• 6.4.2 Usikkerhedsundvigelse i skolen.....	80
• 6.4.3 Usikkerhedsundvigelse på arbejdspladsen.....	81
• 6.4.4 Sammenfatning.....	83

Kap. 7. Hvad skal man gøre for at rette op på ”lave” del af arbejdsindsats bland studerende? Interviews af erhvervets top arbejdsgiver i både private og offentligt ejede virksomheder i Grønland.	84
7.1 Ledernes respons om studerendes arbejdsindsats under deres uddannelse.....	84
7.2 Ledernes forslag om hvordan man kan forbedre studerendes arbejdsindsats.....	85
7.3 Nøgleord for forslagene fra lederne.....	86
Kap 8. Hvordan skal man ændre på den frafald der skyldes umodenhed og manglende arbejdsindsats, hvordan kan man løse det massive samfundsproblem?	88
8.1 Forældrene skal være dem der er ansvarlige over for børnene.....	88
8.2 Hvad med skolen?.....	89
8.3 Grønlands udfordringer.....	90
<u>Kapitel 9. Konklusion:</u>.....	92
Litteratur	96

Kap 1. Indledning.

En klog mand sagde engang i sin tale: “*Ask not what your Country can do for you, Ask what you can do for your contry.*” (Kennedy, John F. 1961) Grønland er enestående land, og adskiller sig på mange punkter fra øvrige lande. Specielt på de geografiske aspekter.

Grønland står i dag i en situation som er meget spændende når det gælder landets udvikling. Interessen udefra er stigende takket værre den globale opvarmning, og specielt de underjordiske råstoffer. Økonomisk står Grønland med udfordringer. Ældrebyrden vokser, befolkningsantallet er faldende, og der er stor efterspørgsel på **veluddannede/ velkvalificerede arbejdskraft**. Skatte og velfærds kommissionen kom i 2011 med en redegørelse om, at økonomien kollapser, hvis der ikke sker markante ændringer. Der er derfor stor fokus på Grønlands økonomi, og fra politisk side, er man begyndt at søge efter nye indtægter til at dække de stadig stigende udgifter for at bibeholde nuværende velfærdsniveau, som betydeligt finansieres af årlige bloktilskud fra Danmark. Man hører tit at uddannelsen er vejen frem for at opnå målet. Målet er et selv bærende land.

Uddannelse er et vidt begreb. Ud fra uddannelse kan man beskrive mange ting. Man hører ofte, at uddannelsesniveaue er lavt i Grønland, men ud fra hvilke kriterier og hvem sammenligner man med? Grønland har tendens til at sammenligne med Skandinavien, hvor uddannelsesniveauer er markant højere. Derfor vurderer man automatisk at uddannelsesstallet er alt for lav i Grønland. Spørgsmålet kunne være hvorfor Grønland sammenligner med disse lande, når forhold og kultur er ekstremt anderledes. Udfordringer for at gennemføre en uddannelse er forskellige. I Grønland spiller infrastruktur f.eks. en stor rolle. Der er begrænsede muligheder for at vælge en uddannelse, og tætte familiebånd bliver udfordret. Men den største forskel er nok, at den Grønlandske ungdom i dag kun er den anden generation, hvor Grønland for alvor begyndte at uddanne sin befolkning. Der er derfor stadig ikke tradition for boglig uddannelse.

Kan man vurdere uddannelses niveaue på en anden måde? Kan man f.eks, sige, at tallet er lav, fordi frafaldsprocenten er større, end dem der gennemfører en uddannelse.

Hvad skyldes frafald? Frafald skyldes mange ting, og mange beskæftiger sig med dette dilemma. Jeg savner undersøgelser fra studerendes perspektiv. Hvad siger de studerende selv om deres indsats under deres uddannelse. Jeg mener, at dette skaber et nyt perspektiv for at forstå yderligere, hvorfor der er så stort et frafald.

Specialet har til formål at videnskabeligt undersøge problematikken set fra studerende på Handelsskolen Nuuk. . Specialet fokuserer på, hvordan de studerende selv ser på frafald ud fra deres egen indsats fagligt i timerne, arbejdsindsats i forhold til lektier og opgaver samt fravær.

For hvis samfundet som helhed ikke gør noget nu for vores unge menneske og løfter ansvaret for at give dem muligheder for at blive selvforsørgende individer, ser fremtiden sort ud for Grønland.

Eller?

1.1 Problemformulering.

Grønland har store udfordringer, når det gælder, hvor mange der gennemfører en uddannelse. 50 % af folkeskolens elever gå ikke videre i uddannelsessystemet. En undersøgelse viste i 2005 at kun ca. 1/3 af arbejdstyrken havde en uddannelsesbaggrund.

Der er gennemført frafaldsundersøgelser, og der er lavet uddannelsesstrategier for hele landet, og disse udvikles hvert år.

Uddannelsesafrud er ikke kun omkostning for samfundet. Der er flere aspekter, som bliver påvirket, når tilfældet sker. Det påvirker den enkeltes muligheder og fremtid, men det påvirker også de andre studerende i uddannelsessystemet og samfundsnormerne generelt.

Årsagerne til frafald er et diskuteret og undersøgt emne. Der er flere aspekter, der spiller ind, og de centrale årsager er bl.a. fravær, personlige problemer, hjemve, kollegieproblemer, sprog, faglige vanskeligheder, forkert valg af uddannelse, umodenhed, kulturmødet, misbrug. Disse adskillelige årsager er blevet undersøgt, analyseret og diskuteret i flere år. En mangel i disse undersøgelser er, at man ikke har undersøgt de studerendes holdninger til, hvordan studerende selv vurderer deres egen fagligt, arbejdsmæssigt og fraværs indsats under uddannelsen.

Grunden til at det er faglig, arbejdsmæssigt og fraværs områder er disse 3 meget betydningsfulde til at gennemføre en uddannelse. Faglig dygtighed, arbejdsindsats samt et minimalt fravær er væsentlige elementer i at gennemføre en uddannelse.

Men i mange frafaldsundersøgelser har man ikke hørt de studerendes egne vurderinger af deres egne faglige kundskaber, deres arbejdsmæssige indsats og dens betydning for gennemførelse eller afbrydelse af deres uddannelse.

Hvordan vurderer studerende på handelsskolen i Nuuk deres opvækst med hensyn krav og pligter? Har dette have en betydning for frafald under uddannelse?

Hvordan vurderer de studerende på handelsskolen i Nuuk selv deres egen faglige kundskaber og arbejdsmæssigt indsats under deres uddannelse? Og hvilken af de to spiller mest rolle for at gennemføre en uddannelse?

Hvordan kan man analysere og forklare ud fra teoretisk vinkel, hvorfor umodenhed og for lidt arbejdsindsats under uddannelse spiller så stor en rolle for frafald under uddannelse ifølge frafaldsundersøgelserne?

1.2 Begrebsdefinition.

I dette afsnit vil begrebet arbejdsindsats defineres.

Arbejdsindsats:

Arbejdsindsats er en definition af, hvor effektivt en studerende arbejder over en tidsperiode. Arbejdsindsatsen påvirkes af mange forskellige ting i hvert studerendes/elevs miljø. Arbejdsindsats er meget baseret på tid. Hvor meget tid bruger studerende på deres uddannelse udover deres undervisning? Til at lave lektier, forberedelser og andre ting som har relevans for at gennemføre en uddannelse. En mand, som har beskæftiget sig med organisationer derunder arbejdsindsats ved navn Marc Buelens, mener, at arbejdsindsatsen ikke afhænger af motivation alene. Som det er beskrevet hos Marc Buelens, så afhænger arbejdsindsats også af individets kapacitet til at yde og muligheder. (Buelens, Marc. 2011)

Der er mange ting der spiller ind, når det gælder studerendes/elevernes arbejdsindsats. Fysiske aspekter kunne være varme, kulde, støj, dårlig arbejdsstilling eller for den sags skyld fysiske skader kan direkte påvirke arbejdsindsatsen. De mentale dele af mennesket spiller ind: en dårlig "tone" eller stemninger kan påvirke, hvor optimalt en studerende/elev kan udføre sit arbejde. Ofte handler det om, hvor optimalt hjernen fungerer: Kan den studerende ikke fokusere på sit arbejde, vil der ikke arbejdes optimalt. Så hvordan man har det som et menneske og omgivelserne, familie, og hvordan opvæksten har været spiller større rolle end vi måske normal tror på.

1.3 Hypoteser:

Jeg opstiller hypotesen på følgende måde:

1. Den første hypotese er at umodenheden hos studerende er den grundlæggende problem for studerendes store frafald. Umodenheden skyldes primært opdragelsen, kunne man gøre en ekstra ud af at unge mennesker få pligter der hjemme, i form af at hjælpe til, vaske deres egne tøj i tidlig alder, lave mad og andre almindelige gøremål og lære unge til at styre økonomien vil dette mindske frafald under uddannelse betydningsfuld.
2. Arbejdsindsats er noget der betyder kolossalt rigtig meget for at gennemføre en uddannelse. Arbejdsindsats under uddannelse, kunne faktisk overgå intelligensen. Så man sagtens kan gennemføre en uddannelse selv om man har en mindre intelligens, bare man har arbejdsindsatsen i orden under uddannelse. Derfor er arbejdsindsatsen værdi meget betydningsfuld for at gennemføre en uddannelse.

Jeg mener at det er disse to hypoteser spiller en rigtig stor rolle for at gennemføre en uddannelse i det grønlandske samfund.

1.4 Afgrænsningen:

Valg af studerende i Niuernermik Ilinniarfik er i sig selv en afgrænsning. Jeg valgte Niuernermik Ilinniarfik, fordi skolen er meget alsidig, og har både merkantile, gymnasiale samt videregående uddannelser. En af de vigtige begrundelser for, at der tages udgangspunkt i Niuernermik Ilinniarfik i specialet er, at de studerende hos Niuernermik Ilinniarfik kommer fra hele kysten. Det er derfor muligt at undersøge frafaldsproblematikken med baggrund i studerende, som kommer fra hele Grønland, både byer og bygder.

Ved valg af at undersøge studerendes egen vurdering af deres faglighed, arbejdsindsats samt betydning af fravær under uddannelse, vil jeg forsøge at finde frem til faktorer som endnu ikke er undersøgt. Og dermed give en bredere overblik over hvorfor man har så stort et frafalds procent ud fra de studerendes tankegang.

Undersøgelser som allerede forefindes vil ikke blive undersøgt i denne speciale.

1.5 Metodeovervejelser og teori:

Til gennemgang af analysen vil kvalitativ undersøgelse anvendes. Til teori tilgangen anvendes Geert Hofstedes Kultur dimensioner.

Empirien vægtes særligt her, empirien indsamles i form af interviews af handelsskole studerende.

For at komme dybere i analysen har jeg valgt at bruge 4 dele af teorien af Geert Hofstedes kultur og organisations teorier.

1. **Magtdistancen:** har man i den Grønlandske samfund stor eller lille magtdistance. Formålet med dette er at få indblik i, hvordan magtdistancen påvirker de studerende holdninger om deres egne indsats i skolen.
2. **Kollektivism og Individualisme:** dette skal bruges for at analysere om hvor i stor grad kollektivism og individualisme spiller en rolle i forhold til arbejdsindsatsen. Det primære formål med brug af denne teori er at identificere om kollektivism eller individualisme spiller ind på de studerendes indsats.
3. **Maskulinitet og femininitet:** skal bruges til at identificere, hvordan maskulinitet eller femininitet spiller ind i studerendes måde at være på. Hvordan påvirker de to elementer studerendes opførsel med hensyn til vilje styrke for at gennemføre en uddannelse.
4. **Usikkerhedsundvigelsen:** usikkerhedsundvigelsen er ikke kun personligheden, men kan også være følelser, man delvis har fælles med andre medlemmer af ens samfund. Derfor er denne dimension også relevans for at analysere hvordan dette kunne være med til at analysere og forklare studerendes måden at vurdere deres arbejdsindsats.

Til sidst i specialet vil der være en vurdering og en diskussion om, hvordan man kan formindske de studerendes frafald. Ud fra interne og eksterne vurderinger på baggrund af teorierne, vil specialet give bud på, hvordan man kan bevæge samfundet, og allerede fra folkeskolen og i hjemmet påvirke de studerendes faglighed og arbejdsindsats i forhold til at tage en uddannelse, som kvalificerer den enkelte til arbejdsmarkedet.

Emnebehandling:

Specialets empiriske tilgang er data indsamling fra studerende hos Handelsskolen. Fire klasser med i alt 100 studerende vil blive interviewet i form af et Derudover interviewes en studerende hos GU i

Aasiaat. Denne studerende er ejer af billeder, som skal bruges til at visualisere ”motivations problematikken hos studerende i GU Aasiaat.”

Data indsamlingen behandles analytisk ved hjælp af Geert Hofsteders kulturer og organisations teorier.

Begreber som frafald, arbejdsindsats samt fravær vil være de centrale ord, der bruges i dette speciale.

Metode for spørgeskema undersøgelsen:

Metoden for at samle data som er fuld valide er problematisk i denne speciale, derfor har jeg valgt at bruge denne metode:

”Desuden tillader den hermaneutiske fremgangsmåde, at man i resultaternes gengivelse kan referere til udsagn som kun en gang kommer frem. Det er nemlig ”målet” i den kvalitative forskning i modsætning til den kvantitative metodologi ikke at finde hyppigheden af bestemte handlings- og holdningsmønstre, men derimod at finde et muligt træffende set af de relevante holdnings- og handlingsmønstre i en social situation.” (Lammek,1989 hentet fra Kahlig 1999: 11)

Derfor vil resultatet af spørgeskema undersøgelsen ikke kunne bruges til at beskrive situationen som studerende i hele Grønland, men kunne sagtens bruges til at forstå frafalds situationen.

1.6 Specialets ambition:

Specialets ambition er at undersøge omkring den store frafald under uddannelse. Der tages udgangspunkt i de der allerede er blevet undersøgt. Derfra vil der ske en selvstændigt undersøgelse af studerende på handelsskolen. Gennem interview undersøgelserne forventes yderligere viden omkring studerendes syn på hvad der betyder noget for at gennemføre en uddannelse. Have en indblik i hvordan de studerende vurdere deres egen arbejdsindsats under deres uddannelse og dets betydning for gennemførsel af uddannelsen. Når undersøgelsen er indsamlet skal der analyseres ved hjælp af teori og er kultur dimension teorier. Formålet er at vise hvorfor, det som studerende besvarede forholder sig sådan som de gøre. På denne måde vil der forhåbentligt skabes en overblik over hvorfor der er så stort en frafald og hvordan man kan mindske dette samfundsproblem.

Kap. 2 Hvorfor kalder man frafald for et samfundsproblem? Udsagn fra rapport, politikere, og forskere.

2.1 Frafald påvirker andre studerende og samfundsnormerne generelt.

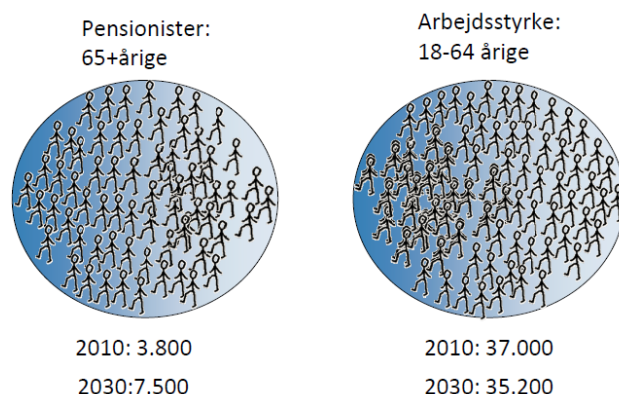
Uddannelse har været et diskussionsemne i den grønlandske samfund siden 1950'erne,. Det er i denne periode man for alvor startede udviklingen af Grønland fra et fangersamfund til et industrialiseret samfund. Uddannelse er ikke kun en samfundsændring, men i høj grad en livstilsændring. Der eksisterer forskellige udsagn om at uddannelsesfrafald er et samfundsproblem. Den nyeste frafaldsundersøgelse fra 2010 af Lotte Kjær beskriver frafaldsproblematikken på denne måde:

”Uddannelsesafbrud er ikke kun omkostningsfulde for samfundet og den fremtidige udvikling, men også for den enkelte studerende. Frafald påvirker ikke mindst den pågældendes muligheder og fremtid, men også de andre studerende i uddannelsessystemet og samfundsnormerne generelt. Frafald og fravær er ikke kun individuelle processer, men påvirker og påvirkes af større samfundsstrukturer, værdier og normer.”(Frafaldsundersøgelse 2010.)

Dette forklarer, at frafaldsproblematikken påvirker den enkelte individ. Ikke kun i den periode, hvor man stopper sin uddannelse, men også individets fremtid hvis ikke det påbegynder en ny uddannelse ret hurtigt efter uddannelsesafbrud. Frafaldet påvirker dog ikke kun det enkelte individ, undersøgelsen argumenterer også for, at det påvirker de medstuderende og ikke mindst samfundsnormerne generelt. Dette kommer jeg mere ind på i kapital 6, når jeg skal til at præsentere teorierne, som jeg skal anvende.

2.2 Ældrebyrden i Grønland.

Skatte og velfærds rapporten kommer med en anden vigtig pointe, og beskriver hvordan uddannelsesniveaue i det hel taget vil påvirke samfundet i en situation, hvor ældrebyrden vil dræne samfundsøkonomien i fremtiden. Ældrebyrden har ikke direkte noget at gøre med frafaldsproblematikken, men de to ting ikke kan skilles ad: Jo bedre arbejdsstyrkens uddannelsesbaggrund er, jo stærkere er den arbejdsstyrke, som skal løfte den fremtidige massive ældregruppe. Dette forklares på denne måde:

Figur 1. Stigende velfærd stigende levetid. (Præsentationsmateriale Skatte og velfærd- vores velstand og velfærd kræver en handling nu. 2012)

Denne figur viser, hvordan udviklingen vil se ud i år 2030 i forhold til 2010. Som det ses af tallene vokser antallet af ældre til cirka det dobbelt frem med 2030, mens arbejdsstyrken falder med cirka 2000 personer.

Dette forklarer en del om, hvordan velfærd kommer til at se ud, hvis Grønland bibeholder status quo. For at opretholde nuværende velfærdsniveau skulle antallet af forsørgere (Arbejdsstyrke) følge med i udviklingen af antallet for pensionister. Dvs. er der fordobling i antallet af pensionister, skulle der også ske en fordobling i arbejdsstyrke. Tallene viser at dette ikke sker. For at bibeholde velfærd skulle arbejdsstyrken være helt op på ca. 70.000 personer i 2030. Dette er urealistisk på flere punkter: Det mest oplagte punkt at tage udgangspunkt er det samlede befolkningsantal på pt. 56.500 personer.

Dette bekræfter, hvor stort et behov Grønland har for veluddannet arbejdskraft for at kunne løfte samfundet, både når det gælder velstand og velfærd.

Dette bekræfter yderligere, at Grønland ikke har råd til de høje frafaldsprocenter, når det gælder uddannelse, som er tilfældet idag.

Det seneste tal fra Inerisaavik viser, at 50 % af unge mennesker ikke forsætter deres uddannelse end folkeskolen. Og størstedelen af disse unge mennesker befinder sig i mindre byer. (Inerisaavik

2013) Ifølge Inerisaaviks data samling fra 2011 er der kun knap 80 % af en årgang der har fået adgangsbevis.¹

2.3 Politikernes mål med uddannelsesniveaut i fremtiden:

I en rapport der kaldes for vores fremtid, dit og mit ansvar som er fra 2012 bekræfter, at der er fokus på uddannelse i samfundet fra politikernes side: Den seneste uddannelsesstrategi er fra 2012 og en opdatering er på vej. Der er bl.a. fokus på ny gymnasireform, og Naalakkersuisut har planer om, at 2/3 del af erhvervsaktive skal have en uddannelse i 2020. I dag (2014) har 30 % af de erhvervsaktive en uddannelse, og hvis ambitionen om at dette antal skal forøges til 66 % i 2020 skal realiseres, vil dette betyder store ændringer i uddannelsessystemet og for de studerende fremover.

Kap. 3 Præsentation af teorien

Introduktion af teorien.

Geert Hofstede er født 2. oktober 1928 i Haarlem, Holland. Han er en fremtrædende analytiker. Især i kulturanalyse, hvor han er en af pionererne. Geert Hofstedes analyses refereres ofte til som IBM-analyserne, og han var den første som kunne påvise forskelle i nationalkulturer ved brug af vallide data. Geert Hofstedes analyse arbejde blev gennemført hos IBM, som på det tidspunkt var en af de eneste virksomheder med lokale kontorer næsten overalt i verden, og ved analysering af dataene fandt Geert Hofstede frem til fire kulturdimensioner, der er:

- Individualisme/kollektivism
- Maskulinitet/femininitet
- Strukturingsbehov
- Magtdistance

En femte dimension er senere kommet til:

Inerisaavik, rapport: Ifølge indberetningen af antallet af elever til Inerisaavik pr. 1. oktober 2011, var 846 elever indskrevet i 10. klasserne på tidspunktet for opgørelsen. Dette tal omfatter også elever under vidtgående specialundervisning. – Lang størsteparten af eleverne aflagde prøve i alle obligatoriske skriftlige discipliner, nemlig knap nok 80 %. En mindre del af eleverne tog ikke prøver i en enkelt eller to obligatoriske skriftlige discipliner, hvilket der kan være naturlige grunde til, så som sygdom. Inerisaavik er dog opmærksom på udeblivelser fra prøver og vil skærpeopmærksomheden på problemstillingen fra og med året 2013for at vurdere om den udvikler sig i uheldige retning.

- Langsigtet/kortsigtet orientering

Geert Hofstedes dimensioner tager udgangspunkt i at hver nationalkultur er indplaceret på en skala for 0-100 i sammenligning med hinanden. Det skal understreges, at Geert Hofstedes kulturdimensioner fortæller noget om et lands kultur. Ikke om individers kultur.

Jeg vil bruge Geert Hofstedes teori om nationalkulturer til at undersøge, hvad der kan være årsag til, at der er bestemte kendetegn og mønstre i studerendes vurderinger af deres egen arbejdsindsats under deres egen studie, som kan forklares med kultur. Dette er væsentligt, hvis man i grønland sammenligner sig med andre lande i uddannelsessammenhæng, som har en anderledes kultur.

Valget af Geert Hofstedes begrundes med, at han i sine beskrivelser har et interessant fokus på, at man bevæger sig i tre delområder i løbet af ens liv. Det er hjem, skole og senere hen arbejde. Dette værdsættes specielt her i specialet, da dette vil komme med forklaringer på, hvorfor de studerende egne vurderinger, er som det er.

Jeg mener, at arbejdsindsatsen hos de studerende er kerneord i frafaldssammenhæng. En problematik som anses som et samfundsproblem, nu hvor Grønland står over for en udvikling, hvor arbejdsløsheden stiger², ældrebyrde i sigte, samt lavt uddannelses niveau. Problematikken blev endnu tydeliger, da de viste sig at de fleste arbejdsløse er de unge: ” *Statistikken viser også, at den helt ømme akilleshæl til stadighed er ungdomsarbejdsløshed. Alene de 18-29-årige tegner sig for 1622 arbejdsløse.*” (Krebs, Martine L. 2014) Helt unge som er i den bedste arbejdsdygtige alder er dominerende i ledigheden. Mon dette fortæller noget om hvor problematisk situationen er.

2

Nye tal fra Grønlands Statistik viser en dramatisk stigende arbejdsløshed. Alene fra 2013 til 2014 er antallet af ledige steget med 511 personer, hvilket bringer antallet af ledige her i landet op på 4420 personer. Det svarer til en stigning på 13 procent. Ledigheden i Grønland har været voksende siden 2008. Det er både i byer og bygder, der står galt til. Stigningen er dog lidt højere i bygderne end i byerne. Helt galt står det til i Upernaviks bygder, hvor ledigheden er steget med 114 personer på et år. Også Nuuk tegner sig for en stor stigning. Her er der 941 ledige, hvilket er 191 mere end sidste år. KNR.gl (<http://www.knr.gl/da/nyheder/arbejdslosheden-stiger-stadig>)

Kap. 4 Præsentation af 2 frafaldsundersøgelser som mangler studerendes egen vurdering af deres arbejdsindsats under deres uddannelse samt deres faglige kundskaber.

Der er lavet to store undersøgelser om frafaldet under uddannelse. HS analysen (Henrik Skydsberg) har lavet en i 2001 der hedder ”Hvem får en uddannelse?” og Lotte Kjær har lavet en fra 2010 som er fokuseret på et bestemt uddannelses institution nemlig Gymnasiet i Grønland og den hedder: ”Frafaldsundersøgelse 2010” Det er begge to meget gode, og de går en på rigtig mange ting. Henriks er fokuseret på tre bestemte årgange, 1970, 1975 og 1980 årgang hvor han spotter deres uddannelses aktiviteter gennem livet indtil nu, så undersøgte han hvor mange der har gennemført en uddannelse og hvor mange der har haft uddannelsestop gennem tiden. Der kom masse opløsninger som er interessante.

4.1 Frafaldsundersøgelsen 2010 – En undersøgelse af frafaldet på de gymnasiale uddannelser.

Antropolog Lotte Kjær, fokuserede på gymnasier studerende. Der var masse data som ble samlet ind, og undersøgelsen er meget baseret på frafalds begrundelser som sker på de tidspunkt som studerende afbryder deres uddannelse.

Frafaldundersøgelsen undersøgte 11 punkter som skyldes frafald under gymnasiet:

1. Fravær
2. Personlige problemer
3. Hjemve
4. Kollegieproblemer
5. Sprog
6. Faglige vanskeligheder
7. Forkert valg af uddannelse
8. Umodenhed
9. Kulturmødet
10. Uddannelseskultur
11. Misbrug

Disse 11 begrundelser for afbrydelse af uddannelsen er meget aktuelle som skaber overblik i hvor der er problematiske begrundelser som man burde kunne håndtere og faktisk så kom undersøgelsen med at løsningsforslag til hvordan man så kan løse problemerne.

Under det som specialet vil fokusere på: Faglige vanskeligheder, beskrives at: ” *Ingen af de elever jeg har interviewet, har nævnt faglige problemer som den primære årsag til deres afbud af uddannelsen.* ” (Kjær; Lotte s. 48) Men dertil bekræftes af underviserne mener noget at, fordi man mener blandt andet at man kan se på karaktererne fra folkeskolen, om eleverne kommer til at kunne klare sig i uddannelserne eller droppe ud.

I undersøgelsen savner jeg at studerende f. eks vurderer deres faglig dygtighed kontra deres arbejdsindsats. For der kan man nemlig vurdere hvor studerende ligger vægten når det gælder arbejdsindsats kontra faglig dygtighed for at gennemføre uddannelsen.

Til gengæld kom undersøgelsen ind på 4 forklaringsmulighederne på, hvorfor eleverne ikke oplever fagligheden som problem er:

1. at ingen af de elever, der har store faglige problemer, har valgt at tale med forskeren
2. at eleverne ikke ønsker at se fagligheden som problem, da det giver dårligt selvværd
3. at det ikke er det vigtigste for eleverne
4. det er mere socialt acceptabelt at have eksempelvis personlige problemer end at have faglige problemer end at have faglige problemer, og de unge vælger derfor førstnævnte forklaringsmodel.

Dette vil jeg i det her speciale prøve på at analysere yderligere, sådan som det er beskrevet her i frafaldsundersøgelsen hænger besvarelsen på problematikken løst. Mere præcis forklaring ønskes når specialet er færdigt.

4.2 Arbejdsindsats under studiet.

Undersøgelsen har ikke berørt emnet, arbejdsindsats specielt med en vinkel fra studerendes egen vurdering af ens egen arbejdsindsats. Hvor meget betyder arbejdsindsats for at gennemføre en uddannelse. Men man kan sige at denne frafald undersøgelse som kom ind på 11 forskellige begrundelser for frafald, berører emnet arbejdsindsats. F.eks. emnet fravær har jo berøring på arbejdsindsats, da arbejdsindsats kræver at man kommer til timen og få den arbejdsopgave i timerne som så forudsætter krav til hvordan man håndtere sin arbejdsindsats.

Emnet umodenhed berører mere eller mindre også emnet arbejdsindsats. For umodenhed er meget svært at skille helt ad fra arbejdsindsats. At man ikke har lært at tage ansvar før man er påbegynd en uddannelse, har en stor betydning for arbejdsindsats under ens uddannelse. Faktisk så er emnet

umodenhed den tætteste emne i frafaldsundersøgelsen på arbejdsindsatsen. Men emnet er beskrevet på mindre end 1 side i rapporten. (Kjær, Lotte 2010:53) Så dette minder jeg er en vigtig faktor som begrundelse i den store uddannelsesfrafald. Men beskrivelsen er meget kort.

Emnet indeholder nogle utrolig vigtige elementer for at gennemføre en uddannelse. Der står i rapporten; ” *Administrationen af hverdagen er et af de store emner, når eleverne bliver yngre og skal flytte hjemmefra. Herunder det at skulle lave mad, vaske tøj, håndtere økonomi og rengøring. Rengøring kan i de tilfælde, hvor rengøringsordningen ikke fungerer, afhænge af kollegielærerens eller det tilknyttede kollegiepersonales opfølgning og opsyn.* ” (Kjær, Lotte 2010:53)

I denne dystert citat fra rapport er der en rigtig god og positiv vinkel, det er at eleverne er blevet yngre og yngre, dette er rigtig godt fordi det viser at man nu kan færdig gøre gymnasiet inden man er 20 år eller senere. Men dette medfører så en anden problematik, og det er at eleverne ikke selv kan gøre rent eller vaske deres tøj. Selv om dette måske kan anses for at være ikke så vigtig begrundelse for frafald, så mener jeg at dette er en meget vigtig faktor som skal tages op, for kan man ikke tage ansvar omkring disse ting, så er der store sandsynlighed for at man ikke heller kan vare tage andre gøremål. Det kan være lektier, står op om morgenen, lave mad. Generelt leve sundt.

En sidste citat fra rapporten er: ” *En elev fortæller, at han kun spiser en gang om dagen. Pengene var blevet brugt på internet måneden før og han havde kun haft råd til at købe en 28-dages-middag. Her kommer den kortsigtede orientering og myopiske adfærd, som er nævnt i afsnittet om fraværd ind igen.* ” (Kjær, Lotte 2010:53)

Dette har en alt afgørende betydning for hvordan eleverne klare sig, en sulten elev har ikke en chance for at gennemføre en gymnasiale uddannelse for den sags skyld, eleven har ikke chance for at fungere optimal i hverdagen med denne adfærd. Disse ting har en kæmpe betydning, for hvordan er motivationen til at være i skole med tom mave? Hvordan man lave lektier med tom mave? Og hvordan kan man trives generelt med tom mave? Disse ting har alt afgørende/ grundlæggende betydning for at gennemføre en uddannelse.

Så dette område fylde mindre end 1 side i rapporten er svært at forstå når den enholder så store ting der betyder meget for om eleverne gennemføre uddannelsen. Dette vil jeg helt klart analysere og fokusere mere på i specialet.

4.3 HS ANALYSE; Hvem får en uddannelse?

En anden rapport som jeg har analyseret er en analyse som er gennemført i Juni 2001. Den går ud på en undersøgelse af de forhold, der er bestemmende for unges påbegyndelse og gennemførelse af uddannelser. Rapporten er på 50 sider, hvor af det 50 sider er ca. 24 sider er tabeller. Kort sagt er der en beskrivelse på omkring 25 sider som ikke er helt analyserende, men blot beskrivende.

Undersøgelsen er baseret på 1716 besvarede spørgeskemaer, svarende til 68 procent af dem der er født i Grønland i årene 1970, 1975 og 1980 og som i 2001 var 20-21, 25-26, 30-31 disse er i dag mellem 33-34, 38-39,43-44 år gamle. Så selv om undersøgelsen kun er 13 år gammel, så er den baseret på ældre generation end den unge generation vi har i dag. Livstilsændring har ændret sig markant fra dem der er født i 70-erne end dem der født i mellem 1990-1995. Teknologien og mulighederne er helt anderledes, og derfor er det meget svært at sammenligne rapporten til den nyere rapport. Rapporten er som sagt meget beskrivende, dette står også i selve indledningen; ” *Selv om rapporten kun beskæftiger sig med de overordnede sammenhænge er materialet fra spørgeskemaundersøgelsen så omfattende, at der er gode muligheder for embedsmænd eller studerende kan dykke yderligere ned i materialet og finde årsagssammenhænge, som kan være med til at belyse andre dele af problemstillingen eller helt andre problemstillinger.* ” (HS Analyse 2001:4)

Grunden til at jeg tog en ældre rapport som denne er bl.a. for at se om der er sket ændringer i begrundelser for frafald dengang og i dag. Rapporten viste nemlig at den oftest nævnte årsag til at falde fra en uddannelse. Begrundelserne er:

1. Ønsket om at starte på en anden uddannelse, 24 % af alle der falder fra har sagt dette.
2. Kunne ikke finde praktik plads, 19 % har tilkendegivet dette.
3. Var ikke tilstrækkelig moden og selvstændigt, 19 % har tilkendegivet dette.

Disse begrundelser for frafald er ikke langt fra begrundelserne som forefindes i dag. Ønsket om at starte på en anden uddannelse, kunne f.eks. have undgået ved en bedre vejledning, og der er sket forbedringer i dag omkring dette, ved at skabe Piareersarfiit og ved at skabe center for vejledning. Det at man ikke kunne finde praktik plads er stadigvæk aktuelt, men virksomhederne er de seneste 10 år været bedre og bedre til at tage elever. Bl.a. på grund af at man har etableret lov ændringer i Selvstyret om praktik lønninger, på den måde at virksomheder som for praktikanter har gode fordele når det gælder økonomien. Den tredje begrundelse er igen ikke tilstrækkelig moden og

selvstændigt. Umodenhed, som også er taget i den anden rapport. Spørgsmålet er om dette ikke har en større betydning i dag?

De to rapporter har mange ting til fælles, og de har mange gode oplysninger som peger på hvordan man så kan bekæmpe den store frafald. Specialet vil byde på noget andet som de to rapporter ikke kom ind på. Specialet vil fokusere på andre ting som peger i retning af hvorfor man er så umoden når man starter på en uddannelse, og hvordan man kan ændre denne norm.

Kap 5. Hvordan vurdere studerende ved handelsskolen i Nuuk deres arbejdsmæssige indsats? -Visualisering at der er et problem i form af manglende vilje og arbejdsindsats blandt studerende.

Dette kapitel beskriver min undersøgelse, dataindsamling og interviews. Jeg tager udgangspunkt i min billedindsamling fra GU i Aasiaat, billeder som en elev har taget. Derefter vil jeg fremhæve resultatet af min spørgeskema interviews. Jeg har interviewet studerende på Handelsskolen Nuuk, det er i alt 100 studerende der har besvaret et spørgeskema.

5.1 Visualisering af problemet; Hvordan er arbejdsindsats hos de studerende i GU Aasiaat?:

Jeg har valgt at bruge billeder, som en elev *som ønsker at være anonym*, selv har taget i 2012 og 2013. Eleven har givet mig lov til at bruge billederne, som fortæller meget om, hvordan motivationen er i den nyere tid under den gymnasiale uddannelse.

Som tidligere beskrevet er det et politisk mål, at i år 2020 skal andelen af uddannede i arbejdsstyrken øges fra i dag 30 % til 70 %.

Det er vigtigt at bemærke, at der er begrænset plads på Grønlands gymnasier. Denne begrænsning har både rod i kollegieværelser, undervisningslokaler og lærerkapacitet. Gymnasierne foretager derfor en screening af de unge, og optager de elever, som vurderes bedst egnede.

Elven som har taget disse billeder af sine medstuderende har ønsket at vise hvordan en undervisning foregår på en gymnasial uddannelse i Aasiaat Grønland i år 2012/2013

Samfundsfag

Musik

Matematik

Illustration 1. Måden at gå på gymnasial uddannelse på i Aasiaat.

Her vises billeder fra GU Aasiaat, imens man har undervisning. Eleven har taget i alt 29 billeder, og har offentliggjort disse. Billeder e er ikke ”opdigtede.” Grønland har en situation i dag, hvor cirka 50 % af en ungdomsårgang ikke har mere uddannelse end folkeskolen. (Henvis til tabel.) De 50 % som fortsætter efter folkeskolen kan vælge enten erhvervsuddannelse, efterskole eller gymnasiale uddannelse: både handels- og alment gymnasium. Hovedparten vælger gymnasiet. Der findes i Grønland pt. et handelsgymnasium i Qaqortoq og tre almene gymnasier i Nuuk, Aasiaat og Qaqortoq. Her vises yderligere billeder af foregående undervisning.

Geografi

Engelsk

Kemi

Geografi

Idræt

Historie

Engelsk

Kemi

Illustration 2. Måden at gå på gymnasial uddannelse på i Asiat.

Under illustrationerne fra undervisningen vises i hvilken undervisning billedet er taget fra. Dette illustrerer, at det ikke er et bestemt/bestemte fag, man er umotiveret i, men at det er i generelt i en vifte af fag hos flere forskellige undervisere.

5.2 Interview af vedkommende som har taget billederne:

For at bekræfte, at man ikke har ”opdigtet” billederne. Dvs. lejet at man sov, har jeg interviewet eleven som tog disse billeder.

Nivi spm.1) *”Er billederne ægte? Forstået på denne måde, er det virkelige hændelser, du har taget billeder af?”*

Svar af eleven); *”Billederne er ægte/ vi legede ikke. Nogen sover, og nogen ligger og slapper af.”*

Nivi spm. 2) *”Hvordan føler du som elev, når med studerende sover, mens I har undervisning?”*

Svar af eleven); *”Jeg er lidt ligeglad, men selvfølgelig bliver jeg nogle gange selv søvnig, når folk omkring mig sover.”*

Nivi spm. 3) *”Hvad siger underviserne til sovende elever?”*

Svar af eleven); *”Det er forskelligt, hvordan underviserne de reagere på sovende elever. Nogen siger, at man skal være vågen, nogen er ligeglade. Det kommer an på, hvem underviseren er.”*

Nivi spm. 4) *”Er billederne taget mens I har timer eller i frikvarteret?”*

Svar af eleven); *”Billederne er taget, mens vi havde timer.”*

Nivi spm. 5) *”Er billederne taget i 2.g (2 år) eller er det taget i flere årgange?”*

Svar af eleven); *”Billederne er taget både på 1., 2., 3. år dvs. 1.g, 2.g, og i 3.g.”*

Nivi spm. 6) *”Hvor tit oplever du, at folk omkring dig sover, eller er ligeglade under timerne?”*

Svar af eleven); *”Det er desværre normalt at eleverne sover og ligger ned i timerne i GU Aasiaat. Hver undervisningstime ser jeg sovende elever. Som sagt nogen sover, nogen ligger bare og slapper af, hvis jeg har taget billeder hver gang nogen sover, så har vil jeg have mange, mange billeder.”*

Interviewet med eleven skaber en yderligere forklaring på billederne. Først så bekræfter eleven at disse billeder er ægte, og at disse billeder ikke er taget for sjov. Han fortæller også, at han ikke

påvirkes, når nogen sover i timerne, men han bliver alligevel selv søvning af at se på det. Dette mener jeg, har en større betydning.. Sover folk i timerne, sender det en signal om ligegyldighed blandt studerende og undervisere, og dette vil med stor sandsynlighed påvirke hele klassen. Lotte Kjærs frafald undersøgelse viser, at det store fravær og manglende motivation er en af årsagerne til frafald. Disse billeder forklarer en hel del. Hvis man til hverdag har undervisning, hvor det er normalt, at medstuderende sover i undervisning, hvorfor skal man så stå op om morgenen for at gå i skole, når folk alligevel sover i timen? Disse signaler har helt klart stor betydning for antallet af frafald, for resultater i form af udbytte og karakter og ikke mindst holdninger om, hvordan man studerer. Interviewet med eleven oplyste, at det er normalt, at man sover i timerne, det er ikke noget der sker sjældent. Igen tænker jeg på optagelsesprocessen, at de elever som er på den gymnasiale uddannelse, er vurderes de bedst egnede fra folkeskolen.

Dette påvirker frafaldsniveauet, men udfordringen ligger ikke alene i uddannelsessystemet. I næste kapitel vil teorien beskrive hvordan hjem, skolegang og senere arbejdsplads påvirker hinanden, og hvordan de hænger sammen.

Men det er ikke så svært at regne ud, hvis man har denne holdning, ligegyldighed, til uddannelse, så tegner det et billede ens adfærd på arbejdsmarkedet senere. Det er stor sandsynlighed for at normerne tages med videre.

5.3 Interviews med Handelsskole studerende i Nuuk:

I forsøg på at validere illustrationsbillederne, er der opstillet en yderligere interviews af 100 unge mennesker i primært mellem 20 til 30 år. Alle respondenter er studerende på Handelsskolen Nuuk, har alle sammen gået på folkeskole i Grønland, og dem, der har gået på en gymnasial uddannelse har gået på gymnasiet i Grønland.

Der er to forskellige spørgeskemaer. Til det første spørgeskema var der 60 respondenter og til det anden spørgeskema var der 40 respondenter, på denne måde er der alt i alt 100 unge studerende som har besvaret spørgeskema, som skal bruges her til at analysere deres holdninger omkring deres arbejdsindsats, og faglig dygtighed. Udover spørgsmålene omkring studerendes arbejdsindsats og faglige kompetencer vil der komme andre der vil dog komme nogle andre interessante spørgsmål

som ikke direkte vedrører deres arbejdsindsats, men noget som kan være med til at forklare, hvorfor der er så stort et frafald.

Er billederne genkendelige fra jeres skolegang?

Spørgeskema til 60 studerende: Før respondenterne fik spørgeskemaerne, viste jeg billederne fra GU Aasiaat. (Sovende elever).

Formålet med at vise billederne til studerende, som senere skal interviewes, er at få en bekræftelse på, om billederne er genkendelige i deres skolegang, før de kom på Handelsskolen. 25 af de 60 elever har en gymnasiale baggrund imens 35 personer har folkeskole baggrund. Spørgsmålet til studerende lyder; Når du ser disse billeder, er de genkendelige i den periode, hvor du gik på GU/HHX eller folkeskolen? Dette skema viser resultatet.

	Ja	Nej	lidt	Ingen svar
Er billederne genkenderlige i den tid hvor du gik på GU/HTX eller folkeskole?	42	8	8	2

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 2. viser svar på 60 studerende om billederne på illustration 1 og 2 var genkendelige.

Svarerne viser, at 42 ud af 60 elever genkendte billederne fra deres egen skolegang. Det er svarede til 70 % af de 60 studerende.. Mange syntes ikke, at det er noget nyt, og siger at det er virkeligheden.

Det understreger udfordringen i Naalakkersuisuts mål om, at 70 % af arbejdsstyrken skal have en uddannelsesbaggrund i 2020. Vi skriver i dag år 2014. Om 6 år skal Grønland have nået 70 % mod 30 % i dag.

5.4 Hvorfor sover Grønlands dygtigste elever fra folkeskolen i undervisningstimerne på GU?

Undersøgelsen gik videre på, hvordan underviserne reagere på de sovende elever. Formålet med dette spørgsmål er at finde ud af, hvordan klassens underviser reagere på denne attitude (sove)

under undervisningen. Det er interessant at undersøge, hvad skolens syn på dette er. Skemaet nedenfor viser, hvordan underviserne reagerer.

	De vækker	Gir fravær	Deres ansvar/ Ligeglad/ Ingenting	Ingen svar	Blandet	I alt
Hvad siger jeres underviser til sovende elever?	20	9	21	7	3	60
I procent	33,30%	15%	35,00%	11,67%	5%	100%

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 3 viser hvordan underviserne/lærerne reagere på sovende elever.

Skemaet viser at 33,3 af eleverne fortæller, at underviserne vækker sovende eleverne, og 35 % af eleverne har oplevet, at lærerne var ligeglade med, om eleverne sov. De to kolonner i resultat skemaet er de mest interessante i skemaet.

At lærerne var ligeglade kunne betyde, at de ikke vil bruge energi på at vække de ”trætte/ligeglade” elever. Flere respondenter skriver direkte, at underviserne plejer at sige; ” *At de er elevens egen ansvar, at de lå og sov.*” Dette kan også indikere at man som lærer vurderer ens undervisning som ligegyldigt. For lærerne tager ikke ansvar for de elever som gerne vil lærer, men lader de sovende påvirke resten af klasse i negativ forstand.

I skemaet fremgår at 33,3 % af eleverne har oplevet, at underviseren vækker de sovende elever, og det er interessant at beskrive hvordan det påvirker eleven. At en underviser vækker en elev betyder ikke, at eleven vågner op og få noget ud af undervisningen. Man kan argumenterer for, at eleven bliver et mere synligt element i klassen i negativ forstand. Når en elev er træt/sover, betyder dette at eleven er træt, og ikke er i stand til at indlære. Søvnforskeren Mari Hysing fra Norge, har undersøgt søvn blandt unge, og søvn blandt unge er ikke kun et problem kun i Grønland. Disse problemer ses også i Norge.

;” **For lidt søvn er et befolkningssundhedsproblem.** Forskerne mener, at søvnevanskelighederne, som de fremlægger i studiet, er så omfattende, at de kan kaldes et befolkningssundhedsproblem. - Her understreges det, at søvnevanskeligheder er en stærk risikofaktor for senere frafald fra arbejdslivet, og personer med søvnevanskeligheder har en øget risiko for at udvikle en række psykiske og fysiske tilstande. – Skal man forebygge dette, er det vigtigt

af finde ud af mere om, hvad det er der påvirker og fører til søvnevanskeligheder, samt hvilken konsekvenser det får for eksempelvis læring og skolefravær hos unge.”

Dette indlæg viser, at problemet også ses andre steder i verden. Det er vigtigt at se på, hvad grunden til søvn mangel kan være. I citatet beskrives hvilke problemer og konsekvenser der kan fremkomme ved søvnmangel. Forskeren Mari Hysing giver et bud på en af de vigtigste årsager til søvnmangel hos unge: Dette er den hurtige udviklende teknologi.

En vigtig faktor til søvnmangel er ny teknologi; brug af mobiltelefoner, tablets og computere i sengen eller i timerne før sengetid. Mari Hysing undersøger i dag nærmere på hvilken rolle teknologibrug spiller, men hun er temmelig sikker på, at den påvirker de unges søvn negativt.

Mari Hysings forskning er interessant for grønlandske elevers søvnmangel. Om man har det samme forbrug af teknologi kan nemt være realitet blandt unge i Grønland. Europas-lande.dk viser, at der i dag er flere grønlændere, som har mobiltelefon end fastnettelefon.

I 2007 var der 66.400 mobiltelefoner i Grønland mod ca. 57.500 mennesker indbyggere. Derfor må der være mange grønlændere, som har mere end en mobiltelefon.” (*www.europas-lande.dk*)

Disse tal er 7 år gamle, der kunne ske at tallene for hvor mange der har mobiltelefoner er steget endnu mere. Dette kan være god indikator for at Grønland følger med i teknologien. Med telefonen er man konstant til stede via SMS, chatprogrammer, facebook mm., hvilket stiller krav om at være tilstede i ens sociale netværk 24/7. Denne udvikling kan være en af årsagerne til manglende motivation, manglende fokus i skolerne.

En ting er sikkert, søvnmangel hos unge er et problem i Grønlandske folkeskoler og gymnasier. Som forskningen fra Norge viser, er søvnmangel noget som en enkelt individ er herre over. Det kræver, at man får sovet det antal timer, som kroppen har behov for at restituere sig. Men hvilket billede giver undersøgelsen af unge grønlændernes opfattelse af, hvad årsagen kunne være til at man sover i timerne. Figuren for neden viser svaret på spørgsmålet:

	Skole n/ læren	Foræld re	Samfund et	Manglen de disciplin	Manglen de søvn	Dovenskab	Andet	I alt
Hvis det billede er genkendelige, hvad tror du så det skyldes?	10	3	2	20	9	6	10	60
I procent	17%	5,00%	3,33%	33%	15%	10%	16,70%	100%

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 4. Studerendes mening om hvad det skyldes at elever/studerende sover midt i undervisningen.

17% af respondenterne mener, det er skolens og lærernes skyld, begrundelserne var bl.a at undervisningen var for kedelige. Dette kunne både være emnerne og underviserne. 5 % af de udspurgte mener, at forældrene havde skylden for, at eleverne sover i timerne, mens 33 % mener det er et tegn på manglende arbejdsdisciplin. Manglende arbejdsdisciplin er de mest dominerende svar. 9 % mener, det er søvnmangel. Årsagen til trætte elever undersøges yderligere i næste afsnit.

5.5 Hvad siger unge mennesker om deres arbejdsindsats?

Arbejdsindsats/ arbejdsdisciplin er et nøgleord i specialet. Spørgeskemaresultatet viste, at 33 % af de 60 unge studerende mener, at ligegyldigheden under timerne (Sove i timerne) skyldtes manglende arbejdsindsats/ arbejdsdisciplin. Tallet estimeres til langt mere, da 10 % mener det skyldes dovenskab, og 15 % mener at det skyldes manglende søvn. Manglende søvn kunne i det her tilfælde høre ind under manglende arbejdsindsats. Da dette hører ind under at passe ens sovetider. Dovenskab kunne også hører ind under manglende arbejdsindsats, da dovenskab kunne defineres som at man ikke har styr på ens ting, at man ikke gider. Derfor kan dette analyseres til at

Vurdering af egen arbejdsindsats:

	God:	Middelhøj:	Middel:	Middellav:	Dårligt:	I alt:
Hvordan vurderer du selv din arbejdsindsats under din uddannelse?	12	12	16	0	0	40
I procent:	30 %	30 %	40 %	0 %	0 %	0 %

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 5 viser handelsskole elevernes vurdering af egen arbejdsindsats under ens skolegang.

Deres vurdering af egen arbejdsindsats er ser godt ud. Der er ikke en eneste som mener at ens arbejdsindsats er middellav eller dårligt. Dette er tegn på at troen på ens egen indsats er okay. Men her kunne være en kildekritik, da det er utydeligt lige præcis hvad det studerende mener, og det er godt at man kun møder op eller om det er godt man møder op og er aktiv. Men det er stadigvæk vigtigt at bemærke, at de studerende vægter middel højest. Dette er højt tal, når man tager i betragtning at respondenterne er over halvvejs deres nuværende studie. Det betyder, at de svage studerende på nuværende tidspunkt faldet fra. På trods af det, er der ca. halvdelen der vurderer, deres arbejdsindsats som middel. Dette er lavt, og kunne måske være tegn på for lidt selvtillid.

Det, der også er interessant her, er den generelle vurdering af de studerendes klassekammerater. Dette er interessant, at de medstuderende kan være en motivationsfaktor for at være øge ens arbejdsindsats. Eller gøre ekstra ud af det, hvis man føler, at de andre yder en højere indsats end sig selv. Dette skema er resultat af spørgsmålet; hvad man synes om den generelle arbejdsindsats blandt med studerende.

	Høj:	Middel:	Lav:	I alt:
Hvad synes du om den generelle arbejdsindsats blandt dine med studerende?	2	35	3	40
I procent:	5%	87,50%	7,50%	100%

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figuren 6 viser hvad man synes om medstuderendes arbejdsindsats.

Resultatet er anderledes end de studerendes vurdering af deres egen arbejdsindsats. Det viser, at 87,50 % mener, at medstuderendes indsats er middel. Dette betyder meget for arbejdsindsatsen i

klassen: Det skulle gerne være sådan, at hvis man synes, at ens medstuderendes arbejdsindsats er høj resulterer dette i en slags sund konkurrence mellem studerende, da man ikke vil være fraværende, og dermed komme bagud i forhold til andre. Dette vil være sundt for en hver klasse. Men hvorfor er der ikke denne konkurrence orientering i klasserne? Dette kommer jeg ind på næste kapitel.

Der er to ting, som specialet her fokuserer på: Det er de studerendes arbejdsindsats under deres uddannelse og deres faglig dygtighed.

For neden vises hvordan studerende på handelsskolen fik vurderet deres egen faglige kundskaber.

	Høj:	Middel høj:	Middel:	Middellav:	Lav:	I alt:
Vurder din generelle faglig dygtighed:	4	16	18	1	1	40
I procent	10%	40%	45%	2,50%	2,50%	100%

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 7 viser, hvordan studerende vurderer deres egen faglige dygtighed.

Der er ikke den helt store forskel fra deres vurdering af deres arbejdsindsats. Der er dog her et tegn på, at der er i alt 5 % som har vurderet deres egen faglig dygtighed under middel. Der er igen overvægt i middel. Dvs. hele 45 % har vurderet deres egen faglig dygtighed i middel. Kun 10 % mener, at de fagligt er placeret højt. Og 40 % middel høj. Det er vigtigt at huske, at dette er studerendes egen vurdering. Jeg antager, at de studerende som har besvaret, har besvaret ud fra deres karakterer. Da alle studerende er over halvvejs i deres uddannelse nu, kan de både årskarakter og eksamenskarakterer, at vurderer dem selv ud fra. Igen så dominerer middel igen her i deres egen vurdering.

Hvad betyder mest for at gennemføre en uddannelse fra studerendes egen vurdering? Arbejdsindsats eller fagligt dygtighed? Hvilken af disse to spiller den største rolle for at gennemføre en uddannelse.

	Faglig dygtighed:	God arbejdsindsats:	Begge dele:	I alt:
Hvad tror du der gavner mest for at gennemføre din uddannelse?	8	25	7	40
I procent:	20%	62,50%	17,50%	100%

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 8 Viser hvordan studerende selv vurderer vigtigheden af faglig er arbejdsindsats for at gennemføre en uddannelse.

Det er helt klart, at respondenter vurderer en god arbejdsindsats som den vigtige faktor for at gennemføre en uddannelse. Den faglig dygtighed vurderes ikke som den afgørende for at gennemføre en uddannelse. Det, der gøre denne undersøgelse spændende, er, at de studerende selv har vurderet, hvor vigtigt en godarbejdsindsats er for at gennemføre en uddannelse. Men i vurdering af ens egen arbejdsindsats, så viser det sig faktisk, at størstedelen af respondenterne har placeret deres arbejdsindsats i middel.

Det, der også er spændende her, er, at respondenterne vurderede deres klassekammeraters indsats som overvejende i kategorien middel (87,5 %)

I forbindelse med dette har jeg interviewet en meget fagligt dygtig studerende, som har mistet sin motivation til at komme til tiden om morgenen og dermed har fået meget fravær, at han nu står i en situation, hvor der er risiko for bortvisning

Nivi spørge: ” *Hvordan har du det, og hvorfor er det så slemt med dine fravær, er der speciel grund til dine fravær?* ”

Eleven svarer: ” *Jeg kan simpelthen ikke komme op om morgenen, det kan jeg virkelig ikke?* ”

Nivi spørge: ” *Er det fordi du går sent i seng?* ”

Eleven svarer: ” *Det er lige meget om jeg kommer sent i seng eller tidligt.* ”

Nivi spørge: ” *Hvad gøre du når du kommer ud i arbejdsmarkedet og ikke kan står op om morgenen?* ”

Eleven svarer: ” Jeg er slet ikke bekymret, og jeg kan sagtens stå op, når jeg ved, at jeg har et ansvar, og der er formål med at komme op. Grunden til at jeg ikke orker at stå op, mens jeg er i skole, er mine klassekammeraters dårlige arbejdsindsats. De gider ingenting, de vil ingenting. Og det er så demotiverende for mig, at jeg virkelig ikke føler, at der er grund til at stå op og gå i skole. Deres måde at studere på smitter af på mig.”

Denne unge fyr, som er den fagligt dygtigst i sin klasse og som ellers havde nul i fravær den første halve år, er nu helt demotiveret og tæt på at blive bortvist kun to måneder før studiet slutter.

Begrundelsen er medstuderende.

Dette forklarer, hvor stor en rolle klassekammeraterne spiller for, om man gennemføre en uddannelse. Dette kom også frem i Lotte Kjærs frafalds undersøgelse. Det er et af specialets formål at forklare, hvorfor klassens samlede kompetence og indsats betyder meget for den enkeltes gennemførelse af uddannelse. Næste kapitel vil forklare med hjælp af teorierne, hvordan det vil påvirke frafald, hvis man var mere individuel, og mindre kollektiv. For hvis eleven, som jeg har interviewet her, var individualist, så kunne det være ligegyldigt, om de andre har en dårlig arbejdsindsats. Han kunne bare koncentrere sig om sin uddannelse og være ligeglad om de andre er aktive eller ej. Koncentrerer sig om, hvad han får ud af de selv, kort sagt koncentrerer sig om sin egen gevinst for sin indsats. Den anden mulighed er at undervisningen bygges på en anderledes måde for at møde den grønlandske kollektivism i øjenhøjde. Det kan både være skolens struktur, undervisningens rammer og ikke mindst underviseren. En uddannelses metode for kollektivistisk samfund. For tiden er næsten alle undervisere dansk sprog. (Opvokset udenfor Grønland) 4 ud af 17 faglærere på Handelsskolen i Nuuk er grønlandsk sprog. (Opvokset i Grønland). Hvordan man kan bygge en uddannelses system for en kollektivistisk samfund skal jeg ikke beskrive her. Dette er en ide som ikke skal diskuteres yderligere her i specialet, da dette ikke er formålet med specialet.

5.6 Har studerende haft en opvækst med pligter og krav?

Det har været meget interessant at undersøge, hvad de studerende mener om, hvor meget deres opdragelse betyder for at gennemføre en uddannelse. Det var været vigtigt i spørgsmålene til respondenterne at gøre det enkelt. Begrebet opdragelse er meget bredt og stort. Mit fokus har været, om respondenterne har haft pligter og om man har fået gevinst ud af det pligter man har gennemført.

Dette er interessant, fordi motivationen til at gennemføre noget tit hænger sammen med, hvad man få ud af det. Er der gevinst ved at gennemføre en uddannelse? Min hypotese er, at opdragelsen er altafgørende for senere gennemførelse af uddannelse. Der er egentlig ikke store ting, jeg har spurgt om i interviewet, men der kom noget særligt ud af interviewet med hensyn til opdragelse, da jeg spurgte ind til krav og gevinst. Dette kan forklare noget om grønlandske opdragelsesprincipper i almindelighed.

Første spørgsmål var hvor meget deres opdragelse betyder for at gennemføre deres uddannelse:

	Alt afgørende	Ikke så vigtigt:	Ingen betydning:	I alt:
Hvor meget spiller din opdragelse hjemmefra for at gennemføre din uddannelse:	28	10	2	40
Procent:	70%	25%	5%	100%

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 9 fortæller om hvor meget elevernes opdragelse betyder for gennemførelse af deres uddannelse.

70 % af respondenterne mener, at opdragelsen er alt afgørende for at gennemføre deres uddannelse. Det, der kan være overraskende, er, at tallet er helt op på 25 %, som mener, at opdragelsen er ikke så vigtigt for at gennemføre en uddannelse. Kun 5 % mener, at opdragelsen ikke betyder noget for at gennemføre en uddannelse. Det er tydeligt at størsteparten af de adspurgte mener, at opdragelse er alt afgørende for at gennemføre en uddannelse, men hvor mange har haft en barndom med krav og gøremål i hverdagen?

	Ja:	Lidt:	Nej:	I alt:
Har du haft en barndom med pligter og krav?	14	19	7	40
I procent	35%	47,50%	17,50%	100%

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 10 viser om man har haft barndom med pligter og krav.

Tallene viser, at der kun er 35 % af respondenterne har haft pligter og krav i deres opdragelse. 47,5 % har haft lidt pligter og krav i deres opvækst, mens hele 17,5 % har ikke haft krav eller pligter i

hjemmet. Tallet er højt, forstået på denne måde, at de udvalgte respondenter alle er i gang med en uddannelse, som de alle sammen er over midtvejs. Alligevel har 17,5 % oplevet, at de ikke har haft pligter eller krav i deres barndom.

Man kan lege med tanken om, hvor høj denne procentsats vil være blandt de unge, som ikke er i gang med en uddannelse. I følge Inerisaaviks tal kommer 50 % af folkeskolens afgangselever ikke videre i uddannelses systemet. Dette kunne være en indikator for, hvor meget opdragelse med krav og pligter betyder for, at man få en uddannelse.

At krav og pligter betyder noget for, at man gennemføre en uddannelse er ret sikkert. I de to undersøgelser om frafald, er der den dominerende begrundelse umodenhed. (HS analyse og Lotte Kjærds)

Umodenhed udmunder i, at man som elev ikke kan passe det basale ting i hverdagen: vaske tøj, rengøring, lave lektier, står op om morgen, spise ordenligt, have overblik over økonomien. Alt disse spiller en stor rolle i begge rapporter. Men undersøgelserne er tynde om, hvad årsagen kunne være.

For at få besvarelse på, hvorfor man er så umoden som studerende, har jeg stillet et spørgsmål i håb om at få svar på, om man er blevet motiveret i ens opdragelse for at gøre gøremål, eller gennemføre dagens gøremål i ens opdragelse.

Gevinst ved at gøre dagens/Ugens gøremål i studerendes opdragelse:

Måden at måle dette på er, om man modtager gevinst ved at gøre ens gøremål, hvis man har haft pligter i ens barndom. Og den typiske og mest hyppige gevinst er lommepenge ifølge studerende.

Derfor drejer den næste undersøgelse om, om man har modtaget lommepenge mod at øre sine pligter i hjemmet, eller om man har fået lommepenge uden at gøre en indsats. Dette mener jeg, er en vigtig indikator for at identificere hvad motivationen har været. Hypotesen her er, at det er vigtigt, at man få gevinst først efter man har lavet sine gøremål. Denne læring tager man videre med senere hen i uddannelses forløbet. Er man vokset op med at man får lommepenge uden at gøre en indsats, så har man ikke lært at ens valg har konsekvenser. I studietiden skal man kunne motiverer sig til at lave lektier, gøre rent, gå i seng tidligt, møde til tiden, opnå gode resultater.

	Pligter først:	Uden pligter:	Pligter uden gevinst:	I alt:
I din barndom, får du lomme penge uden at gøre noget eller skulle du først gøre dine pligter før du får lov til at få penge af dine forældre?	18	19	3	40
I procent:	45%	47,50%	7,50%	100%

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 11 viser hvor mange der modtager lommepenge efter gøremål og hvor mange der modtager lommepenge uden at gøre noget for gøremål.

Der er 45 % af respondenterne der modtager gevinster, efter man har gjort sene pligter, og 47,5 % som modtager lommepenge uden at gøre pligter. Den mindste del af dem på 7,5 % gør pligter uden at modtage nogen form for lommepenge.

Det er et overraskende at se, at næsten 50 % af eleverne har besvaret, at de modtager lommepenge uden at udføre pligter. Dette kunne det være med til at forklare, hvorfor umodenhed spiller så stor en rolle i frafaldsundersøgelser. 50 % af studerende hos Handelskolen har modtaget gevinster uden at lave noget i deres opdragelse.

Hvis man skal være helt abstrakt, så betyder det helt klart noget for deres gennemførelse af uddannelse. Næsten 50 % af respondenterne har ikke lært, at deres valg medfører konsekvenser. I studietiden er det vigtigt møde være aktiv og møde skolens krav, ellers kan man ikke gennemføre studiet. Dette kan have afgørende betydning i forhold til frafald og gennemførelse.

Den særlige, som betyder rimelig meget i opdragelsen i Grønland, er, at der er tætte familiebånd i Grønland. Bedsteforældre og onkler, tanter er betydningsfulde og påvirker ens opdragelse, især hvis man bor i samme by. Her er det tit sådan, at mange af børn ser bedsteforældre hver dag. Mange af de studerende, som jeg spurgte, forklarede, at de tit kommer forbi deres bedsteforældre, tanter,

onkler efter skoletid, på vej hjem. Tit med det formål, at de vil have lidt lommepege til at købe tyggegummi for eller for at have slik fra bedsteforældre. Dette er særligt for Grønland og øvrige kollektivistiske kulturer.

Dette kunne være interessant at vide for at se hvor mange af de studerende i Handelsskolen har haft denne tætte relation til bedste forældre når det gælder lommepege uden gøremål.

Få du dagligt lommepege fra andre end din forældre uden at gøre pligter?			
	Ja	Nej	I alt:
Bedste forældre	17	23	40
I procenter:	42,50%	57,50%	100,00%
Andre familie medlemmer:	11	29	40
I procenter:	27,50%	72,50%	100,00%

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 11 viser hvor mange % af studerende på Handelsskolen har modtaget lommepege end forældre uden gøremål.

Her ses, at bedsteforældre spiller en stor rolle i opdragelse hos den generation, som er i gang med en uddannelse nu. 42,5 % af dem der studerer på handelsskolen har oplevet, at man dagligt får lommepege uden gøremål. Dette kunne ses som betydningsfuld for, hvor selvstændig man er som person. Set ud fra den kulturelle del, er det generelt betydningsfuld og værdi som den Grønlandske kultur har båret frem til nu, det er den tætte familieband. Men her ses at lige på denne område kunne denne måde at opdrage unge på have store konsekvenser for deres senere selvstændighed. For den bedste forældre generation har ifølge tal statistik ikke den mest velhavende generation, da uddannelses niveauet er endnu lavere for deres vedkommende. Men gavmildheden til børnene kan have de store konsekvenser, igen har man ikke lavet sine pligter, så er der bedste forældre der kan give goder, og denne følelse som er at man ikke behøver at gøre noget for at få gevinst kunne man forestiller sig at det vil tage hård på Handelsskole studerende. For nu er de her, fleste kommer bygder og byer uden for Nuuk. Mor og far er her ikke, og tallene viser her at studerende har stærke tilknytninger til andre familie end forældre. Helt sikkert mentalt stærk bånd men helt klart efter deres tilkendegivelse også økonomisk. Dette kulturtræk og den geografiske udfordring gør det ikke nemt at gennemføre en uddannelse. Studietiden kræver, udover faglighed, også modenhed, selvstændighed og viljen til at gøre sine pligter. Motivationen her er den belønning, som man får bagefter: ens eksamensbevis og billet til arbejdsmarkedet. Hvis man ikke har denne tankegang, og

ikke er vant til krav og pligter, er det klart, at det bliver sværere og sværere, jo længere man kommer hen i studiet og kravene bliver større. Dette er interessant emne og muligvis også en vinkel som kunne være en forklaring på den store frafald under uddannelse, som ikke er taget med i de to frafald rapporter.

5.7 Handelsskole studerende i Nuuks synspunkter om de bestemte etnicitets arbejdsindsats i Grønland.

Dette afsnit er taget med for at spørge de interviewede lidt ud over deres tætte omgivelser. Spørgsmålet her handler mere om deres generelle holdning om arbejdsindsats på arbejdsmarkedet i Grønland. Der har i mange år primært været 2 etnicitet på det grønlandske arbejdsmarked: Grønlandsk og dansk.

Der er her ikke tale om bestemte hårfarver eller øjnefarver. Eller efterkommer af grønlands- dansk forældre. Her er der tale om herboende og tilkaldt arbejdskraft. Folk, der er kommet udefra, som kommer for at yde en arbejdsindsats, og folk som ”altid” har været her som er på arbejdsmarkedet. Det er de to grupper, som de studerende skal fortælle deres holdninger om, når det gælder arbejdsindsats.

Undersøgelsen viser interessante oplysninger om studerendes synspunkter på de bestemte etnicitetens arbejdsindsats.

Et af det første spørgsmål i undersøgelsen er; hvordan man ser den grønlandsk opvokset arbejdsindsats i forhold til den danske tilkaldtes og andre udenlandske ”ikke danske” arbejdsindsats her i Grønland. Meningen er at danne overblik over, hvad de unge studerende mener generelt om arbejdsindsats på det Grønlandske arbejdsmarked:

	Høj	blandet	lav	Ingen svar	i alt
Hvordan ser du generelt grønlandsk arbejdsindsats i forhold til danske tilkaldes og andre udenlandske arbejdsindsats her i Grønland?	0	8	51	1	60
I procent	0%	13,30%	85%	1,67%	100%

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 12 Her vises hvordan studerende på handelsskolen ser på grønlandsk arbejdsindsats i forhold til dansk og udenlandsk arbejdsindsats i Grønland.

85 % mener, at grønlandernes arbejdsindsats er lavere end dansk og øvrig udenlandsk arbejdsindsats her i Grønland. Dette spørgeskemaresultat er ikke overraskende i sig selv, da fleste danskere er tilkaldt for at yde en indsats, hvor Grønland ikke har kompetencerne selv. Danskerne er derfor kommet, fordi Grønland har brug for ens kompetencer. Derfor er det meget udsædvanligt at se en dansk, som har været i Grønland ”mindre end to år” som arbejdsløs. Det samme gælder øvrig udenlandsk arbejdskraft so for eksempel thailændere og filippinere, som også er kommet til Grønland for at arbejde.

13,3 % mener, at det er blandet. Dette betyder at grønlandsk og øvrig arbejdskraft yder en lige god arbejdsindsats.

Det, der kan betegnes som skræmmende her, er opfattelsen ubevidst kan påvirke de unge grønlandske studerende. 85 % af de 60 interviewede studerende på Handelsskolen har den opfattelse, at folk som er opvokset i Grønland generelt har lavere arbejdsindsats end tilkaldt arbejdskraft.

Det næste spørgsmål til de studerende er, at de skal forestille sig, at de bliver iværksætter eller som ejer af virksomhed: Hvem vil man så foretrække at ansatte? En der er opvokset i Grønland, En der er opvokset i Danmark, eller en med udenlandsk baggrund (Ikke en fra Dk.)? Resultatet ser således ud:

	Opvokset i Grønland	Opvokset i Danmark	En med udenlandske baggrund	Blandet baggrund	En med god arbejdsmæssige indsats.	I alt
Hvis du bliver selvstændig engang, hvilken etnicitet vil du så helst ansatte?	27	3	10	6	14	60
I procent	45 %	5 %	16,67 %	10,01 %	23,33 %	100 %

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 13 viser hvilken etnicitet man helst vil ansatte hvis man er selvstændigt.

Dette er meget interessant. Undersøgelsen viste, at 85 % mener at grønlænder har en lavere arbejdsmæssig indsats end danske og udenlandske. Her vises, at 45 % vil hellere ansatte en grønlænder frem for dansk og udlænding. Begrundelserne for hvorfor man valgte en grønlænder var beskrevet som, at man hellere vil ansætte en grønlænder, og derefter oplære/motivere en medarbejder med grønlandske baggrund til at passe arbejde. (Kom til tide o. lign.) Skemaet analyseres yderligere kulturteorien i afsnit **Vi og dem**. (Individualismen og kollektivismen)

Nu har de studerende vurderet deres egen synsvinkel omkring ansættelse og arbejdsindsats. Dette skal ikke fylde ret meget i specialet, men dette skal ses som en værktøj til analyse delen. Viden om hvor stor en rolle omgivelserne spiller, skaber det måske en bredere forståelse for om frafaldet og de unges holdninger om arbejdsindsats på arbejdsmarkedet. Kunne det være noget med at disse holdninger er blevet til samfundsnorm og dermed smitter af for studerende?

Dette bekræftes af en undersøgelse i Pennsylvania foretaget af psykolog Martin Seligman og Angela Duckworth. De har gennemført to tankevækkende undersøgelser over spørgsmålet om, hvilken betydning en skoleelevs selvdisciplin har for vedkommendes skolepræstationer og videre vej gennem uddannelsessystemet. Denne undersøgelse er tankevækkende, da man traditionelt tænker, at intelligens spiller en vigtig rolle i skolegange. Men disciplin er mere værd, hvis målet er at gennemføre en uddannelse og gode karakterer.:

” I denne undersøgelse fandt man som i den første undersøgelse, at selvdisciplin havde en stor betydning for opnåelse af gode karakterer ved den afsluttende eksamen, men mere overraskende var det måske, at forskellige beregninger viste, at betydningen af selvdisciplin for

eksamenskaraktererne var ca. dobbelt så stor som betydningen af eleverne intelligens!- De to amerikanske forskere konkluderer derfor, at en væsentlig grund til "under-achievement", (på dansk: "underpræstation"), som i denne forbindelse dækker den omstændighed, at mange børn med høj intelligens tilsyneladende slet ikke får udnyttet denne intelligens i deres uddannelsesforløb, sandsynligvis beror på, at de ganske enkelt mangler selvdisciplin." (Duckworth, A.L & Seligman, M.E.P:2005)

Hvad viser tallene omkring uddannelsestallene i Grønland? Kun 30 % i arbejdsstyrken har en uddannelses baggrund. 50 % af unge folkeskole elever går ikke videre i uddannelsessystemet. (Inerisaavik, elevprofiler 2012)

Tallene her vidner om en vigtig faktor i Grønlands uddannelsessystem: Det meget omtalte høje frafald i uddannelse kunne skyldes manglende disciplin hos de studerende.

En vigtig faktor ud fra tabellen er, at tallene bekræfter, at unge mennesker er klar over, at arbejdsindsats er en vigtig faktor for en at gennemfører en uddannelse.

Forskningen i USA har vist, at selvdisciplin er vigtigere for gennemførelse af en uddannelse end selve intelligensen. Både gennemførelse af uddannelse og karaktermæssigt spiller disciplin (god arbejdsindsats) en større rolle en intelligens.

De næste spørgsmål handler om, hvordan de studerende vurderer forældrenes, skolens, samfundets normers, politikernes rolle i graden af deres arbejdsindsats under uddannelsen:

	Ja	Ved ikke	Nej	Både Ja og nej	Ingen svar	I alt
Spiller dine forældre en rolle i graden af din arbejdsindsats under din uddannelse?	49	2	4	2	3	60
I procent.	81,60 %	3,30 %	6,70 %	3,30 %	5,10 %	100,00 %
Spiller din skole en rolle i din arbejdsindsats under din uddannelse?	46	4	3	6	1	60
I procent.	76,68 %	6,60 %	5,10 %	10,02 %	1,60 %	100,00 %
Samfundets normer en rolle i graden af din arbejdsindsats under din uddannelse?	31	8	13	7	1	60
I procent.	52,60 %	13,30 %	22,50 %	11,60 %	1,6 %	100,00 %
Spiller politikerne en rolle i graden af din arbejdsindsats under din i uddannelse?	26	9	18	1	6	60
I procent.	43,30 %	15 %	30,00 %	1,67 %	10,03 %	100,00 %

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 13 viser om forældrene, skolen, normer, politikerne spiller en rolle i graden af studerendes disciplin.

Forældre betydning: Tabellen viser, at 49 ud af 60 studerende mener, at forældrene spiller en rolle i graden af deres disciplin. Eleverne beskriver i deres kommentarer, at barnets disciplin opbygges af voksne omkring barnet. Først og fremmest forældrene. Denne opfattelse fejler ikke i studerendes vurdering af, hvor meget forældrene spiller en rolle.

Skolen betydning: 46 ud af 60 studerende mener, at skolen spiller i ens disciplin. Bemærk at tallet i forhold forældrenes betydning er dalet lidt. Dette tyder på, at studerende mener, at skolen spiller en mindre rolle i forhold til forældrenes rolle.

Normers betydning: 31 ud af 60 mener at samfundets normer betyder i graden af ens disciplin. Endnu engang er det vigtigt, at normerne betyder en del mindre en forældrenes og skolens betydning for skolen.

Politikernes betydning: Under halvdelen af de 60 studerende mener, at politikerne spiller en rolle i deres disciplin. Kun 26 ud af 60 studerende mener, at politikerne spiller i ens grad af disciplin.

Det, som tabellen viser som vigtigst, er at jo længere man kommer ned i rangen falder tallene. Det betyder, at jo længere man kommer væk fra "hjemmet" så falder betydningen/ indflydelsen på studerende arbejdsdisciplin. Forældre er dem man omgås mest som barn, dernæst kommer institutioner som næst. Det skal bemærkes, at i et land med nordisk velfærdsmodel model spiller institutioner en større rolle. Det skyldes, at man de fleste forældre er væk fra barnet i 8 timer om dagen. Dvs. 8 timer ud af 24 timer som en dag varer. Dvs. forældrene er sammen med barnet i 16 timer om dagen. Men analyserer man yderligere så skal et barn sove i omkring 10-12 timer, og barnet er reelt i institutionen mellem 9 og 10 timer dagligt, når man regner transport og eventuelle indkøb, der klares uden barnet, med. (Brødsgaard, Anne: 2009)

Dette betyder, at man som forældre er sammen med ens barn i omkring 4-6 timer om dagen i et moderne samfund, som også Grønland er præget af. I det 4-6 timer er det almindeligt at familien skal have aftensmad, handle, holde forældremøde, motioner, være sammen med venner osv. Dette kan diskuteres om det virkelig gælder hele Grønland. For ude i små steder i yderdistrikterne kan dette være anderledes, men steder som Nuuk, hvor karrierer prioriteres højt er dette aktuelt hos mange familier.

Men den største udfordring i grønlandsk moderne tid er elektronik. Elektronik har det sidste ti til femten år sneget sig ind i voksne og børns hverdagsliv. Forældrenes samvær med børnene bliver mindre og mindre med tiden. Formålet med dette er at sige, at nutidens forældre bruger mindre end 4-6 timer om dagen. Der tages forbehold for, at ikke alle forældre er beskæftigede eller er delvist beskæftigede. Der tages også forbeholdt for, at ligesom andre moderne lande har Grønland 2 dages fri om ugen. Disse anses som individers fri tider, tiden udnyttes primært af individers interesser, det kunne være familie, sport, fritids job, natur. og m.m.

Derfor er det vigtigt, at bemærke at studerende stadigvæk mener, at forældrene spiller den største rolle i graden af deres disciplin. Selv om forældrene er sammen med barnet i langt mindre tid af dagen, så mener de, at forældrene spiller den største rolle.

Derfor er barnets første tid meget vigtig, de første 0-6 år. Det er der barnet ikke er selvstændigt. Dvs. der har man størst tid sammen med barnet, og dermed har mest indflydelse på barnet som

forældre. Senere kommer andre interesser som barn som venner, sport, spil, hvad ellers samfundet tilbyder barnet.

Beskrivelser og teorier om hvor vidt forældrene spiller en rolle, tyder på at forældrene spiller den største rolle, da barnet i videre forløbet i livet tager det grundlæggende attitude med videre i skolen og senere på arbejdsmarkedet. Geert Hofstede forklarer, at rollekonstellationen forældre-barn erstattes af lærer-elevkonstellationen. Dertil er det umuligt at skille hjemmefronten og skolefronten helt. Dette analyseres yderligere med teori brug i næste kapitel.

Hvor meget har politikerne indflydelse på den udformede arbejdsindsats som de studerende har?

De fleste studerende som blev interviewet, 26 ud af 60 mener, at politikerne ikke har indflydelse, når det gælder deres arbejdsmæssig indsats under uddannelse. I virkeligheden er deres holdning meget forståelig, for hvordan kunne politikerne have indflydelse i individernes arbejdsindsats? Det er politikerne, der har ansvaret for at sætte retningslinier, faste rammer for institutioner. Politikkerne har et ansvar for at opretholde gode vuggestuer, skoler, uddannelses institutioner, og hvis man som skole, eller uddannelses institution ikke opretholder denne servicekontrakt med tydelige krav fra ejernes side. Så de også motivere fra toppen og ned til undervisere, fra undervisere til eleverne. Men tit ser det ud til at det er svært at motivere offentligt ejede institutioner. Det har været succes med den privat folkeskole i Nuuk som har det højeste gennemsnit når det gælder elevernes karakterer. Deres metoder kan man også lærer noget af. Samarbejde mellem politikerne og institutionerne sker ved en kommando vej uden direkte har kontakt til studerende, hvorfor det er naturligt at respondenterne ikke mener, at politikerne har en indflydelse på deres arbejdsindsats.

5.8 Hvem er rollemodeller for studerende, eller har studerende rollemodeller?:

“Hvad betyder det egentligt at være en rollemodel?”

Det betyder nogen man ser op til. Det betyder, at man gør noget positivt, som andre kan lære noget af, og vil gøre det samme for at nå det samme succes. Når man er et lille barn ser man hele tiden forældrene som rollemodeller. Man gør det samme som dem, og det er derfor, man fx lærer at spise, tale, gå osv.

Der er mange slags rollemodeller. Faktisk kan man tale om rollemodeller alle steder. Hvis man gerne vil tjene mange penge, kan en, der selv har gjort det, være ens rollemodel. Vil man gerne på

håndboldlandsholdet, kan det være, at man vælger Anja Andersen som ens rollemodel. Vil man gerne være en dygtig politiker, vælger man en politiker som rollemodel osv.

Derfor er det vigtigt at have uddannede rollemodeller for at øge uddannelses niveau i Grønland. Men dette er en udfordring, da uddannelsesstallet er lav i Grønland. Kun 10 % af arbejdsstyrken i Grønland har en høj uddannelse. Derfor er de veluddannede ikke tydelige nok for grønlandske ungdom. Et af de vigtigste spørgsmål i undersøgelsen til denne specialeemne var om det studerende har rollemodel resulterede dette billede.

	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke svaret	i alt
Har du en rollemodel?	34	9	7	10	60
I procent	56,67 %	15 %	11,67 %	16,67 %	100,00 %

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 14 viser om de studerende har en rollemodel.

56,67 % af det udspurgte siger faktisk, at de har rollemodeller, 15 % siger, at de ikke har, mens 11,6 % siger, at de ikke ved, om de har rollemodeller. Hele 16,67 % ikke har svaret på spørgsmålet.

Tallet på 15 %, der ikke har rollemodeller, er højt, når man tænker på, at disse personer er faktisk studerende. Igen tænker jeg på at de kun er 50% af Grønlands ungdom der læser videre efter folkeskolen. Denne store restgruppe, de øvrige 50%, har de en rollemodel? 11,67 % er ikke sikker på om, de har rollemodel eller ej. Dette er svært at vurdere, hvordan dette kan fortolkes.

De 16,67 % som ikke har har svaret kan tolkes som tegn på, at disse unge mennesker ikke har en rolle model. Dette betyder, at tallet for dem uden rollemodel stiger til cirka 30 %.

Hvem er grønlandske unge studerendes rollemodeller? Dette er interessant, da det vil vise, hvem man ser op til. Det er vigtigt at have kendskab til deres rollemodeller for at finde ud af, hvem det er de beundrer og ser op til for at skabe en ordentlig analyse om rollemodeller.

	Mor	Far	Bedste forældre	Andre Kendte Uddannede	Hemmeligt	Søskende	Familie	I alt
Hvem er din rollemodel?	3	3	5	16	2	3	2	34
I procent	8,82 %	8,82 %	14,73 %	47,05 %	5,88 %	8,82 %	5,88 %	100 %

Kilde: Egne data fra spørgeskema undersøgelsen

Figur 15 viser hvem det udspurgte har som rollemodel.

Bemærk at der alt i alt over 17 % som har valgt deres forældre som rollemodeller, og 14,73 % som har valgt deres bedste forældre som rollemodeller. 47,05 % valgte andre. I kommentarerne står disse beskrevet som uddannede folk, skuespiller, sport udøver. Men andre de har nævnt er søskende og familiemedlemmer er viser faktisk interessant billede. For så står de lige, 16 til andre som rollemodeller og 16 til familie som rollemodeller. Halvdelen af dem der har rollemodeller har valgt rollemodel indenfor deres familie. Dette forklarer, hvorfor den *negative sociale arv* (Skatte og velfærdskommissions betænkning 2011:11) er så stor i det grønlandske samfund, og hvorfor det er så svært at være mønsterbryder. Undersøgelsen viser, at halvdelen af de udspurgte, ikke har rollemodeller, eller ikke ved, om de har rollemodeller. Hos den halvdel, som har rollemodeller, findes rollemodellen for halvdelens vedkommende indenfor familien. Bedste forældre spiller en ligeså stor som forældrene når det gælder rollemodeller. Deres forklaringer er typisk at de valgte deres forældre. fordi de passer deres jobs, har mål i deres karriere, og nogen siger, at de har valgt deres far, fordi han aldrig kommer for sent på arbejde.

Undersøgelsen viser generelt, at der er efterspørgsel efter rollemodeller. Grønland skal være bedre til at fremme mulige rollemodeller. Man ser, at de grønlandske unge mennesker har deres forældre og nærmeste familie som rollemodeller. Hvis man så som grønlander har tendens til at anse sin familie som rollemodeller, og uddannelsesniveaue er lavt, kunne det tyde på, at mange ikke vælger at tage en uddannelse, fordi man ikke motiveres i den retning af ens rollemodeller. Igen, uddannelsesstallet er generelt meget lavt: Kun 30 % af de erhvervsaktive har en uddannelse. Er der en frekvens for at der er rigtig mange forældre for disse unge mennesker som ikke har en uddannelses baggrund. Eller mon dette er et tegn på at uddannelse stadigvæk er fremmede og ikke er blevet til norm endnu i Grønland. Det kunne det godt være.

Tiltag er vigtigt for at synliggøre rollemodeller for Grønlands ungdom. Dette vil skabe drømme som muligvis kunne realiseres i deres fremtid.

5.9 Sammenfatning:

Undersøgelsen som har været succes og som viste interessante besvarelser, viste at de billeder som jeg har fra Aasiaat GU var genkendelige. Faktisk så genkender 70 % af respondenterne billederne fra deres skolegang. Nogle sagde direkte at dette var normal syn under deres skolegang. Dette viser at der er problematik som man skal gøre noget ved. Dertil viste undersøgelserne og i dette tilfælde (Hvor klasse kammeraterne sover) hvordan lærerne reager, der viste sig at der kun var 33,3 % af underviserne som vækker det sovende, 35 % som lader eleverne sove. Dette viser også at det måske er blevet til norm i undervisningen, eller i hvert fald accepteret fænomen. Undersøgelserne viste at kun 30 % af studerende mener de gøre en god arbejdsindsats samtidig med at svare på at 62,5 % af dem mener at godarbejdsindsats har en vigtigere betydning end faglige kundskaber. Det der også var interessant var at undersøgelsen viste at kun 35 % har haft en barndom med pligter og krav, dette er også lavt når man tænker på at interviewede alle sammen er i gang med en uddannelse, og alle var op et tidspunkt over halvejs. At kun 35 % af dem svarer ja til et barndom med pligter og krav, kunne forklarer at store frafaldsprocenter kunne tyde på en opdragelse med for lave pligter og krav.

Kapitel 6. Den teoretiske tilgang om emnet; 4 kultur dimensioner af Geert Hofstedes:

Til analyse af mit datamateriale vil jeg bruge Geert Hofstedes fire kultur dimensioner: Magtdistance, individualisme versus kollektivism, maskulinitet versus femininitet og usikkerhedsundvigelse.

Formålet med dette er primært at skabe overblik og eventuelt finde frem til mulige forklaringer til de svar, jeg har fået via dataindsamling, men også til det materiale, der allerede findes, f.eks. de to frafalds undersøgelser, og det de har fundet frem til. Det kunne være interessant at finde ud af, om der er grundlæggende mulige forklaringer på den ”umodenhed” og begrænset ”arbejdsindsats” fra studerendes side. Der tænker jeg tilbage på den opdragelse, som det studerende har fået. Dette kan naturligvis generaliseres, da mange studerende har fået en god opvækst, mens andre har fået knap så god. Men analysen her vil gøre forsøg på at finde frem til den grundlæggende opdragelsesmåde, som kunne skabe en fælles grundlæggende begrundelse inden for kultur dimensionerne

Jeg valgte disse dimensioner, fordi der er 4 baser som de hver for sig repræsenterer, de tre baser er hjem, skole og arbejdsplads som er udgangspunkt for kommende analyser.

6.1 Magtdistancen ifølge af egen dataindsamling:

Definition af magtdistance:

” I lande med lille magtdistance er medarbejdernes afhængighed af chefen begrænset, og de foretrækker den konsulterende lederstil, dvs. en gensidig afhængighed mellem chef og medarbejdere. Den følelsesmæssige afstand mellem dem er forholdsvis lille: Medarbejderne vil uden større besvær henvende sig til og modsiger deres chef. I lande med stor magtdistance er medarbejderne i høj grad afhængig af chefen. De underordnede reagere enten ved at foretrække en sådan afhængighed (i skikkelse af en autokratisk eller paternalistisk chef) eller ved helt at forkaste den, hvilket inden for psykologien kaldes modsat afhængighed, men med negativt fortegn. Lande med stor magtdistance viser således et polariseringsmønster mellem afhængighed og modsat afhængighed. I sådanne tilfælde er den følelsesmæssige afstand mellem underordnet og chef stor. Det er ikke sandsynligt, at medarbejderne henvende sig til eller direkte modsiger deres chef.” (Hostede; 2002:46)

Det som citatet definerer er meget klart beskrivelse af magt distancen, magtdistancen hos grønlanderne er i følge analysen er bræget af tvetydighed, når det gælder om der er stor eller lille magtdistancen. I det når man ikke møder op på arbejde uden grund af sygdom eller vigtig begrundelse. Så viser det tegn på at man ikke ”adlyder” eller respektere sin overordnede. For enhver arbejdsplads overordnede er helt klart interesseret i at medarbejderne er stabile og gøre en tjeneste i virksomheden. Hvis man har stor magtdistance hele vejen igennem kunne det ellers tænkes at det vil betyde at man i Grønland kunne udvise en større arbejdsindsats. Men samtidig er det paradoksalt fordi, man blandt ”stabile” arbejdere er ”stilhed” måske i form af konfliktskyhed aktuelt hos Grønlanderne. Opfattelsen hos Grønlanderne har i mange år været at grønlandere er stille. Man siger generelt ikke imod, det er sjældent syn at man ser en grønlander siger imod sin overordnede.” *Hvorfor siger grønlander ingenting – og hvorfor taler danskerne hele tiden?*”(Sermersooq business council kursus afholdelse; af Hans Peter Poulsen og Lena Lauridsen; Plan2move) Foredraget handler om kulturforståelse: om at åbne øjnene og stille skarpt på, hvordan kommunikation, samarbejde og ledelsesstil er kulturelt bestemt, og kræve dybere end vi umiddelbart ser, hør og opfatter. Dette er man nu i Grønlandske samfund begyndt at fokusere på og tale om. I mange år har Grønland været land med to forskellige kulturer. I mange år har danskerne og grønlanderne arbejdet sammen. Og i form af at Grønlandske uddannelsesniveau er lavt, så har Grønland stor behov for akademiske arbejdskraft. Akademiske arbejdskraft er et stort efterspørgsel. Da man ikke har nok akademikere i Grønland, tilkalder man akademisk arbejdskraft udefra. Der er naturligt at topposter er og skal dækkes af fagligt stærkt person.

Så det om man kan sige at man har stor eller lille magtdistance i Grønland kan skabe en diskussion i den retning; at man har lille magtdistance fordi man ikke dukker op på arbejde, og man kommer for sent på arbejde mv. Men på den anden side, siger man ikke så meget imod sin overordnede er jo tegn på stor magtdistance. Der skal man passe på, fordi sermersooq business council i samarbejde med plan2move har taget emne om kulturforståelse. For det kan nemlig godt være at billedet alligevel viser et andet billede hvis en underordnede grønlander har en grønlandsk overordnede. Så ville billedet give en anden resultat. Sådant som det kulturen har vist sig i forhold til underordnede og overordnede, så beskrev Lena Lauridsen fra plan2move dette på denne måde.” *Det har altid i Grønland været accepteret og forventet at nogle har mere magt end andre. Det er der ikke stillet spørgsmålstejn ved. Ikke for 500 år siden, og heller ikke nu.*” (Interview med Lena Lauridsen) Dette er tegn på at man har en stor magtdistance i Grønland på det her område.

6.1.1 Magtdistanceforskellen i familien.

Det her er vigtigt at tage med da familien er det afgørende for et barns opvækst og dermed er et menneskes opvækst betydningsfuld for studerendes arbejdsmæssig indsats under uddannelse.

”De fleste mennesker i verden fødes ind i en familie. Straks efter fødslen begynder man at tilegne sig sit mentale software fra dem, der er ældre end en selv, og i hvis nærhed man vokser op, idet man tager dem som forbillede.” (Hofstede 2002:52)

Citatet bekræftes i spørgeskema undersøgelsen, da disse undersøgelser vidste at ens forbillede tit er ens mor, far eller bedstefar eller bedste mor. Dette et tegn på en god forklaring på for Grønlands lave uddannelsesniveau. Uddannelses niveau i samfundet er omkring 30 % af alle erhvervsaktive (Skatte og velfærdskommission 2011:4) Hvis studerendes forældre ikke har en uddannelse, så kan dette være at der er større chance for at studerende ikke gennemføre, da forældrene tit er dem der er forbilleder.

”I situationen med stor magtdistance forventes børn at være lydige over for deres forældre. Nogle gange er der endda en rangorden blandt børnene selv, hvor de mindre børn forventes at rette sig efter de større. Barnet tilskyndes ikke til at udvise selvstændighed.” (Hofstede 2002:52)

Stor magtdistance i familien er barnet meget lydige. Respekt for ældre, også uden for familien. Hofstedes teori omkring magtdistance i henhold til i familien, skolen og arbejdsplads er alt afgørende i hvordan barnet fungerer i et moderne samfund. Både økonomisk men i høj grad også socialt. Økonomisk fordi når et har fået værktøj hjemmefra, tager man disse ”værktøj” videre i skolen og derefter arbejdsplads. Om Grønland har lille eller stor magtdistance i familien analyseres efter redegørelse af lille magtdistance i familien.

”I situationen med lille magtdistance behandles børn mere eller mindre som ligeværdige, så snart de er i stand til at handle, og det er allerede synligt i den måde, hvorpå spædbarnet behandles, når det er i bad. Forældrenes mål med opdragelsen er at gøre børnene tidligt selvstændige. Barnet opmuntres til aktivt at eksperimentere på egen hånd. Det får lov til at modsige sine forældre det lærer meget tidligt at sige ”nej”.”(Hofstede 2002:53)

I denne sammenhæng mellem lille og stor magtdistancen i familien skaber en usikkerhed. Det skaber usikkerhed, ifølge spørgeskema og billeder undersøgelserne viser at Grønlandske samfund er

domineret mere over i stor magtdistance i familien. Fordi at man i familie med lille magtdistance gøre barnet meget selvstændigt i tidlig alder, og gøre dem til at kunne sige fra, dette udviser at barnet selv kan tænke i tidlig alder. Og dette viser i undersøgelserne hos Kjærs og Skydsbjergs at unge menneskers selvstændighed er et problem i forhold til frafalds størrelse. At sove i adskillelige fag under undervisningstimer foran undervisere, kunne faktisk være tegn på at der er en form for lille magtdistance i skolen, for det viser at man ikke adlyder underviserne. Det der skaber usikkerhed i det, er at i DK er magtdistanceindeks (MDI) helt nede på 18, den tredje mindste plads når det gælder magtdistance blandt 50 forskellige lande. Den er meget lav, men forskellen mellem danske og Grønlandske skolegang er helt forskellige. En af bekræftelse på at man i Grønland har en stor magtdistance er en artikel, om en ung Grønlandsk-fødte lærers drøm om at komme tilbage til Grønland efter en uddannelse ved Aarhus Lærerseminarium, hvor han blev færdig i 2011. Han drøm var at gøre en forskel i Grønland. Overskriften på artiklen var: ” Folkeskolen fungerer ikke.”-; Han fortæller: ”*at det langt hen ad vejen var børnene, der satte dagsordenen. Børn der ikke er opdraget, og hvis forældre ikke vil høre på, at deres barn ikke er til styre. Jeg havde en klasse, hvor børnene går rundt i klassen på ældste- trinnet. Men der er ingen konsekvens, ledelsen træder ikke i karakter, forældrene er ligeglade, og lærerne samarbejder slet ikke om opgaven.*” (Jessen, Akisooq Sermitsiaq, nr. 44. 2013:26-27)

Artiklen fortsætter, med konkrete andre ting som viser tegn på at man på trods stor magtdistance i samfundet at der alligevel vises lille magtdistance forhold når det gælder skolen hvor det ikke fungerer. For i stor magtdistance adlyder man, der er da så ikke i det som Akisooq Jessen kom med. Manden som oplevede Grønlandske folkeskole oplevede ikke kun 1 skole før han gav op, han var i forskellige 3 skoler. Først i Tasiilaq dernæst i Qaanaaq og til sidst i Maniitsoq. Derfor er kilden god til at analysere for at få en beskrivelse af hans oplevelse af skolen og elever samt forældre og ikke mindst kollegaer i det skoler som er henholdsvis så langt væk fra hinanden at de ikke er fra de samme kommuner alle 3. Børn der satte dagsorden over for deres skole er ikke tegn på et stort magtdistance da man ikke adlyder voksne. Citatet beskriver bl.a. at forældrene ikke vil høre på, at deres barn ikke er til at styre. Faktisk så står der i teori bogen under beskrivelsen af magtdistancen i skolen når magtdistancen er lille.; ” *Når et barn ikke opfører sig ordenligt, holder forældrene ofte med barnet mod læreren.*” (Hofstede 2002:53) Igen er dette et tegn på at man har lille magtdistance i skolen men husk dette betyder ikke at hele samfundet har en lille magtdistance. Hvad er magtdistance i skolen? Hvordan hænger magtdistance i familien og magtdistancen i skolen? Dette besvares i næste afsnit?

6.1.2 Magtdistance i skolen:

I denne afsnit er det vigtigt at få indblik i hvordan magtdistancen i familien og magtdistancen i skolen hænger sammen. Vigtigheden i at forstå dette er, at det er afgørende at få bekræftet hvor meget skolen kan ændre på et barns adfærd som er taget med hjemme fra når de kommer i skolen. Det er logisk at barnet helt klart viser hvem hun/han er i skolen og for omgivelserne. Dette er ikke et spørgsmål, spørgsmålet er i hvor højt grad kan skolen omforme/ændre elevernes ”opførelse” væremåden i individerne som er kommet fra forskellige hjem. Dette beskrives på denne måde:

”Gennem lærere og klassekammerater indpodes yderligere værdier ved at være en del af en kultur, der respekterer disse værdier. Der er et ubesvaret spørgsmål, i hvilket omfang et uddannelsessystem kan medvirke til at ændre et samfund. Kan en skole skabe værdier, der ikke allerede er der, eller vil den uafvidende kun være i stand til at bestyrke det, der allerede findes i givet samfund? ” (Hofstede 2002:54)

Under alle omstændigheder vil opførelser og identitet af eleverne være tydelige uden for hjemmet. Som barn er det meget svært at skjule hvordan ens hjem er med mindre man ikke har netværk ”omgivelser” uden for hjemmet. Hofstede forklarede yderligere, at rollekonstellationen forældre-barn erstattes af lærer-elevkonstellationen. Dertil er det umuligt at skille hjemmefronten og skolefronten helt af, da barnet tilbringer tiden hjemme når barnet ikke er i skolen og omvendt når barnet er i skolen. Det er naturligt at de fleste børn tilbringer det meste af deres tid i familien.

I situationen med **stor magtdistance** bevares uligheden mellem forældre og barn i en ulighed mellem lære og elev, der imødekommer det afhængighedsbehov, der allerede er indarbejdet i elevens psyke. Lærerne bliver behandlet med respekt.

I situation med **lille magtdistance** forventes lærerne at behandle eleverne i bund og grund jævnbrydige og forventer selv at blive behandlet som jævnbrydige af eleverne. Undervisningen er elevcentreret og belønner initiativer fra elevernes side. Note: (Hofstede, 2002:55)

Magtdistancen på skolen beskrives for hvad der er lille og stor magtdistance når det gælder skolen, analysen for hvor Grønlandske magtdistance et umiddelbart tættere på at skolen er domineret af mindre magtdistancen igen i skolen på baggrund af undersøgelsen, artiklen om læren der forsøgte. Et andet argument for at man har mindre magtdistance i skolerne, er at der i 2007 udkom en

dokumentarfilm der hedder, flugten fra Grønland. (Heilbuth, Poul E. dokumentarfilm:2007) – Der vises problemstillinger som har været tabulagt, dokumentar filmen skabte en utrolig stor debat, og ting som grønlænderne har set igennem fingrene vises frem i tydelige formater. Journalisterne har filmet flere klasser og interviewet deres lærer. En klasse der skulle have været startet for længst, var der få elever i klassen, læreren var ikke dukket op endnu, imens nogen af eleverne sover ude i gangen med jakken over. Rent udsagt var der kaos i de klasser hvor der bliver filmet.

Dokumentarfilmen viser igen at visse grønlandske skoler er baseret på en meget mindre magtdistance end stor magtdistance. Men hvordan kunne det være at disse kunne være sådan i en samfund med stor magtdistance? En svar kunne være at skolen måske ikke passer til den Grønlandske kultur og samfund. Det kunne være at skolen skal omstruktureres, så den passer til det Grønlandske børn.

Det er interessant for hvis Danmark har over 80 % af ungdomsårgang som har en uddannelses baggrund (Præsentation materiale fra skatte og velfærdskommission fra nanoq.gl:2012) og har en minimalistisk magtdistance i samfundet, familien, skolen, arbejdsplads. Og Grønlandsk samfund som er præget af stor magtdistance, men kendetegne ting fra lille magtdistance når det gælder skolen. Hvorfor er der så stor et forskel mellem uddannelse niveau mellem Danmark og Grønland?

: ” Hele systemet er baseret på et veludviklet selvstændighedsbehov hos eleven. Kvaliteten af det, der læres, er i betydeligt omfang bestemt af elevernes dygtighed. ” (Hofstede 2002:55)

Det vil sige at to steder som Danmark og Grønland som har forskellige magtdistance, Dk med lille magtdistance og Grl. Med stor magtdistance. Men med områder som kendetegner lille magtdistance når det gælder skolen. Der er ikke beregnet et tal i hvor meget Grønland har i MDI-værdi. Men Danmark har 18. Selv om landene begge to på trods store forskelle i uddannelses niveau, kultur, livstil så har de to lande noget til fælles. Man har begge to **lille magtdistance** på skolen. **Men kvaliteten af det, der læres, er i betydeligt omfang bestemt af elevernes dygtighed.** Hofstede beskrivelse. Selv om der er stor magtdistance i samfundet, kan man sagtens have kendetagne som ikke passer en i stor magtdistance. Dette er tilfældet her, og dette kunne simpelthen være tegn på at det ikke fungerer i skolen.

6.1.3 Magtdistance på arbejdspladsen.

Tallene viser at 50 % af vores folkeskole elever ikke går videre i uddannelses systemet end folkeskolen. (Inerisaavik: elevprofiler 2012) De fleste begynder arbejdslivet som unge. Dem som ikke arbejder lever så af mor og far, eller den kommunale hjælp. Der er kun to muligheder hvis man ikke er under uddannelse, enten arbejder man ellers så er man ledig. I Grønland er billedet anderledes end mange andre lande da mange af arbejdspladserne er sæsonprægede for ufaglærte. Grønlands største erhverv, fiskeri er meget sæsonpræget. Når fiskeperioden slutter, betyder det for mange at man er ledig indtil der fiskes igen.

Magtdistancen på arbejdspladsen;” *De fleste begynder arbejdslivet som unge, efter at have gjort sig deres erfaringer med indlæring i familien og i skolen. Rollekonstellationerne forældre-barn og lærer-elev suppleres nu med konstellationen overordnet og underordnet.*” Hostede 2002:56

Dette betyder at man nu viderefører holdninger, væremåder over for forældre, overfor lærere, i det helt tagen mentale programmeringer overføres nu på chefen på arbejdspladsen. Der er tegn på at man i Grønland har en placering mellem stor og lille magtdistance på baggrund af de data materielle der er anvendt i specialet. Dette skal forstås på denne måde: De ting man har erfaret i hjemmet som barn, de ting som man har taget med hjemme fra og på skolen overføres nu på arbejdspladsen. Dvs. der er stor risiko for at man tager den lille magtdistance i skolen videre med i arbejdsstedet, men arbejdsstedet udligner den lille magtdistance situation, for arbejdsgiveren i arbejdspladsen har større autoritet, og dette er naturligt for medarbejderne som Lena Lauridsen pointerer, så der dominerer stor magtdistance på arbejdspladsen end der er på skolen.

En af det vigtige ting der er værd at bemærke og tænker over er hvordan det fungerer i arbejdspladsen når danske kommer fra en samfund med lille magtdistance når grønlandske samfund har stor magtdistance. Sagen er at der er to forskellige kulturtræk i Grønland, Dansk og Grønlandsk. Med udsigt til fremtiden som muligvis byder på multikulturelt samfund. Det tyder på at man i Grønland har tvetydig magtdistance forhold på arbejdspladsen. Steder som stor dagligvares butikker som Pisiffik og Brugsen har normalt meget kulturelt blandet medarbejdere. En praktikant/studerende som er på praktik ophold vil være et meget usædvanligt syn at hvis vedkommende kritiserer sin overordnede. I magtdistance forhold kan der være mange aspekter som, viser at der er stor magtdistance fordi praktikanten ikke siger imod, eller er meget tavs. En af ting

der spiller en rolle for som gøre stor magtdistance endnu større er at der f.eks. kunne være tale om sprogbarrierer, det kan være spørgsmål om følelsen om mindreværdskompleks og måske den opfattelse som har været tydeligt i Grønlandsk ældre generation hvor man respektere og adlyder en veluddannet dansk tilkald eller i det helt taget en overordnede. Det der skyldes i at magtdistancen kunne betegnes som tvetydigt kunne siges på denne måde, at hvis man skulle pege på ting som tyder på lille magtdistance er det fordi man nogle gange ser at grønlandsk arbejdskraft ikke møder op til tiden, man er tit syg, man kommer ikke efter lønningsdage. Dette er tegn på manglende respekt for arbejdspladsen, men ellers er der tendens til en stor magtdistance når det gælder kommunikation med overordnede.

DK ligger meget lavt, men mit bud er, at Grønland ligger ca. i midten. Det skal ikke være en hemmelighed at det er svært arbejde med magtdistance i skolesystemet. For der er egentlig mange ting der kan spille ind i hvorfor mange studerende/ unge der opfører sig sådan som det gøre. Kan en del af den dårlige opførsel i folkeskolen skyldes danske lærere som er fra en meget lille magtdistance kulturet og højt individualisme, kunne det skyldes kulturmødet? Lena Lauridsen, som har beskæftiget sig med kulturmødet beskrev kulturmødet i skolesystemet på denne måde: *"Kan det være at danske lærer som i kulturmødet ikke kan motivere grønlandske børn og forældre korrekt. Som dansk folkeskolelærer forventer man at børnene kommer og at forældrene er engagerede. Det er naturligt. Og de har ikke lært at motivere børn og forældre på den måde, som den grønlandske kultur kræver. Derudover kan samfundsudviklingen spille ind: Grønland er på 50 år gået fra at være et fangersamfund til et industrialiseret samfund. Dette giver udfordringer, da mange har svært ved at finde deres rolle i det nye samfund. Fanger-fædre kan ikke overgive deres hverv til deres søn. Fanger-faren er måske arbejdsløs og kan ikke forøge familien – børnene mister dermed en rollemodel. Faren kan heller ikke forholde sig til skolegangen, for han har måske ikke selv gået i skole i mange år. Det samme med hans far. Identitetstab spiller derfor også ind i forældrenes engagement i skolen."* (Interview med Lena Lauridsen) Sådan som Lena Lauridsen beskriver det, skyldes væremåden i skolen og forældrenes engagement skyldes den hurtige udvikling fra fanger samfund til industrialiseret samfund. Og dette betyder nødvendigvis ikke lille magtdistance.

Man skal også huske at over 2/3 af verdens land ligger højt på magtdistance, og mange steder fungerer det ret godt. Det ene er ikke bedre end det andet. Det handler om at lede, motivere og samarbejde i henhold til den lokale kultur.

6.1.4 Sammenfatning magtdistancen:

Magtdistancens mentale programmering starter når man bliver født. Programmeringen starte i familien, har man en stor magtdistance i familien er det på sin plads at denne holdning og opførelsen tages med i skolen, dvs. der sker en rollekonstellation, opdragelsen tages med videre i systemet. I Grønland kunne det tyde på at man i opdragelsen i familien har en stor magtdistance, men at man f.eks. ud fra opførelser på skolerne kunne det tyde på mindre magtdistance ud fra data indsamling. Artikler, diskussioner og dokumentar filmen viser at der er tegn på at der er lille magtdistance i skolen er dominerende. Udviklingen i den grønlandske samfund er gået stærk de. Og udviklingen påvirker helt klart bevægelsen i de 4 kulturdimensioner. Når et samfund ændrer sig så drastisk kan det ikke udelukkes at sammenhængen i samfundet ikke fungerer helt og optimalt. Og dette kunne det f.eks. ses her i skolesystemet, det kunne f.eks. skyldes i massive sociale problemer. (Pedersen og Bjerregaard. *Det svære ungdomsliv*. 2011) At man har stor magtdistance i Grønland kan bekræftes på flere måder. Fædre var dem der sætter grænser, hårde grænser. I 50'erne var måden at gå i skole på anderledes idet at læren havde ret til at sætte grænser ved brug af magt. (Høeg Egaluk, Satireprogram, 2013) Som blandt andet visualiserede tiden i gamle dage hvor det faktisk fungerer i skolerne i Grønland. Han satte spørgsmål tegn i hvorfor vi ikke kunne vende tilbage til den skole system som blev ført dengang i 50'erne. Som Hostede beskrev, det er mere acceptabel at slå børn i lande med stor magtdistance end lille magtdistance. I dag er det strengt forbudt at slå børn. Kort sagt er der tegn på at magtdistancen har udviklet sig fra stor til midten på skole området, i hvert fald er magtdistancen blevet mindre med tiden i skolesystemet. Men det skal siges at det er usandsynligt at man kan bevæge sig fra stor magtdistance til lille magtdistance på 50 år da kulturtræk ændrer sig meget langsomt. Tvetydigheden på arbejdspladsen som domineres af stor magtdistance skal bemærkes, da man møder nogle underordnede grønlandere som er meget lydige over for især deres overordnede.

Sammenligning med dansk magtdistancen er at Danmark har en meget lille magtdistance mens Grønland har større magtdistance, forskellen er at i skolens kvalitet er elevernes dygtighed alt afgørende. I bund og grund kan begge lande have en meget lille magtdistance f.eks. lille magtdistance i skolen, men stadigvæk være meget anderledes i deres udvikling. Det samme gælder på arbejdspladsen, medarbejdernes dygtighed er altafgørende på et arbejdspladsens succes. I Danmark har i over 80 % af ungdommens årgang en uddannelse imens man i Grønland kun har omkring 30 % har en uddannelse mere end folkeskole. (Inerisaavik, elevprofiler 2012) Men dette

betyder ikke ens med at magtdistancen er forskellig. Der er endnu flere kulturdimensioner, som kan forklare hvorfor man som studerende har fået denne form for arbejdsindsats.

6.2 Kollektivism og Individualisme ifølge egen data indsamling:

Det næste kulturdimension fra teorien som skal bruges til at analysere studerendes på handelsskolens arbejdsindsats er den, der hedder Jeg, vi og de. Det der også beskrives/kaldes for individualisme og kollektivism. Dette er vigtigt at tage for at have forståelse for helheden af den grønlandske nuværende disciplin.

*: ”Lang de fleste mennesker i vor verden lever i samfund, hvor gruppens interesser går forud for den enkeltes interesser. Disse samfund vil jeg kalde kollektivistiske, i det jeg anvender et ord, der for nogle læsere kan have politiske overtoner, men her er det ikke ment i nogen politisk betydning. Det refererer ikke til statens magt over den enkelte, men til **gruppens magt**. ” (Hofstede 2002:7)*

Dette er beskrivelse for hvordan kollektivism skal forstås. I kollektivism dimensionen beskrives yderligere at den første gruppe, vi møder i livet, er altid den familie, som vi fødes ind i. Når man tale om kollektivism er der ikke tale om barnets ”nærmeste familie” dvs. det er ikke kun mor far søskende. Her er der tale om bedsteforældre, onkler, tanter og andre husfæller. I kulturanthropologiens verden kaldes dette som den *udvidede familie*. (Hofstede 2002:74) Analysen i grønlandske kontekst kommer efter præsentation af individualismen.

: ”De færreste mennesker i vor verden lever i samfund, hvor den enkeltes interesser går forud gruppens interesser- i samfund, som jeg vil kalde individualistiske. I disse samfund fødes børn ind i familier, der består af to forældre og eventuelt søskende, I nogle samfund er andelen af familier med en enlig forælder voksende. De øvrige slægtninge bor andetsteds og ses sjældent. Denne familietype kaldes kernefamilien.” (Hofstede2002:74)

Individualismens beskrivelse som et lille kernefamilie, det alle nærmest familie. Far, mor eventuel søstre. Dette billede bliver mere og mere aktuel i Grønland. I Nuuk er der sket en modernisering i de sidste 30 år hvor karrierer mulighederne bliver flere og flere. Store virksomheder er blevet skabt, stort offentlige sektor og voksende private sektor gøre at folk flytter fra Grønlands kyst til Nuuk. På denne måde kan det siges at der er sket en bevægelse fra kollektivism til individualisme i løbet af

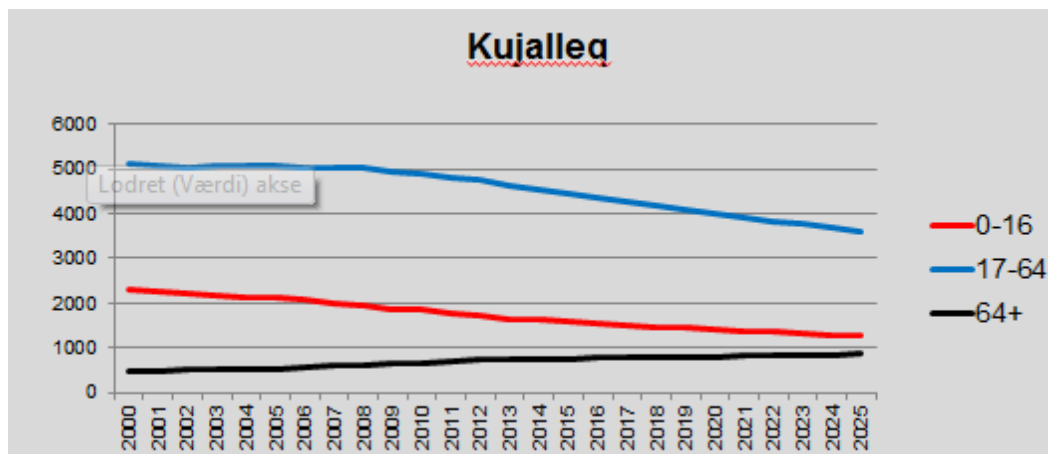
tidens gang. Dette kunne beskrives på denne måde, flytter man efter et arbejde som voksen fra kysten til Nuuk, tager man ikke mor, far eller andre familie medlemmer end sin sammenlever evt. børn. Dette kunne eks. være med til at skabe et mere individualistisk "liv". Men alt dette er tegn på at der ikke sker en ændring af kultur men en tilpasning til et moderne samfund.

Komparativ perspektivering mellem danske og grønlandske placering, vil give en overblik over hvor man befinder sig i Grønland når det gælder kollektivismen og individualisme. I følger Hofsteders undersøgelse så ligger Danmark højt op mod individualisme. Sæt i tal fra 0 til 100, 100 er top individualistisk samfund og 0 er top punkt i kollektivismen, Danmark ligger faktisk helt op på 74 (Hofstede:78). Dvs. Danmark er meget stærkt individualistisk samfund. I beskrivelsen af individualismen stod der at der i samfund er andelen af familier med en enlig forælder voksende. Kunne dette bekræftes nogen steder? Ritzau offentligøre 18. Marts. 2013: *"Flere danskere bliver skilt 42,7 procent af alle ægteskaber endte i skilsmisse i 2012. Det viser Danmarks Statistiks beregninger af skilsmisseprocenten for 2012."* (Nyhedsbureauet Newspaq 2013) Dette kunne være tegn på at det danske samfund er endnu længere på vej op mod individualistisk samfund. USA har i følger Hofstede den mest individualistisk land ud af 50 undersøgte lande. Skilsmisse tal kunne i hvert fald være tegn på at individualisme er steget, grunden til at dette kunne være tegn er at, ægte par eller par er meget mere uafhængige af hinanden økonomisk end for 20,30 år siden. Ligestillingen har gjort det muligt at man som individ kan klare sig uden at være så afhængig af en anden person.

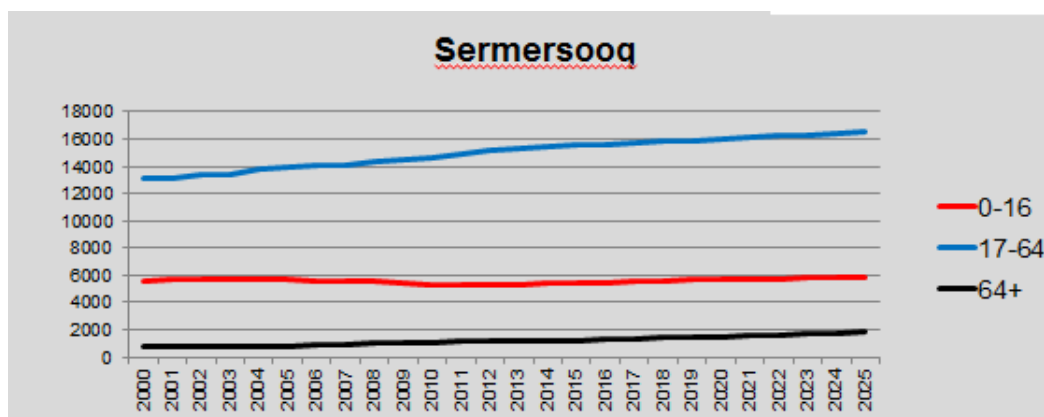
6.2.1 Individualisme og kollektivismen i familien:

Det nyeste tal viser at man i Grønland fået mere og mere mobilitet. Der er tendens til at folk flytter nemmere i dag. Dette kunne være en forklaring på at man i Grønland er på vej hen i mod mere individualisme eller kunne der være andre begrundelser, kunne det være det er pga. manglende arbejdspladser? Men i hvert fald så er dette en svær udvikling for en kollektivistisk samfund som Grønland er. Før beskrives hvordan kollektivismen udfordres når f.eks. unge mennesker flytter hjemmefra. Det der skyldes her er Grønlands geografisk beliggenhed samt store befolkningsmæssigt spredning. Flytter man hjemmefra til et anden by kan man for det meste regne med at man kan komme hjem 1 gang om året. Derfor bliver kollektivismen udfordret. Hvordan ser demografien ud, hvordan ser udviklingen ud når det gælder befolknings bevægelsesmønster? Vittus Qujaukitsoq Naalakkersuisoq for Departement for finanser i Selvstyret hold oplæg d 4. Okt. 2013

for studerende på Handelsskolen, hvor han hold foredrag om finanslov og Grønlands udfordringer, samt landet udvikling. Bosætningsmønsterets udvikling ser sådan ud:

Figur : Demografisk udvikling for Kommune Kujalleq. Kilde: Naalakkersuisoq for finanser, Vittus Qujaukitsoq's oplægsmateriale fra hans oplæg. Tallene der er brugte her er fra Grønlands statistik.

Figur x viser demografisk udvikling for Kommuneqarfik Sermersooq. (Tallene er fra stat.gl) Figuren sammenlignes for at vise risikoen for større ubalance. Kilde: Naalakkersuisoq for finanser, Vittus Qujaukitsoq's oplægsmateriale fra hans oplæg. Tallene der er brugte her er fra Grønlands statistik.

Det som figurene viste her var tallene som Grønlands statistik har indsamlet. Fra år 2000 til år 2013 er demografisk bevægelse fremvist. Det vil sige, år efter 2013 er beregnet ud fra den forrige udvikling. Forstået på denne måde at hvis udviklingen går sådan som det har gået de sidste over 10 år så vil tallene bevæge sig som de viste i figurene.

Ser vi på Kommune Kujalleq så er den blå figur 17-64 årig stærk faldende, det samme gælder fra 0-16 årig, forklaringen er gruppen 17-64 årig er dem der er forældre til gruppen 0-64 årig. Derfor tager voksen ”gruppen” unge ”gruppen” med når det flytter ud af kommunen (Deres børn). Hvor flytter befolkningen i Kommune Kujalleq ud? Største delen af befolkningen flytter til Kommuneqarfik Sermersooq primært Nuuk som er Grønlands hovedstad. Befolkningen i Kommuneqarfik Sermersooq er voksende, og det estimeres at folk vil blive ved med at flytte til Nuuk i fremtiden. Grunden til at folk flytter til Nuuk er at der er arbejdspladser og muligheder. Der er både fordele og ulemper i denne industrielle udvikling, kort fortalt så er fordelene primært stordriftsfordele. Hellere stor by end mange små med store afstande. Ulempen er primært ricikoen for større ubalance. Antager vi at udviklingen går som estimeret, så vil den arbejdsdygtige del af befolkningen flytte ud og + 64 årig som er gået på pension vil komme til at veje meget tungt i forhold til arbejdskraften som gerne skulle betale velstand for de ældre. Hvem skal betale? Ja, de skal skatteborgerne, hvis skatte indtægter for kommunen blive ved med at falde mens ældre + 64 årig bliver flere så sker der en usund ubalance. Når dette sker, kunne man forstille at løsningen i værste tilfælde kunne være tvangsflytning. Men dette analyseres ikke dybere i specialet, men dette har den henblik i at man som læser skal have indblik i udviklingen sker fra at man er mere kollektiv til mere individualistisk samfund i takt med at befolkning udvikle sig til at tage en uddannelse. For dette har tendens til at skabe splid i familierne, igen geografien og trafik infrastrukturen spiller en rolle her.

Vil det sige at mere uddannelse for Grønland vil betyde mere individualisme i Grønland? Jo flere uddannede jo større individualisme? Grunden til at jeg siger dette er at man mange gange ikke vender tilbage efter man har færdiggjort ens uddannelse, pga. at arbejdspladserne mange gange er placeret i større byer. Og vælger man at leve og arbejde i en by som Nuuk kan dette medfører at man lever mere som individ, som Hostede beskrev, en lille familie med mor og far og børnene. På den anden side skal man huske på at det ene ikke udelukker det andet. Dvs. man kan stadigvæk beholde kollektivismen selv med uddannelse. Men det er mere geografisk spredning der udfordrer kollektivismen i Grønland.

Denne analyse vil skabe endnu mere forståelse for hvorfor der er massiv af studerendes udfordringer omkring umodenhed, tavshed, tilbageholdenhed, og hvorfor studerende egentlig er opdraget til at være konfliktsky. Disse et vigtige at analysere da det i bund og grund påvirker den studerendes arbejdsmæssige indsats. Den generelle billede af studerendes arbejdsindsats ligger dybt,

dybt i samfundets måde at opdrage børnene på. Det er en svært emne, da man ikke kan regne arbejdsindsats med tal. Opdragelse. Mange gange har man set i Grønlandske TV, medier hvor grønlandske børn bliver interviewet, hvor børnene bliver spurgt til, svaret plejer tit at være ”assuk.....” Man hæver sine skulder og siger assuk... Assuk er en forkortelse af ordet: Asuki som betyder det ved jeg ikke på Dansk. Man undrer sig over hvorfor man svarer det ved jeg ikke til næsten alt hvad der bliver spurgt om. Og der kommer tanken ligegyldigheden. Er det virkelig ligegyldigheden? Hofstede forklarer:

”I de fleste kollektivistiske kulturer bliver direkte konfrontation med et andet menneske betragtet som uhøfligt og uønsket. Ordet ”nej” bruges sjældent, fordi det at sige nej er en konfrontation.” Du har måske ret” eller ”vi skal tænke over det” er eksempler på høflige måder at afslå en anmodning.”(Hofstede 84-85).

Dette lille citat som er beskrevet i Hofstedes bog kan bruges som argument for hvorfor de fleste studerendes holdninger omkring arbejdsindsats er sådan, både i Lotte Kjærs frafalds undersøgelse og HS Analysens undersøgelse har umodenheden en stor betydning for frafaldet under uddannelse. De at man ikke er trænet til at konfronterer med hinanden eller andre, kunne dette fortolkes som umodenhed? Man har faktisk generel opfattelse af studerende på handelsskolen at man føler ubehag når de begynder at diskutere, følelsen kunne faktisk være at man skændes når man diskutere. Hvordan forklares individualistisk syn på konfrontering?:

”I individualistiske kulturer er det på den anden side en dyd at sige det, man mener. At sige sandheden om det, man føler, er kendetegnende for det seriøse og ærlige mennesker. Konfrontation kan være gavnlige; man mener, at det fører til en højere sandhed, at meningene brydes. - I familien får børnene at vide, at man altid skal sige sandheden, selvom den gør ondt. At klare konflikter er en normal del af samlivet i en familie.”(Hofstede 2002:85)

En måde at gribe de to sidste citater er komparativ undersøgelse af to vinkler. Disse kendetegner rigtig meget og beviser hvor forskellige de to folkefærd er i Grønland. Igen forskellen i dansk og grønlandsk opdragelse er godt at tage som eksempler for at diskutere forskelligheden. Der kan siges at man mange gange kan ende i en situation hvor en person som er opdraget i individualistisk kultur har rigtig meget lyst til at diskutere med en person som er opdraget i kollektivistisk kultur. Hvad sker der? Individualistisk person vil gå i gang med at diskutere hvor kollektivist opdraget person vil

lytte og nikke engang i mellem, også hvis han/hun ikke er enig. Lige præcis for at undgå konfrontation.

Men hvad er begrundelsen for at man ikke siger sin mening? I den kollektivistiske familie lærer børnene af andre at orientere sig, når det drejer sig om meninger. ”Personlige meninger” eksisterer ikke: det er forudbestemt af gruppen ellers er der risiko for at man bliver anset for at have en dårlig karakter. Modsat til individualistisk familie forventes det derimod af børnene, og de opmuntres til at udvikle deres egne meninger. Et barn, der altid udelukkende gengiver andres meninger, anses for at have en svag karakter. (Hofstede 2002:85)

Forskellen tydeliggøres endnu mere, og dermed skabes der et mere forståelse for hvordan den Grønlandske samfund er skruet sammen. Måden at være på som samfund har en grundsten lang tilbage, man har udviklet med tiden hvordan man opdrager børn. Spørgsmålet under kollektivism og individualisme er et rigtig godt værktøj til at analysere problemstillingen da dette bekræfter hvorfor man er konfliktsky, ikke rigtig siger ens mening til alle og dermed vurdere man sig selv som umoden som studerende. Og denne holdning til sig selv er ikke helt motiverende for at gennemføre end ”krævende” uddannelse. Det er nemlig svært at gennemføre en uddannelse uden at komme med argumentationer hvorfor man mener det man mener.

For at argumentere for at grønlandske samfund faktisk har været meget kollektivistisk kultur for lang tid tilbage i tiden skal en Grønlandsk bachelor opgave bruges. En ung grønlandsk kvinde ved navn Arnajaraq Joelsen skrev i sin bachelor projekt dette: ”

”Forældrenes opgave var også at inddrage børnene for ileqquvut. Ileqquvut er den tids formelle regler og love for bl.a. adfærd. Det nære samfund er med til at opdrage børnene og søskende og børn i mellem havde opgave at passe på de mindre børn. Ileqquvut formidler den adfærd man skal udvise. Man skal være hjælpsom og venlig overfor alle, endda sine fjender. Man skal helst undgå konflikter. Hvis ikke de kan undgås er konfliktløsning en duel i trommedans en løsning. Den der taber er den der som tilskuerne griner mest af. Det at der ikke findes så mange andre konfliktløsnings muligheder gjorde at konflikter blev usagt og p.g.a det afstedkom en udelukkelse af den person man syntes havde gjort noget galt. Ved bagtalelse og ved at man ikke udviser hjælpsomhed og venlighed overfor personen. Børn blev opdraget med at de ikke nogen

grænser for deres udfoldelser og blev udvist masser af kærlighed. Når de blev lidt større afholdes denne affektfuldhed tilbage for at børnene skal "blive større". (Joelsen, Arnajaraq 2010:17)

Den Grønlandske adfærd for hvorfor man ikke konfrontere ses tydeligt her. Arnajaraq Joelsen har beskrevet og analyseret et meget interessant emne om Grønlandsk opdagelse. Det vise sig faktisk at denne konfliktskyhed er for lang tid siden aktuel og stadigvæk har skygge over den grønlandske studerende i dag.

I en individualistisk kultur føler man et behov for at kommunikere verbalt, når man mødes. At tie betragtes som unormalt. Selskabelig konversation kan være deprimerende banal, men det er obligatorisk. I en kollektivistisk kultur er selve det at være sammen følelsesmæssigt tilstrækkeligt. Der er ingen taletvang, medmindre der er oplysninger, som de andre skal have. (Hofstede:86)

Kollektivistisk og individualistisk i familiens kendetegne fortæller og bekræfter at den Grønlandske kultur er stadigvæk meget kollektivistisk. Middage i Grønland i et hjem er måske ubehagelige for en vedkommende fra et individualistisk samfund. For i hos Grønlands familie taler ikke i munden på hinanden. Sådan som de studerende på handelsskolen Nuuk, beskriver i samtalen er at man ikke diskutere ligesom danskerne når man spiser til middag. Og at man nogle gange føler at man ikke har respekt over for hinanden, hvis man ikke lytter til hinanden, og tale over en anden der taler.

Men igen, kollektivismen har mange gode sider som individualismen også har. Men når det gælder uddannelses frafald, kan man ikke lade være med at tænke at kollektivismen, som teorien forklarer at der er mange ting der bliver usagte i den kollektivistiske samfund. Dette kunne tænkes at det også har en stor virkning på studerendes miljø.

Når det usagte føler for meget, kommer der også en konsekvens som mange af grønlandske studerende betaler prisen for. Og generation efter generation har Grønlandske stærke kollektivistiske samfund betalt dyrt for sin tavshed. Dette bræger arbejdsmæssige indsats hos mange af Grønlandske studerende.

6.2.2 Individualisme og kollektivism i skolen.

Hvad kendetegner individualistiske og kollektivistiske i skolen? Hvordan spiller disse forskelligheder i skolen? Formålet opfattes nemlig forskelligt i de to forskellige samfund. I det førstnævnte nemlig individualisme, sigter uddannelse på at forberede den enkelte til en plads i samfundet blandt andre enkelt individer. Det forudsættes dermed at livet er en lang læreproces. Selv efter skolen og universitetet vil den fortsætte, fx gennem efteruddannelseskurser. (Hofstede 2002:91)

Dette forstås at i individualistisk samfund, der tager man en uddannelse alene for egen skyld. Ens fremtid egen ansvar. Dette måtte forårsager at når man gøre en indsats for at tage en uddannelse har man i baghovedet at det er for ens egen skyld, og det gælder om ens egen fremtid.

Derimod betyder en uddannelse noget andet for et kollektivistisk samfund. I det kollektivistiske samfund lægges der vægt på, at man tilpasses de færdigheder og dyder, der er nødvendige for, at man kan blive et acceptabelt gruppemedlem. Det fører til, at traditionens frembringelser er i høj kurs. At lære betragtes derfor oftere som en engang i livet, der er forbeholdt de unge, som skal lære, hvordan man gør, for at blive en del af samfundet. (Hofstede 2002:91)

Det som tallene viser om erhvervsaktives uddannelses baggrund i Grønland som er på omkring 30 % af alle i arbejdsdygtige alder, bekræfter at rigtig mange arbejdere ikke havde uddannelses baggrund. Og der ud over har Grønlandsk arbejdsmarked her på det seneste fokuseret meget på voksen læring. En læring form for efteruddannelse. Dette viser at rigtig mange Grønlænder som har været på arbejdsmarked i rigtig lang tid, uden at blive faglærte, eller tager uddannelse. Forstået på denne måde at en medarbejder som har arbejdet i 20 på samme sted, uden at have opgraderet fordi vedkommende ikke har papirerne. (Beviser/Uddannelse) Dette er tegn på at Grønland stadigvæk i dag er meget kollektivistisk når det gælder skole. Men igen, den yngste generation bevæger sig stærkt mod individualisme. Især den yngre generation er meget bevidst om at uddannelsen er for deres egen skyld. (Spørge skema/ Studerende.) Spørgsmålet om hvorfor de tog en uddannelse besvares af fleste, at det er for deres egen skyld. Dette er argument for at unge studerende bevæger sig hen imod den individualistiske samfund.

6.2.3 Individualisme og kollektivism på arbejdspladsen.

Individualisme og kollektivism på arbejdspladsen er det sidste emne under Jeg, vi og de.

Det interessante emne ved det er i modsætning til individualisme der forholder kollektivistisk samfund sådan til ansættelse. I en kollektivistisk kultur ansætter en arbejdsgiver aldrig udelukkende et enkeltindivid, men et menneske, der tilhører en egen gruppe. De ansatte vil handle i overensstemmelse denne egen gruppes interesser, som måske ikke altid falder sammen med den pågældendes individuelle interesser;

*”Ansættelsesproceduren i et kollektivistisk samfund tager altid egen gruppe med i betragtning.”
(Hofstede2002:92)*

I nutidens Grønland, et diskussionen atter oppe. Hvor regeringen, nuværende Naalakkersuisut som har Siumut som den største og stærkeste parti i Grønland beskyldes for at ansætte de folk som er Grønlænder. Siumuts formand Aleqa Hammond ligger heller ikke skjul på sin nationalisme. Lektor Michael Böss som også er leder af Center for Canadiske Studier på Aarhus Universitet skrev et indlæg i avisen, i indlægget stod der;

” I et interview i Weekendavisen sagde hun for eksempel ugen før valget: ” Jeg føler mig ikke hjemme i Danmark”, og ”mentalt og personligt er jeg så udansk, som man overhovedet kan være.” Og det skønt hun er formand for et parti, der er et produkt af dansk socialdemokratisme. På KVINFO’s webmagasin kan man finde et andet interview, hvor hun siger. ”Vi er ikke danskere, vi ser ikke ud som danskere, vi tænker ikke som danskere.” Som det fremgår, handler Hammonds Grønland altså om følelser, etnicitet og race. Det er vel næppe en vision, som grønlandere kan være tjent med i det 21. århundrede?” (Böss, Michael, artikel:2013)

Formålet med at tage dette citat er ikke at for at diskutere selve Aleqa Hammond og hendes holdninger men folket som støtter hende er massivt. Største delen af samfundet støtter hende. Dette er meget vigtigt, det handler ikke om Aleqa Hammond, i bund og grund handler det om demokratiske flertals grønlandske samfunds tankegang. Aleqa Hammond har ramt plet, hvor det viste sig at hun fik rekord valg på flest stemmer sidste valg til Inatsisartut. Dette er igen tegn på hvor stærkt kollektivismen stadigvæk er i nutidens Grønland. Faktisk afspejler/forklarer citatet

rigtig meget om hvor forskelligt opfattelserne er om mennesker fra kollektivistisk og individualistisk samfund. Citatet slutter med: ” *Det er vel næppe en vision, som grønlandere kan være tjent med i det 21. århundrede?* ” (Böss, Michael:2013). Dette kan analyseres sådan. Det er ufatteligt at Grønlanderne kun er nået til dette i år 21. århundrede. Men sådan som teorien forklarer er der et ufatteligt stor forskel i kollektivism og individualisme samt Magdistanse forhold. Kender man til kollektivismens kendetegn er det realistisk at Hammond har fået rigtig mange stemmer. Men er man fra en individualistisk samfund vil det være meget svært at forstå hvordan folk kan stemme på en som landet førende ”herre” på baggrund af *følelser, etnicitet og race*. Igen er dette et tegn på at Grønland stadigvæk i dag er domineret af kollektivistisk samfund.

En måde at ansatte folk på bekræftes igen her. Etniske og andre egen gruppemæssige forskelle inden for arbejdsgruppen spiller en rolle for integrationsprocessen, og ledere i en kollektivistisk kultur vil være uhyrer opmærksomme på sådanne faktorer. Det er ofte sund fornuft at sætte folk fra samme etniske baggrund sammen på samme arbejds hold, selvom den individualistisk programmerede leder sædvanligvis betragter det som farligt og ønsker at gøre det modsatte. (Hofstede 2002:94)

Det er også det der kaldes for Nepotisme. Nepotisme i Grønland har været diskuteret i mange henseende. Men emnet har i al forståelse været et tapu emne, måske fordi der er rigtig mange der bliver berørt af det. En af tabu brydere er Michael Binzer som er Direktør i en stor Grønlandsk virksomhed. Overskriften er Nepotisme lever i Grønland, Michael Binzer kritiserede den politiske kultur i Grønland for at være fuld af nepotisme.

: ”En beskyldning som i øvrigt ikke er ny. Omvendt har de grønlandske politikere, der har stået model til gentagende anklager, med høj træfsikkerhed afvist alle beskyldningerne som ondsindende rygter fra forsmåede folk, der ikke selv fik attraktive job - og som dansk propaganda med toner af gamle koloniherrer. Men nu går den form for afvisning ikke længere. For en ny videnskabelige undersøgelse dokumenterer, at nepotisme finder sted i Grønland - og at det opleves som et problem af de ansatte, der føler, at de er underlagt et politisk pres om at ansætte særligt udvalgte medarbejdere.” (Ankersen, Pia. 2008)

Undersøgelsen, der er den første af sin art, er foretaget ph.d. Pia Vedel Ankersen, som er lektor ved Institut for administration og forvaltning på Grønlands Universitet.

Det der skal bemærkes er, at datoen i årstallet for indslaget i fodnoten er 2008 samt undersøgelsen er den første af sin art. I dag har vi året 2013, der er nu gået 5 år, der har ikke været de store diskussioner omkring nepotisme. Og det er tegn på at dette er et ømt emne samfundet. Men dette bekræftes igen her med en sociologisk vinkel at der er nepotisme, men forklaringen ligger i den kulturelle aspekt. Hvor Nepotisme kan forklares at man har haft meget stærkt kollektivistisk samfund i Grønland og stadigvæk den dag i dag. Diskussionen omkring nepotisme er meget ung.

I sociologiens verden kunne disse forklares på denne måde. I individualistiske lande er det normen, at man bør behandle alle ens. I sociologisk fagsprog kaldes det *universalisme*. Særbehandling af en kunde frem for andre betragtes som dårlig forretningspraksis og som uetisk. I kollektivistiske samfund er det modsatte tilfældet. Da sondringen mellem ”vor gruppe” og ”andre grupper” ligger dybt forankret i menneskers bevidsthed, er det naturligt, etisk korrekt og god forretningspraksis at behandle sine venner bedre end andre. Sociologier kalder denne tankegang *partikularisme*. (Hofstede 2002:95)

For Grønlands arbejdsindsats på arbejdsmarkedet og under studiet kan diskussionen om kollektivismen indeholder det at det kan være meget skadeligt på en grønlandsk studerendes arbejdsindsats. For hvis kollektivismen dominerer for meget i Grønlandsk erhverv og arbejdsmarkedet. Kunne det faktisk ske at medarbejderne faktisk kunne miste deres kreativitet og følelsen af at arbejde sig op, og følelsen af at hård arbejde kan betale sig for det giver en forfremmelse. Hvis etnicitet og race er stærkt integreret så kan det virke som en sovepude for en Grønlandsk arbejdskraft, dermed er der risiko for at disciplinen falder, for man har den sikring at man er Grønlænder, og dem vil man beholde. Dette er en tanke, at det er muligt at man kan blive favoriseret på grund af at man er grønlandsk. På den anden side skal de siges at med korrekt ledelse i en kollektiv kultur behøver det ikke at blive til en sovepude. Det skal samtidig siges at kollektivismen ikke er ringere end individualisme. Disse er bare anderledes kulturtræk som er lige gode med korrekt ledelse i hver sin kultur. Dette er en diskussion om hvordan kollektivismen kunne ramme studerendes arbejdsmæssige indsats under uddannelse. For igen studerende holder øje med arbejdsmarkedet ved at gå på praktik, eller ved at have stundender jobs. Så som studerende er der stor muligheder for at se hvordan systemet fungerer, hvem bliver ansat, hvorfor bliver man ansat. Skal jeg kæmpe for at have gode karakterer? Eller er det nok med at jeg er grønlandsk. Disse tanker er farlige for studerendes arbejdsindsats under studiet hvid disse forekommer.

6.2.4 Sammenfatning:

I denne analyse del ved brug af teorien kollektivism og individualisme. Kommer det frem at man i Grønland stadigvæk har stort kollektivistisk samfund. Analysen viste at man gennem data indsamling, gennem spørgeskemaerne og ud fra de 2 frafaldundersøgelser, vises at kollektivismen har en stor betydning. Man påvirker meget hinanden, og fællesskabets opførsler smitter hurtigere af på andre medstuderende. Individualister har derimod en livstil der peger i retning af at man tager en uddannelse på baggrund af en selv, fordi man har en drømme uddannelse eller lign. I en kollektivistisk samfund tager man en uddannelse mange gange på grund af familien eller fordi klassekammeraterne vælger en bestemt uddannelse, så vælger man det samme. Dette kan egentlig være med til at der er så stort et frafald i Grønland. Det andet der også spiller ind på frafald når det gælder kollektivismen er at man har svært ved at forlader den kollektiv samfund man befinder sig i. Bor man i en mindre by med hele familien, er dette en stor udfordring for en ung studerende som ellers gerne vil gennemfører en uddannelse, men har svært ved at vende sig til et liv uden for den vandte fælleskab. Det er også tankevækkende at Grønland stadigvæk i dag har en system, en skole system som er bygget op efter den danske skole system. Og Danmark er en meget individualistisk samfund. Det at man bruger en skolesystem som er opbygget til og af individualistisk domineret samfund kunne mærkes i en meget kollektivistisk samfund som kunne være muligt som medvirkende til at der er så stort et frafald i under uddannelse i Grønland.

6.3 Maskulinitet og femininitet ifølge egen dataindsamling.

Den Grønlandske samfund består af både mænd og kvinder ligesom resten af verden. Køn og kønsroller har haft en stor betydning i samfundet. Historisk har udviklingen været gigantisk for Grønlands vedkommende. Dette forklares senere. Maskulinitet og femininitet, hvad, og hvordan kan disse egentlig betyde for den arbejdsindsats som de studerende levere i deres hverdag?

Som sagt alle menneskeskabte samfund består af mænd og kvinder, sædvanligvis i nogenlunde lige stort antal. Mænd er i gennemsnit højere og stærkere, men mange kvinder er højere og stærkere end ikke så få mænd. Disse ting er biologiske forskel mellem mænd og kvinder. Ethvert samfund anerkender flere former for adfærd, der ikke umiddelbart er forbundet med forplantning, som mere passende for kvinder eller mere passende for mænd. Men hvilken adfærd, der er passende for hvilken køn, er forskelligt fra samfund til samfund. (Hofstede 2002:113)

I denne analyse vil den biologiske henseende mellem mænd og kvinder bruges ordene mandlig og kvindelig, men for den sociale, kulturelt bestemte roller vil feminin og maskulin blive brugt. Men dimensionen handler ikke om biologi, den handler om adfærd. Der er tale om bløde værdier og hårde værdier.

Hvornår kan et samfund kaldes for maskulin og hvornår kan det kaldes feminin? I denne dimension, kan defineres på følgende måde:

Maskulinitet vedrører samfund, hvor de sociale kønsroller adskiller sig tydeligt. Dvs. at mænd forventes at være selvsikre, hårde og koncentrerede om at opnå materiel succes, mens kvinder forventes at være mere beskedne, bløde og optaget af livskvalitet.

Femininitet vedrører samfund hvor de sociale kønsroller overlapper hinanden. Dvs. at mænd og kvinder forventes at være beskedne, bløde og optaget af livskvalitet. (Hofstede 2002:116)

Hvad for nogle lande er feminin og hvad for nogle lande er maskuline. I følger Geert Hofstede's undersøgelser og analyser er Sverige og Norge mest feminine lande, der var ingen tegn på forskel i mænd og kvinders pointtal i undersøgelsen, forstået på den måde at begge køn gav udtryk for de samme bløde omsorgsværdier. Japan og Østrig var det mest maskuline lande, hvor mændenes værdier var meget hård, men ikke kun mændenes, men også kvindernes var forholdsvis hårde. Ikke desto mindre var afstanden mellem mænds og kvindernes værdier størst i disse lande.

6.3.2 Maskulinitet og femininitet i familien.

Maskulinitet og femininitet kan inddeles i 4 forskellige dimensioner i forhold til opdragelse i familien. Den er så bygget på den måde at den hænger sammen med Magtdistance. Stor og lille magtdistance vs. Maskulinitet og Femininitet.

Der er 4 områder. 1. Stor magtdistance og Maskuline. 2. Stormagtdistance og Feminine. 3. Lille magtdistance og Maskuline 4. Lille magtdistance og Feminine.

1. i en familie med Stor magtdistance og Maskulinitet. Dominerende og hård fader, og en spagfærdig mor, selvom hun også er temmelig hård, samtidig er hende, man søger tilflugt til for trøst og ømme følelser. (Jugoslavien, Guatemala)
2. i en familie med Stor magtdistance og Feminine. Denne repræsenterer en samfundsnorm med to dominerende forældre, der deler den samme omsorg for livskvalitet og menneskelige relationer, hvor begge til tider er autoritære og bløde. (Japan)
3. Lille magtdistance og Maskulinitet. Ikke dominerende forældre giver et eksempel på at faderen er hård og beskæftiger sig med kendsgerninger, mens moderen er lidt mindre hård og beskæftiger sig med følelser. Det resulterer i en rollemodel hvor drenge bør hævde sig, og piger bør behage og behages. Drenge græder ikke og bør slå fra sig, når de bliver angrebet; piger må gerne græde og slår ikke. (Østrig)
4. Den sidste er Lille magtdistance og feminine. Mødre og fædre er ikke dominerende, og at begge tager sig af menneskelige relationer, livskvalitet, kendsgerninger og følelser og dermed giver et eksempel på relativ lighed mellem kønsrollerne i familiesammenhæng. (Sverige, Norge, Danmark, Holland.) (Hofstede 2002:122)

Det er vigtigt at man er klar over at typologi har den svaghed, som alle andre typologier, at der ikke er nogen situation i det virkelige liv, som passer fuldstændig på det typologien beskriver. Det er bl.a. sammenhænge der familiesammensætning, landets placering i forhold til dimensionen kollektivism og individualisme. Det hele spiller ind før man kan sige at et land/ samfund er placeret lige præcis på det område.

Men derimod kan man sagtens analysere og beskrive samfunds/ familie situationer ud fra disse typologier.

Det der er interessant her er at placere Grønland ud fra den tilgængelige materiale jeg har. Og kigge over på hvordan den Grønlandske samfund i dimension feminin og maskulin kan placeres ud fra det område i samfundet som specialet beskæftiger sig med, nemlig de studerende og uddannelse området. Om dette kunne skabe en forklaring på studerendes indsatser under deres uddannelse. Specialet vil her fokusere på, hvad der kunne være grunden til at studerende på handelsskolen har besvaret sådan som det gjorde.

Der har været mange undersøgelser om børnenes velfærd i dagens Grønland. En af undersøgelsen som kunne være med til at forklare er det nationale forskningscenter for velfærd har fundet frem til at Grønlandske drenge har det ofte svært. Hvordan har de grønlandske børn det? Hvordan er dagligdagen i deres familier? Nu er der for første gang lavet en kortlægning af de 0 – 14-årige børns liv.

I dataindsamlingen af tal er hovedkonklusionen, at de fleste grønlandske børn har et almindeligt godt og velfungerende liv. Men en tredjedel af børnene har store vanskeligheder.

Over 15 procent af børnene lever i en familie med alkoholproblemer. I alt har godt en fjerdedel af børnene på et tidspunkt levet i en familie, hvor der bliver drukket så meget, at det er gået ud over dem. Forældre, der har alkoholproblemer, er ikke i stand til at vise deres børn den omsorg, som andre børn får fra deres forældre. (Christensen, Else af Haahr, Ulla. SFI 2009)

Men rapporten sætter også fokus på et nyt problemområde, der med tiden kan betyde store udfordringer for det grønlandske samfund: Mange af drengene har dårlig trivsel, og det kommer især til udtryk, når de er sammen med andre børn. Halvdelen har konflikter eller dårlig kontakt med deres jævnaldrende. Og jo ældre de er, jo flere problemer har de. (Christensen, Else 2009)

Hvordan disse opdragelses problemer kunne påvirker uddannelse, arbejdsindsats undersøgte Else Christensen.

:” I den sammenhæng er det vigtig at gå ind specifikt i skolerne, mener seniorforskeren. For hendes undersøgelse viser nemlig også, at 30 procent af børnene har lav chance for at få en uddannelse, fordi de har svært ved at følge med i skolen og ikke lærer noget.” (Christensen, Else. SFI. 2009)

30 % er rigtig højt tal. Dette passer også rimeligt for det Grønlandske uddannelses niveau tal i dag, 50 % af ungdommen går ikke videre i uddannelsessystemet. Inddrager man andre årsager, så som problemer som ikke vedrører alkohol, kunne det f.eks. være bingo, ludomani, andre stoffer, andet form for omsorgsvigt, og landets vilkår, lang distance fra uddannelses steder, kunne disse dække de sidste 20 % af dem der ikke få en uddannelse?

Man ved at der er disse problemer, det har man vist i mange år, men hvad er den dybe årsag til den massive problematik, som nedtrykker drenge og dermed påvirker hele samfundet?

Gamle roller i nyt samfund.

Der kom en interessant vinkel, for en kendt og anerkendt politiker, Maliina Abelsen, daværende leder af MIPI, videns center for børn og unge i Grønland i 2009. Genkender problemet og sagde om hvad der kunne være årsagen til dette.

”En af forklaringerne kan være, at drenge og unge mænds roller har haft sværere ved at tilpasse sig det moderne liv i Grønland. Tidligere var den en velsignelse at få drenge, for det var en form for ”pension” for forældrene. En del forskere og praktikere har ment, at det i høj grad har smittet af på den måde, man siden har opdraget piger og drenge i Grønland, hvor drengene måske er blevet fremstillet som en gave til familien. I dag har drenge og unge mænd mistet den automatiske status, de tidligere var udstyret med. Det kan volde dem problemer, hvis de fortsat bliver opdraget ud fra den gamle forestilling og bliver mødt af et forandret samfundet,”

(Christensen, Else af: Ulla Haahr SFI. 2009)

Maliina Abelsen tydeliggøre og påpeger at samfundet har været igennem en hurtig forandring og udvikling. Forskellige undersøgelser gamle og nye bl.a. Arnajaraq Joelsen´s bachelor projekt på Ilisimatusarfik peger på at opdragelse nr. 3.³ har været dominerende i mange år, det at drenge er gaver og har en form for status har taget hård på drengene i dag. Det kendetegner tidlige og stadigvæk i ydredistrikterne at man har store forventninger til drengene, fordi drengene er dem der sandsynligvis skal overtage bedstefars og fars erhverv. Og det er fanger/fisker erhvervet. Ser vi på historien er det præcis det samme metode, opdragelse. Drengene har en speciel status, fordi de er dem der i fremtiden skal brødføder familien.

Nutidens situation er helt anderledes. Grønland har fået sin første kvindelige Landstyreformand, Aleqa Hammond, Siumut. Dette har ikke kunne tænkes for 50 år siden, udviklingen går stærkt. Det er en af tegnene hvor hurtigt udviklingen har gået vedrørende Grønlandsk samfundsudvikling. Ser

³ Lille magtdistance og Maskulinitet. Ikke dominerende forældre giver et eksempel på at faderen er hård og beskæftiger sig med kendsgerninger, mens moderen er lidt mindre hård og beskæftiger sig med følelser. Det resulterer i en rollemodel hvor drenge bør hævde sig, og piger bør behage og behages. Drenge græder ikke og bør slå fra sig, når de bliver angrebet; piger må gerne græde og slår ikke. (Østrig) (Hostede 2002)

man tilbage til Maliina Abelsens udtalelser om opdragelsen, og Arnajaraq Joelsen's bachelor projekt om opdragelse i Grønland. Så er Grønland over i nr. 2 i den Stor magtdistance og feminine.⁴ I følger kilder som undersøgelse af spørgeskema, kilder fra forskellige undersøgelser og artikler, uddannelsestal og samfundsudviklingen tyder på at Grønlandske samfund er over i feminine samfund, samtidig med at der en stor magtdistance. Samfundet er feminint fordi der egentligt er stærkt samarbejde mellem begge forældre. Det har altid været vigtigt i Grønlandske kultur at hjælpe hinanden, for dette er mere en venskab og venlighed, der er vigtige grund til det. Naturen har altid været hård at overleve i. Derfor kan man sige det på denne måde at det har altid været hårdt at overleve uden hinanden. Barnet har behov for mor og far. Far fanger og brødføde familien og mor passer og pleje imens far er væk for at fange. Og fangeren har brug for en kone der kan sørge for gode fanger udstyr for at kunne fungere optimal i at få succes med fangsten. Så der kan ikke være andet end feminin.

Den korte af det lange at alt materiale som bliver brugt her tyder på at Grønlandske samfund har bevæget sig en smule mere over til endnu mere feminint samfund. En af udfordringerne er bl. a. indførsel af Atuarfitsialak, (den gode skole) hvor mottoen er "Barnet i Centrum" dette skaber frustrationer, børnene kom i centrum, misforståelsen ligger i at børnenes grænser forsvandt yderligere. Det skaber den udfordring at det blev meget svært at styre børnene i klasserne på folkeskolen. Der er f.eks. denne indlæg fra Sivso Dorph som er formand for læreforening i Grønland i Sermitsiaq, da resultaterne fra trintest og afgangsprøver er for ringe og ødelægger mange børns fremtid; *"politikere og administratorer 'gambler med børnenes uddannelser i flere generationer ved at satse på en enkelt undervisningsmetode, kaldet effektiv pædagogik.- Det er blevet magisk ord – en trylleformular, der med et slag vil ændre hele folkeskolen. Med de massive, sociale problemer, der er i folkeskolen, er det alt for ensidigt kun at satse på en undervisningsmetode."* (Dorph, Sivso Sermitsiaq.2013)

Der er frustrationer fra lærerforeningens side. Der er utilfredsheder overfor at man ikke kan styre børnene, og derved opnår dårlige resultater karaktere i store træk. Kunne disse være tegn på at måske et samfund der har bevæget sig til et mere feminint samfund? Kunne det ikke hænge sammen med at halvdelen studerende på Handelsskolen nævner at man i sin barndom har haft opdragelse

⁴ Den sidste er Lille magtdistance og feminine. Mødre og fædre er ikke dominerende, og at begge tager sig af menneskelige relationer, livskvalitet, kendsgerninger og følelser og dermed giver et eksempel på relativ lighed mellem kønsrollerne i familiesammenhæng. (Sverige, Norge, Danmark, Holland.)

med minimalt krav og pligter? Det kommer i skole, skolens reform som er børn i midten, bliver motto, dette kunne tænkes at børnene fik frit slag til at handle. Kunne det ske at skolen har svært ved at give krav og pligter? Fordi der er massive sociale problemer som måske er uden for skolens beføjelser? Disse kunne faktisk hænge sammen med hvorfor de studerende på GU i Aasiaat sover under undervisningerne. Hvad er det der er gået galt? Forældrene, skolen, og senere arbejdsplads eller er det hele samfundet? Det er helt sikker ikke kun en ting af disse nævner der kan stå med hele ansvaret, dette problematik skyldes mange elementer som hænger sammen mellem forældre, skolen og senere arbejdspladserne.

6.3.3 Maskulinitet og femininitet i skolen.

Som alt andet, kommer maskulinitet og femininitet i familien videre i skolen. Mange af det ting man har fået hjemmefra tager man videre i skolen. Hofstede's undersøgelser om maskulinitet og femininitet i skolen konkluderede at man i feminine lande betragtes den studerende med gennemsnitskarakterer som normen, mens man i det mere maskuline lande som fx USA er de bedste studenter, der er normen. Forældre i disse lande forventer, at deres børn forsøger at leve op til de bedste. Der i mod er "bedste dreng i klassen" er i Holland en lidt latterlig skikkelse. (Hofstede: 126)

Dette er en god argument for at sige at man sikkert ikke har maskulinitet i skolerne i Grønland. Der er nemlig en tendens til at man kalder de dygtige for nørder i Grønland. Og på denne måde viser man at vedkommende er uden for "selskabet." Uden for gruppen. Der er tale om jantelov som undertrykker den Grønlandske uddannelses system, eller de som enkelt individer opnå i resultat (Karakterer). I maskuline kulturer forsøger de studerende at gøre sig synlig i klassen og konkurrerer åbent indbyrdes. I feminine kulturer vil elever ikke virke for ivrige, og solidaritet betragtes som et mål, om end det ikke altid praktiseres.

Både mine egne interviews fra Niuernermik Ilinniarfik samt Lotte Kjærs og HS Analyses undersøgelser viser et tegn på studerende generelt viser lidt ligegyldighed over karakterer og frafaldet er stort. Dette kunne være tegn på at man har en meget feminin uddannelseskultur. En af det ting der falder for er:

"At dumpe i skolen er en katastrofe i en maskulin kultur. I meget maskuline lande som Japan og Tyskland skriver aviserne hvert år om elever, der har taget deres egen liv efter at være

dumpet til en eksamen. I sin bog The Gospel According to the Harvard, var der fire selvmord – en lærer og tre elever – mens han studerede ved denne amerikanske eliteinstitution.” (Hofstede 2002:126)

Dette viser hvor hård den maskuline kulturs forventninger er for vedkommende som kæmper for at få en anderkendelse og lever op til normen, hvis man så ikke lever op til normen kommer man i en situation at man få en meget mindre selvværd og selvtillid så man ikke magter at leve længere. Hvordan er det egentligt i feministisk kultur? For undersøgelsen peger ikke i retningen af at der er selvmordproblemer på grund af dårlige resultater af skolegangen i Grønland. Hvad siger teorien?

Teorien siger: *”Dumper man i skolen i en feminin kultur, er det af relativ mindre betydning. Visse i disse kulturer tager også deres eget liv, men af grunde, der ikke har forbindelse med deres præstationer – men fx på grund af social isolation.*” (Hofstede 2002:126)

Den sidste citat passer godt til den billede som der findes i Grønland.⁵ Der er stor selvmordrate, men dette betyder ikke ens med at folk/ungdom har svært ved at realisere forventningerne til ens selv. Men billedet er mere realistisk forklaringsmæssigt nede i feminine del, det er at grunden til at man tager eget liv primært sker af social isolation.

6.3.4 Maskulinitet og femininitet på arbejdspladsen.

Maskulinitet og femininitet befinder sig og kan læses på arbejdspladsen, der er tydelige tegn på hvor man kan placeres, over i feminine eller maskuline på arbejdspladsen. I det forrige i maskulinitets og femininitets analyse fandt man frem til at der har været en bevægelse fra feminint til endnu mere femininitet i Grønland når det gælder familie (opdragelse), samtidig er der stærk femininitet i skolen, især efter atuarfitsialak, lad og analysere hvordan udviklingen har været på arbejdspladsen.

⁵ Med til at forklare den lave gennemsnitlige levealder er de mange selvmord. I perioden 1980-2009 valgte 1474 personer at begå selvmord. I løbet af bare de seneste 10 år har et antal personer svarende til indbyggertallet i en lille grønlandsk by – eller lige så mange som der boede i den snart nedrevne Blok P i Nuuk – taget livet af sig selv. Set i forhold til befolkningens størrelse begår 7,4 gange så mange selvmord i Grønland som i Danmark. Kunne dette tab af menneskeliv være undgået vil den gennemsnitlige levealder være højere. Betydningen for levealderen forstærkes af de personer som begår selvmord gør det i ung alder. Af de 1474 selvmord er blot 30 begået af personer over 65 år. (<http://www.stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&sc=BE&version=201201>)

: ” I maskulin samfund går moralen mere i retning af at ”leve for at arbejde”, hvorimod arbejdsmoralen i et feminint samfund snarere vil være at ” arbejde for at leve”. (Hofstede 2002:129)

Er disse holdninger genkendelige i den Grønlandske samfund? Interviewede studerende vurderede at Grønlænderne generelt har en svagere arbejdsindsats end danske og thailænder samt filippinere. Nogle vurderer at udenlandsk arbejdskraft er det man kan stole på. De kommer nemlig for at arbejde. Der kommer den forståelse at disse personer lever faktisk for at arbejde. De kommer til tide hverdag, deres fastholdelse i samme arbejdsplads er lang tid. Der er tegn på at fastholdelsesproblemet ser ud til at være minimalt når det gælder udenlandsk arbejdskraft i Grønland. Det er noget andet med dansk arbejdskraft. Hvad med når det gælder danske tilkald arbejdskraft? Er de en hypotese at de kommer og bliver kun i ca. 2-3 år. Så rejser de igen? Denne emne er spændende at analysere, for hvordan ser Grønlandsk fastholdelses problem når det gælder et grønlandsk arbejdskraft? For at få en besvarelse har jeg interviewet Lone Rosengreen Pedersen, som har skrevet en bachelor projekt i; Fastholdelses problem i forhold til dansk og grønlandsk arbejdskraft. Det hun forklarede er at der ikke er forskel mellem dansk og grønlandsk arbejdskraft når det gælder fastholdelse. (Pedersen, Lone R. 2007)

I maskuline samfund forventes at mænd i maskuline samfund stræber efter karrieremæssige forfremmelser. (Note: Hofstede.2002:129) Hvordan har det været historisk? Under familien har der været diskussion om at unge grønlandske mænd er hård ramt. Og Maliina Abelsens udtalelser peger på at dette kunne være historisk fordi man før i tiden har værdsat drenge meget mere end man gøre i dag. Og denne automatiske autoritet hvis man er dreng/mand er forsvundet i dag. Dette tager hård på grønlandske drenge i dag.

Hvordan anser man så mænd i det feminine samfund? I feminine samfund kan både mænd og kvinder være eller ikke være ambitiøse, og der burde derfor ikke være nogen kønsforskel i spredningen af besvarelser fra de to køn om behovet for en karriere. (Hofstede 2002:130) Dette viser at kulturdimensionen omkring maskuline og feminine ændrede sig fra at være feminin til at være endnu mere feminin. Dette tyder på at kulturtilpasningen har gjort at grønlandsk unge mænd har massivt sociale problemer i forhold til kvinder. Ellers kunne det siges at håndtering af problemerne er anderledes hos mænd og kvinder. Kvinder har tendens til at tale om problemer i mens drenge er mere indadvendte, dette kunne være end del af forklaringer på hvorfor der er flere

selvmord hos de grønlandske unge mænd end kvinder. Der er dog en vigtig ting til som spiller en store rolle, oprindeligt har både mænd og kvinder været lige ambitiøse og vist hvad de skulle. Mændene skulle sørge for familiens mad, kvinder tog sig af alt andet. Mændene blev betraget som gaver (Stor magtdistance). Men nu skal de pludselig ikke være fangere, der er ingen rollemodeller form dem. Dette kan siges som mere samfundsændring end kulturændring.

Ledelsesdelen er også forskelligt mellem maskuline og feminine kulturer. De skaber nemlig forskellige typer af lederhelte. Den maskuline leder er naturligvis selvhævdende, beslutsom og ”aggressiv” (dette ord kan kun have en positiv betydning i maskuline samfund). Han er eneste beslutningstager, der går efter kendsgerninger, snarere end gruppediskussionsleder. Derimod er lederen i feminin kultur mindre synlig, intuitiv snarere end beslutsom og vant til at søge at opnå konsensus.

Derfor kunne det siges at over i maskuline samfund er ledelses delen over i diktatorisk lignende (det behøver det ikke være) eller resultat orienteret ledelse hvor feminine ledelsesdelen kunne beskrives beder over i demokratisk lignende ledelse. Begge har fordele og ulemper ligesom at der er to sider af samme sag. Dette skal ikke diskuteres yderligere her, men bekræftes at Danmark, Sverige, Norge, Finland og Holland er det lande der er feministiske. (Hofstede 2002:121) Det skandinaviske er meget feminine, I Grønland har man stort set det samme ”system” som i Danmark. Stor del af ledelsen i Grønland er fra Danmark, dermed kan man påpege at der er store sandsynligheder for at feministisk ledelse er dominerende ligesom alle andre skandinaviske lande.

Udenfor har hjemmet mændene historisk været dominerende, og det er først i nyere tid, at kvinder i større antal har fået tilstrækkelige frihed fra andre snærende bånd til at komme ud på arbejdsmarkedet og ind i politikens verden som ligestillede med mændene

: ” Alle industrielle samfunde har i løbet af de sidste årtier udvist en gradvis stigning i kvindelig deltagelse på arbejdsmarkedet, herunder som akademikere og i lederstillinger. Denne udvikling er ikke gået spor hurtigere i feminine end i maskuline kulturer. ” (Hofstede 2002:133)

Det som tallene viser under unge der tager uddannelse, så er der i den seneste tid i Grønland sket det at der er flere og flere piger/kvinder i skolebænken. Drengene halter bag ud. I Handelsskolen Nuuk, er der overskud af kvinder. I Inatsisartut og Naalakkersuisut er der flere og flere kvinder. Grønland

har endda fået Kvindelige formand for Naalakkersuisut for første gang i år. (2013)

Udviklingsmæssigt er dette tegn på at Grønland følger med i udviklingen, globale tendenser som sker i Europa og der udover ses også i Grønland.

Den største udfordring i denne form for udvikling kunne være at hvis der bliver for stor overskud af pigernes i skolebænken vil det betyde at der er overskud af kvinder i arbejdsmarkedet.

Lederstillinger vil blive domineret af kvinder, arbejdsmarkedet vil blive domineret af kvinder i fremtiden. Dette kunne tænkes at det kunne være en udfordring for at have balance mellem mænd og kvinder i arbejdsstederne. Hvis dette sker, kunne det tænkes at mænd bliver en stor efterspørgsel for at dække behovet for lighed. Hvis man først inder i sådan en situation er der en risiko for at tilgodese køn i stedet for kompetence. Det var det der skete, da man fandt ud af at kvinder også kan agere på arbejdsmarkedet gik der ikke mange år før at mange af stillingerne overtages af kvinder. Realistisk set vil det være optimal at have verden der har en balance mellem antallet mellem mænd og kvinder i arbejdspladserne. Men jeg tror at situationen aldrig vil blive statisk. Det vil altid udvikle sig. En dag vil Grønland og andre steder opdage at der er for mange kvinder. Så vil fokus stige for at få mandlige profiler ind på arbejdsmarkedet.

Sammenfatning:

Maskulinitet og femininitet har en stor betydning opdragelse af børnene, i det her tilfælde ser det ud til at man i Grønland har en stor femininitet i samfundet. Man har fra far og mors side meget at sige. Stort ansvar fra mors og fars side. Nogen siger at man altid har haft stort femininitet i Grønlandske samfund hele tiden. Men før har der været mere grænser hvor kvinderne f.eks. venter på at mændene kommer hjem for at sætte børnene på plads. (Skælde ud) der er nu mere lighed mellem mænd og kvinder når det gælder opdragelse. Det der påpeges stærkt her er at, igen er der forskellige måder man opdrager børn før i tiden noget der påvirker unge i dag. De at drengen har været anset som noget vigtigere end pigerne, kunne tyde på at pigerne er dem der er dominerende på skole bænken. Og dermed at pigerne har fået mere pligter derhjemme kunne også tyde på at pigerne også er dem der er dominerende. I hvert fald på handelsskolen. Hvis Grønland altid har været feminint samfund, så er der i hvert fald sket en bevægelse fra feminint til mere feminint samfund.

Usikkerhedsundvigelse:

Usikkerhedsundvigelsen er godt værktøj til at fortælle om vigtige kulturtræk, som vedrører angst og usikkerhed som kulturtræk i samfundet. Dette forklarer en hel del om åbenheden omkring følelser og m.m. Usikkerhedsundvigelsen kan forklares på denne måde: Ekstrem usikkerhed skaber uudholdelig angst. Alle menneskeskabte samfund har udviklet metoder til at lindre denne angst. Disse metoder hører til teknologiens, lovgivningens og religionens domæner: ” *Antropologer, der studerer traditionelle samfund, har brugt en stor del af deres tid på teknologi, love og religion. De har belyst enorme variationsbredde i de menneskeskabte samfund adskiller sig i alt væsentligt ikke fra de traditionelle i denne henseende. Selvom den samme viden praktisk taget er tilgængelig overalt på jordkloden, adskiller teknologier, love og religioner sig forsat. Der er ydermere ikke tegn på, at de spontant nærmer sig hinanden.* ” (Hofstede 2002:149)

Citatet skaber overblik i at teknologi, love og religion som befinder sig i alle samfundene, så er der store forskelle mellem hver samfundene, dette er interessant fordi, i globaliseringens navn er det blevet meget nemmere at forskellige samfund kommer tættere på hinanden. Men på trods det er der ydermere ikke tegn på at samfundene kommer nærmere på hinanden når det gælder deres teknologi, love og religion.

Usikkerhedsundvigelse er relevant i specialets emne fordi; ”*Usikkerhedsfølelser er ikke blot personlige, men kan også være følelser, man delvis har fælles med andre medlemmer af ens samfund. –De afspejler sig i de værdier, som medlemmerne af et bestemt samfund har til fælles. Deres rødder er irrationelle. De fører til kollektive adfærdsmønstre i ét samfund, der kan virke afvigende og uforståelige for medlemmer af andre samfund.* (Hofstede 2002:149)

De forklarer en hel del om at adfærdsmønstre i ét samfund er stærke, som er opbygget gennem samfundets rødder. Derfor er det vigtigt at analysere hvordan usikkerhedsundvigelsen kan være med til at påvirke studerendes arbejdsindsats og måske forklaring for hvorfor der er den store umodenhed i studerende som er med til at gøre frafaldet større.

Usikkerhedsundvigelsen beskrives med stærkt og svag. Om Grønlandske samfund har stærkt eller lav usikkerhedsundvigelse kunne analyseres på denne måde. Der beskrives at kulturer med mest angst synes at være de mest udtryksfulde. Det er der hvor folk gestikulerer, hvor det er socialt

acceptabelt at hæve stemmen, at vise sine følelser, at slå i bordet. (Kultur med stærkt usikkerhedsundvigelse) Derimod mennesker der opfører sig følelsesladet eller støjende, misbilliges socialt. (Svag usikkerhed) (Note: Hofstede, 2002: 154-155)

Ifølge data materialet og litteratur som er brugt her ser det ud til at det grønlandske samfund er langt tættere på midt mellem svag og stærkt usikkerhedsundvigelse, især ifølge de som Arnajaraq Joelsen frembringer i sin projekt at problemer forbliver usagte, det er der hvor grønlandske trommedans er opstået. Det der ligger dybt i normerne kunne nemlig stamme fra at man i sin tid har haft tromme dans hvis en person har et problem med en anden samfunds medlem. Så danser man en trommedans, hvor den der bliver mest grinet af de andre beboerne, forlader bygden for at blive til fjælgænger. (Note: Joelsen, Arnajaraq) Dette er tegn, på at problemerne forbliver usagte. Og der findes ingen andre måder, for der **skal** være én der forlader samfundet.

Ifølge mine samtaler med studerende, er dette et meget genkendeligt billede. En ung dygtig kvinde, som er meget stille, kom hen og fortæller at hun har det hårdt og overvejer at stoppe sin uddannelse, fordi hun ikke magter det. Det viste sig at vedkommendes mor var død for 5 år siden, imens hun studerede på GU. Nu sidder hun her og aldrig har fået hjælp i form af samtaler, fordi hun ikke har bedt om det. Jeg spurgte, hvorfor hun ikke har bedt om det. Svaret var; at hun føler sig at hun er til belastning når hun fortæller om sine problemer. Og en ting til, hun begynder altid at græde når hun taler om sin mor. Og derfor vil hun ikke tale om hende, fordi hun føler at hun er til belastning og bare søger om medlidenhed. Det vil hun ikke have.

Denne holdning, kunne egentlig umiddelbart være tegn på at man er lidt tættere på svag usikkerhed. Vedkommende er født og opvokset i en bygd op i Nordgrønland. Der er helt sikkert forskel mellem liv i bygderne samt en stor by. I stor by som Nuuk, er individualismen stærkere, og anonymitet gøre det nemmere at tale om ens følelser uden at blive dømt af andre, dette vil være sværere i bygd med 100 indbyggere. I følger litteraturen i specialet ser det ud til at Grønlandske samfund, er baseret på en svag usikkerhedsundvigelse. Hvordan kendetegner dette i familien.

6.4.1 Usikkerhedsundvigelsen i familien:

En stærkt usikkerhedsundvigelse i familien beskrives til at være f.eks. man holde børnene meget tæt til sig, de må ikke falde, de må ikke blive snavsede og det må ikke komme for tæt på fremmede.

Derimod svag usikkerhedsundvigelse familien, er at man har lange snor mellem forældre og børnene. Man må løbe rundt uden at mor hele tiden skal løbe med. Kort sagt man har mere frihed til at være barn selv. Derfor er selvstændighed og stærkere.

Igen er den grønlandske samfund så et lille samfund, at man kan sige at usikkerhedsundvigelsen nok er mest tæt på stærkt når det gælder familien. Kulturen spiller en stor rolle, måden at opdrage på er blandt andet anderledes, for naturen og årstiden er spiller også en rolle i opdragelsen. Om vinteren, hvor solen knap nok kommer til syn og i mange steder slet ikke viser sig, er der en bestemt måde at opdrage børn, i form af hvornår man skal i seng, de basale ting i opdragelse. Men om sommeren kommer solen og er der for det meste af stederne 24 timer i døgnet. Skolen lukker og der er sommer ferie. Voksne og børnenes søvn ændres, der fiskes, sejles og hytternes høj sæson er bræget i at folk er ude langt om natten. Også børnene. Dette kunne måske se ud til at der er tegn på at man har en svag usikkerhedsundvigelse. For angsten er for det meste ikke til stede. Og dette kan være svært for udefra kommende.

: ” Den stærke følelse af usikkerhedsundvigelse kan sammenfattes i fremmedhadets trosbekendelse: ”Det, der er anderledes, er farligt”. Den svage følelse af usikkerheden er derimod: ” Det, der er anderledes er sjovt. ” (Hofstede 2002:159)

Denne citat er svært at analysere, det er svært fordi man kan sige at Grønlandske samfund er meget åben for fremmede, det er måske også derfor at Grønland er et attraktivt sted for turister, for folk er venlig og nemme at omgås. Samfundsmæssigt kan man også sige at Grønlandske befolkning er taget f.eks. danskerne til sig på en god måde. Det store antal tilkald arbejdskraft kan også være med til at fortælle at det er nemt at komme til. Og der kommer flere og flere tilkald arbejdskraft som ikke er fra Danmark.(Stat.gl)⁶ På den anden side er der mange diskussioner fortiden om at samfundet skal til beskyttes mod tilkald arbejdskraft. (Enoksen, Hans KNR. 2014)⁷ Så på vise

⁶ Kilde: Grønlands Statistik, Udenlandske statsborgere fortsætter med at flytte til Grønland. Samlet over de seneste 6 år er antallet af udenlandske statsborgere steget med 405 personer fra 581 i 2008 til 986 pr. 1. januar 2013. (<http://bank.stat.gl/bedst6>)

⁷ Partii Naleraq vil stoppe for udenlandsk arbejdskraft; Det skal være slut med tilflyttere fra Thailand og Filippinerne, hvis det står til Partii Naleraq, som også vil skære i den offentlige sektor. www.knr.gl Politik; Tirsdag 18. Marts 2014

punkter er man i svagt usikkerhedsundvigelse, og nogle gange er man midt imellem men på det fleste punkter over i stærkt usikkerhedsundvigelse.

6.4.2 Usikkerhedsundvigelse i skolen:

Stærk usikkerhedsundvigelsen i skolen er at man har f.eks. meget struktureret undervisningssituationer med præcise målsætninger, detaljerede opgaver og stramt tidsskema. Studerende forventer at lærerne er eksperter i deres fag der har alle svarene. Forældrene på folkeskole niveau indkaldes undertiden som tilskuere, som sjældent bliver rådspurgt.

Derimod svage usikkerhedsundvigelse i skolen har meget frihed, brede opgave er og uden tidsskema er det der er dominerende. Studerende accepterer at lærerne siger ”Det ved jeg ikke”. Forældrene på folkeskole niveau forsøger visse lærere at få forældrene involveret i deres børns indlæringsproces. (Note: Hofstede 2002:160.) Til dette er denne indlæg relevant. (Unicef.dk 2011)⁸

I følger undersøgelserne og i følger data materialerne er der tegn på at usikkerhedsundvigelsen i skolen ser ud til svag usikkerhed undvigelse. Både dokumentar film fra DR1 og Akisooq Vestergaard- Jessens indlæg i avisen sermitsiaq (Jessen, Akisooq V. Sermitsiaq nr. 44. 2013), bekræfter, er at der er meget svag usikkerhedsundvigelse i skolen. Selve billederne som er taget fra GU Aasiaat fortæller også og den skole/undervisningsmiljø man har. Dette har selvfølgelig en stor betydning i den store frafald man har i Grønland. Igen dette er en åbenbaring af også andre ting som også spiller ind på usikkerhedsundvigelsen. Det at man har fået mere feminint samfund smitter selvfølgelig også af på måden undervisningerne fungerer på. Selvfølgelig vedrører dette frafald problematikken, hvis man har en ligegyldighed opfattelse på tidsskemaer og ikke sætter krav om undervisernes kompetencer, viser det hvad for en undervisnings kvalitet der bliver gennemført. Og det er der det smitter af på unge og også dem der er gode få svært ved at være motiverede under et uddannelsesforløb med en svag usikkerhedsundvigelse. Igen, dette er på skolefronten og fra min dataindsamling jeg vurderer det som svar usikkerhedsundvigelse.

⁸ Grønlandske unge vil have forældre til at tage ansvar; Grønlandske unge vil have sundere skoler og forældre, der tager mere ansvar. Det fremgår af et slutdokument, som 39 unge afleverer fredag til landets socialminister, Mimi Karlsen (<http://unicef.dk/nyheder/nyhed/groenlandske-unge-vil-have-foraeldre-til-tage-ansvar>)

6.4.3 Usikkerhedsundvigelsen på arbejdspladsen:

Usikkerhed i arbejdspladsen er noget der fortæller om formelle love, regler som regulerer arbejdsgiverens eller arbejdstagerens rettigheder.

Hvor i stærk usikkerhedsundvigelse er der: ” *mange formelle love og / eller informelle regler, der regulerer arbejdsgiverens og arbejdstagerens rettigheder og pligter. Der er ligeledes mange interne regler og regulativer, der regulerer arbejdsprocessen.*” (Hofstede 2002: 162)

Hvor i svag usikkerhedsundvigelse: ” *Usikkerhedsundvigelsen synes snarest at være en emotionel rædsel for formelle regler. Regler bliver kun indført hvis det er absolut nødvendigt. – I sådanne samfund roser man sig af, at mange problemer løses uden formelle regler.*” (Hofstede 2002:163)

Kun ud fra det to citater, og ud fra den indblik jeg har fået af undersøgelsen og materialet vil jeg umiddelbart vurdere dette til at når det gælder arbejdsplads, så er man i virkeligheden i Grønland midt i mellem på svag og stærkt usikkerhedsundvigelse. Godt nok er der masser af regler og love som er kopieret over fra det danske system. Dernæst sidder man så med det regelsæt som fungerer i et samfund med omkring 6 mill. Indbyggere og skulle fungere i et samfund med ca. 56.000 indbyggere. En af de grunde at love og regler er så ”Udbredte” i den grønlandske samfund er at der i Grønland er en store offentlig sektor. Fleste arbejdspladser er i den offentlige sektor, hvor kun omkring er 25 % af arbejdspladserne er i de private sektorer. Grunden til at Grønland måske kan placeres lidt tættere på stærk usikkerhed, er at der er masser af regler og love som er indført som så skal overholdes. Dette kunne så tænkes i at man på grund af så mange regler og love der skal overholdes, er man nødt til at tilkalde arbejdskraft udefra for at få denne regel og love junglen til at fungere. Det skyldes bl.a. uddannelses niveau.

I bogen er der en beskrivelse som påpeger en kendetegn ved stærkt usikkerhedsundvigelse: ” *I samfund med stærkt usikkerhedsundvigelse arbejder man gerne hårdt eller har i det mindste altid travlt. Livet er forjaget, og tid er penge.*” (Hofstede 2002:163)

Derimod ved svag usikkerhedsundvigelse: ” *I lande med svag usikkerhedsundvigelse er folk udmærket i stand til at arbejde hårdt, hvis der er behov for det, med de drives ikke af en indre trang*

til konstant aktivitet. De kan lide at slappe af. Tiden er en ramme, man orienterer sig indenfor, men ikke noget man konstant holder øje med.” (Hofstede 2002: 163)

Vurdering her er mere tæt på den svage, der er to aspekter. Lang før tiden, er man helt sikkert mere over i den stærke fordi, hvis man ikke arbejder er der ikke andre udvej end sult. Så man bliver hele tiden nød til at arbejde rigtig hårdt, og tid er spørgsmål om overlevelse. I dette kunne billedet have ændret sig mere eller mindre gennem tiden, i dag er Grønland blevet til et mere eller mindre tilskudssamfund når det gælder økonomien. Vil man ikke arbejde er der en social kontor, det fleste af arbejdspladser er det offentlige. Og det offentlige arbejdspladser er så mange at det er muligt at tankegangen for at arbejde har ændret sig, for behøver man egentlig altid, hverdag vise resultater i en offentlig arbejdsplads? Nej, dette gælder nok mest i den private sektor. Hvor tid er penge. Hvor en medarbejder selv skal ”finansier” sin løn. Sagt på en anden måde ” Tjene sin egen løn hjem” Og denne tanke gang fra før i tiden har gennem tiden ændret sig. Det at man ikke altid behøver at tjene pengene hjem, og det har kun Grønland råd tid på grund af det bloktilskud som Grønland får hvert år.

Hvordan dette kunne betyde for studerendes vilje til at gennemføre en uddannelse, eller gøre en ekstra arbejdsindsats under uddannelse, kunne påvirke dem på denne måde, at studerende har en eller anden form for sikring i at få jobs efter deres uddannelse fordi på grund af to ting, Fordi at der er stor offentlig sektor, mange arbejdspladser som tilbydes. Og fordi der er stor mangel på uddannede medarbejder. Og dette kan påvirke studerende på denne måde at det nok skal gå selv om man ikke helt giver sig 100 % hele tiden. Hvis den private sektor har været større kunne det tænkes at der vil være anderledes indflydelse på studerende fra arbejdsmarkedets side. Stærk usikkerhedsundvigelse har altid været der nu er det spørgsmål om det er blevet svagere nu hvor man er vænnet for meget til den tilskudssamfund som Grønland er blevet til gennem tiden. En af argumenterne kunne være at man i gamle dage bliver folk ikke ret gamle, man dør i ung aldre. Det skyldes velfærdet i det hele taget, men en af det vigtige grunde var at man arbejdede rigtig hårdt for at overleve den barske natur. Dette er ikke nødvendigt i dag længere. Og derfor er det helt anderledes tankegang man har for at strukturere sig. For det gælder ikke længere liv eller død.

6.4.4 Sammenfatning:

Usikkerhedsundvigelsen har her på nogle punkter vist tegn på at man er tættere på stærkt og nogle gange på svag usikkerhedsundvigelse. At problemerne forbliver usagte er nemlig en tegn på at der er svag usikkerhedsundvigelse. Og det er ikke længere nødvendigt at arbejder rigtig hårdt for at overleve. Livet før i tiden har været meget ekstremt på grund af den barske natur. Og man kan ikke finde andre redninger end en selv og nærmeste familie ”Gruppe”. Der kommer nemlig ikke en redning udefra. I dag er livet helt anderledes, det at man få økonomisk støtte udefra i form af bloktilskud gøre at man har råd til at have en rigtig stor offentlig sektor, det ser ud til at dette har større indvirkning end det man tror. Det påvirker hele samfundet, og folks syn på arbejde og måden at arbejde på. Derfor kan man sige at dette emne også påvirker studerendes arbejdsindsats i hverdagen men også under studiet.

Kap 7. Hvad skal man gøre for at rette op på ”lave” del af arbejdsindsats blandt studerende?
Interviews af erhvervets top arbejdsgiver i både private og offentligt ejede virksomheder i Grønland:

Analyse delen af specialet viste interessante diskussioner omkring hvordan udviklingen har været når det gælder opdragelse. Opdragelse i hjemmet der gjorde at man før i tiden har været maskulin samfund som har bevæget sig i meget feminin baseret samfund når det gælder opdragelse, der er både god og dårlig virkninger i at samfundet er blevet mere feminin. Det gode er at ligheden mellem mænd og kvinder er større til at opdrage så kvinden også er mere i stand/ lov til at bestemme og sætte grænser i livet, i opdragelsen af børnene. Den dårlige virkning er at mange af Grønlandske børn har fået mere frie grænser. Utydelige retningslinjer. Dette har fået en konsekvens i nutidens unge mennesker. Arbejdsløsheden er størst hos det unge, handelsskole studerende vurdere deres egen arbejdsindsats generelt middel.

7.1 Ledernes respons om studerendes arbejdsindsats under deres uddannelse.

Spørgsmålet er, hvad skal samfundet gøre for at rette op for problemet. Til dette har jeg interviewet, 3 yngre akademikere, som er aktive i den Grønlandsk erhverv. To af dem har været politiske aktive, men har sprunget ud i erhvervslivet. Den første er Michael Binzer som er CEO i Tele Greenland, den anden er Maliina Abelsen som er Direktør for Artic Winter Games, den tredje person er Niels Thomsen CEO for Halibut Greenland. Hvad synes de, om den generelle Grønlandske arbejdsmoral? Hvad synes de, det skyldes? Og den sidste spørgsmål var hvordan man så kunne rette på problemet.

Spørgsmål; ”Kan du kort definere hvorfor du mener at studerendes arbejdsindsats er sådan som det er i dag?”

Binzer: ” Jeg tror det handler om opdragelse helt hjemmefra. Om man er vant til at der stilles krav. Det er min fundamentale tro, at det hjælper at stille krav til den enkelte - og det skal ske løbende i dialog med den enkelte.”

Abelsen: ” Måske fordi man ikke oplever ejerskab og ansvar i forhold til sin arbejdsplads. Hvis man ikke mærker, at det har nogen konsekvenser, at man er der eller ikke, så oplever man sig måske som ligegyldig. Det kan også være fordi, man ikke tager ansvar.”

Thomsen: ” Det bunder i forskellige faktorer. Her er nogle bud:

- A) *Opvækst/socialisering. Børn og unge mennesker der vokser op i hjem, hvor forældre har en lav arbejdsmoral, vil med stor sandsynlighed arve deres arbejdsmoral. Dermed er der tale om en form for negativ arv.
Her er der tale om et fænomen på nationalt og globalt plan.*
- B) *Et samfund, hvor faste mødetidspunkter er af forholdsvis nyere behov medfører den i A fremførte problemstilling. Her menes, at overgangen fra et traditionelt fanger/fiskersamfund til et moderne industrisamfund har nogle udfordringer. I ældre tid var faste mødetidspunkter ikke per automatik nødvendige. Det afgørende var forhold såsom årstid, sæson og generelt årscyklus.
Her er der tale om et nationalt fænomen, hvor det dog ikke kan udelukkes, at andre lignende samfund oplever det samme.*
- C) *Generelt opvækst, hvor tendensen er, at børn og unge mennesker opdrages i en laissez faire-præget opdragelsesmetode. Her stilles der ikke krav til de unge individer.”*

Disse besvarelser er meget interessante. Der besvares i forskellige aspekter, Abelsen mener, manglende ansvar samt manglende ejerskab skyldes for at ufaglærte grønlandsk arbejdskraft's arbejdsmoral er sådan som det er i dag. Binzer, mener det skyldes direkte opdragelse hjemme fra, direkte krav, at der skyldes at man ikke er vant til at der stilles krav til enkelt individ. Men Thomsen bud var mere udbredt da han mener at der spiller flere faktorer end en. A– Opvækst/ socialisering, arvemønster fra forældrenes arbejdsmoral. B – Den traditionelt fanger/fiskersamfundets overgang til Industrisamfundets udfordringer, i form af at man har svært ved faste møde tidspunkter. C - Laissez faire-præget opdragelsesmetode.⁹ Alligevel har de tre respondenter en ting til fælles: Opdragelse.

7.2 Ledernes forslag om hvordan man kan forbedre studerendes arbejdsindsats.

Opdragelse i barnet hjemmet er direkte eller indirekte er grundelementet for den udviste opførsel/ etik som arbejdsmoral. Selvfølgelig har udviklingen fra fanger/fiskersamfund til industrisamfundet sit præg, men fortid er det der ikke kan ændres, men det man kan lære noget af. Det næste skridt må derfor kun være hvordan man så løse den samfund præget problem, nemlig arbejdsmoral, disciplin?

⁹ Laissez faire-opdragelse. Ved denne opdragelsesretning lader de voksne barnet gøre, hvad det har lyst til, uden eller med næsten ingen indgriben. Årsagen kan enten være forældrenes reaktion på egen opdragelse i barndommen, en ideologisk overbevisning om ikke at ville gribe ind eller social magtesløshed. Der er almindelig enighed om, at forældrene ved denne form for opdragelse svigter børnene, fordi de ikke påtager sig den opgave at formidle bæredygtige værdier.
(http://www.denstoredanske.dk/Erhverv,_karriere_og_ledelse/P%C3%A6dagogik_og_uddannelse/P%C3%A6dagogik,_didaktik_og_metodik/opdragelse)

Næste spørgsmål til elite gruppen var: ” Kan du komme med et forslag på hvordan man kan rette op på studerendes lave arbejdsindsats under uddannelse?”

Binzer: ”Sats på uddannelse - og STIL KRAV. Stil realistiske men høje krav til den enkelte. De fleste bliver motiveret af at vide, hvilke krav der stilles. Sørg for at lav familieuddannelse omkring hvordan man kan få det ind tidligt i familien om at bidrage i husholdningen, hjælpe til, lave lektier etc. Altså lidt som Ringe i vandet - MIBB's projekt.”

Abelsen: ” Det kunne være man skulle finde de gode rollemodeller frem. - Jeg tror også det handler om at lave kulturændringer i samfundet og på virksomhederne. At vise, at det har positive og negative konsekvenser, hvad man gør, og hvordan man gør det.”

Thomsen: ”Forældre har hovedansvaret for ovenstående problematik. Dernæst har skoler, uddannelsesinstitutioner og andre offentlige organer en ikke uvæsentlig rolle. Dertil spiller politiske aktører en vigtig socialiserende rolle. Jeg personligt er af den klare overbevisning, at problemets rod er forældres laizzes faire-prægede opdragelse. Derfor er det forældre, der er nøglen til at rette op i problemet. Dette fordrer en langsigtet indsats, hvor de andre omtalte organer kan være midler til at mindske (læs ikke ensbetydende med eliminere) problemet.”

7.3 Nøgleord for forslagene fra lederne.

For at danne overblik over forslagene hvordan man kunne løse problemet har jeg sat nøgle ordene i en tilfældig rækkefølge.

- Uddannelse
- STIL KRAV
- familie uddannelse
- rollemodeller
- kulturændring
- politisk socialiserende rolle
- bryde forældrenes laizzes faire-prægede opdragelse

Spørgsmålet er nu hvordan man så kan konkretisere hvordan man ændre på den generelle opdragelse og norm ændring som helt klart er det sværeste at ændre. Næste afsnit vil tage hul på, hvordan man kunne gøre for at løse problematikken.

Kap 8. Hvordan skal man ændre på den frafald der skyldes umodenhed og manglende arbejdsindsats, hvordan kan man løse den massive samfundsproblem?:

Ifølge specialets undersøgelser og de materiale der er blevet brugt nogle punkter som er forslag til at løse den massive frafalds problematik.

8.1 Forældre skal være dem der er ansvarlige over for børnenes:

Ifølge specialets gennemgang bliver forældrene flere gange nævnt. Under studerendes besvarelser på spørgsmålene, kom forældrene rolle frem. Der er sket en udvikling fra fangersamfund til industriel samfund i Grønland det sidste 60-50 år. Mændene har ændret deres roller hvor der er blevet mere ligestilling der hjemme igennem 3-4 generationer. Denne hurtige og aggressive udvikling har gjort at mange forældre har svært med at opdrage deres børn, hvad er den rigtige opdragelse. Det fleste af arbejdsstyrken har ikke en uddannelses baggrund. Dette gøre at man forældre har meget svært med at vejlede og opdrage børnene til at kunne varetage en skole gang, og gennemføre en uddannelse. For hvordan skal man vejlede og opdrage ens børn når man aldrig er blevet opdraget til at tage en uddannelse. Diskussion kan vare længe, men kort og godt. Det er på tide at forældre skal oplyses mere om at det gavner at sætte grænser og for børnene. Klare grænser, helt basale grænser som at man skal i seng om aften, man spiser aftensmad bestemt tidspunkt, og man stå op om morgen for at gå i skole eller arbejde. Dertil sundhed, spise sund, glad familie, sund opdragelse. Dette virker til at bare være en drøm, for virkeligheden tegner en helt anden billede. Og disse gode ideer virker lige pludseligt at være meget svære at opnå når en nyere undersøgelse viser: ” Halvdelen af de unge rapporterer om én eller flere former for misbrug i den nærmeste familie. Piger i højere grad end drenge. Misbrug af alkohol er den hyppigste form for misbrug blandt forældre og den øvrige nære familie, efterfulgt af hash misbrug og spilleafhængighed. Knap en ud af 10 (9,4 %) og én ud af tre piger (32 %) har været udsat for seksuelt overgreb.” (Det svære ungdomsliv 2011:84,107) Det kan ikke skjules for nogen at der er massive sociale problemer. Seksuelle overgreb, tallene ser skræmmende ud. Alkohol og hash misbrug har over 50 % af ungdommen oplevet der hjemme. Så det at man vil have forældre til at tage ansvar er en utroligt svært opgave.

Det er vigtigt at erkende at man i Grønland har et problem, alt hænger sammen, den negative sociale arv skal brydes. Man behøver ikke en uddannelse til at opdrage et barn godt og trygt hjem.

Og man behøver ikke en uddannelse til at lære ens barn at der er grænser og der er pligter som skal udføres.

Grønland skal erkende at man har oplevet den hurtige forandring, og folket har været rustet til at tilpasse så godt de nu kan. Det er på tide at samfundet viser vej, politikkerne som ressourcer stærke familie viser vej, til hvordan et barn få en godt og trygt barndom. Dette skal blive til et norm i samfundet. At man har en trygt hjem skal være norm. Der var engang, hvor alkohol ikke findes i Grønland, der var engang hvor hash ikke findes i Grønland. Landet var selvstændigt. Og der var samarbejde for en overlevelse, at efterkommende overlevede, at Grønlands ungdom overlevede. Hvordan genfinder Grønland velfungerende familie liv, dermed samfund.

Lad Grønland anderkende at man har en kollektivistisk samfund, og udnytte nye værktøj til hvordan man bedst få unge til at starte en uddannelse og gennemføre en uddannelse. Skolesystemet skal tilpasse sig at samfundet som skolen befinder sig i faktisk er kollektivistisk og er en meget feminin samfund. Og hvordan kan man bedst muligt få mange som muligt unge igennem en uddannelses system?

Dette er op til forældre, skolen, ledelsen, politikkerne, og til sidst Grønlandske unge selv. Oplærer Grønland unge et arbejdsindsats, disciplin, krav og ikke mest et trygt hjem. Så vil der komme resultater i løbet af de næste generationer. Der er flere og flere der er begyndt at tage uddannelse, gymnasierne er fyldt op når det gælder pladser i starten, men frafaldet er stort. Ser ud til at Grønland er på vej den rigtige vej. Mon ikke i fremtiden vil vi engang hører at Universitets undervisnings lokalerne er fyldt op.

8.2 Hvad med skolen?:

Skolen skal have meget ensartede indsats, faktisk på tværs af skolerne. Man skal have klare retningslinjer for hvad man gøre når der f.eks. sover en eller flere under undervisningen. Det skal ikke være sådan at man godt må sove i bestemte timer for der er underviseren mildere. Og konsekvenser skal der være mere af. Kravene skal være tydelige, igen skal forældrene og skolen samarbejde fra starten af. Sådan en ændring kræver at man samarbejde og tænker stort. Alle skal være med på tanken om ændringen. I praktiseringen af ændringen spiller forældrene en stor rolle, dertil skal der være sammenspil mellem skoler og uddannelses institutioner. Gode vejledninger

kræves, og gode samtale ordninger kræves, når der er så store og massive sociale problemer er det godt at have mindst en på en uddannelsesstedet der kan tage det ”alvorlige samtaler.” som vedrører alvorlige problemer som skal behandles. Disse kan være psykologer, psykoterapeuter

8.3 Grønlands udfordringer:

I starten af beskrivelsen, er der stærk fokus på hvordan Grønlands status er i forhold til uddannelsesniveau samt økonomi. På baggrund af valide undersøgelser som skatte og velfærdskommission står Grønlandske samfund overfor store udfordringer. Det overordnede grunde er uddannelsesniveau samt kommende ældrebyrde. Kort sagt er der for få uddannede folk som er erhvervsaktive i forhold til ældre pensionister som bliver flere og flere. Landskassens underskud er estimeret til at have underskud, og udsigten til at underskuddet vil blive mindre ser sort ud hvis der ikke sker store ændringer. Store ændringer nævnes bl.a. til at være aktiviteter i form af store skala projekter. (Skatte og velfærdskommission 2011) Grønland har et velværd og velstand på niveau med andre skandinaviske lande på grund af en ting, dette er bloktilskuddet som Grønland få hver år fra Staten. Sådant som situationen er i Grønland i dag er landet lang fra at blive et land med selv bærende økonomi. Ikke kun fordi landet for tilskud for at klare økonomiske udgifter men fordi landets borgere ikke er klar til at tage et ansvar. Ansvar for ens eget liv, ansvar for barnets liv, ansvar for landet.

Kampen for at få et bedre liv og løsere fremtid for Grønland er der, undersøgelsen for forskellige tiltag viser at masser af ressourcer bliver brugt til at have bedre skoler, bedre behandlingsmuligheder, bedre sundhed, gode uddannelsesfaciliteter. Den overordnede del af samfundet er klar over hvad der skal til for at løse problemet. Problemet er hvordan man fører dem ud i livet. Fordi, ser vi på uddannelse. Uddannelse er en af afgørende faktor for hvordan landet vil udvikle sig, og hvordan samfundet vil takle det udfordringer der er på vej, så som ældrebyrde.

50 % af ungdommen for ikke en uddannelse end folkeskole. (Inerisaavik, Elevprofiler og restgruppeprofiler 2012) Det stærkeste af ungdommen går videre i uddannelsessystemet og tage en gymnasiale uddannelse i en af landet gymnasier.

Undersøgelsen viste med visuelle billeder hvor stor ligestyldigheden er blandt unge som går på gymnasiet. Igen hvordan Grønlands ”stærkeste” ungdom er. Når den stærke Grønlander viser denne

ligeGYldighed, går diskussionen tit på hvor dårligt folkeskolen er, hvor dårligt de forskellige læreanstalter er, primært i det hele taget hvor dårligt uddannelsessystemet er. Efter min mening meget entydigt. Jeg savner at man ser tingene med bredere horisont, og spørge, hvorfor fungerer uddannelsessystemet ikke i Grønland?

Kan en folkeskole fungere uden forældres deltagelse? Hvorfor kan halvdelen af børnene ikke falde til ro når timerne starter i skolen? Hvordan kan man have forventninger til en god skole hvis man ikke har opdraget barnet til at have en bestemt opførsel så lærerne kan udføre en optimal undervisning.

Ser vi på den negative sociale arv (Skatte og velfærds kommissionen, 2011:11) starter det hele fra et hjem. Et hjem forstås på familie, familie er først og fremmest dem som er barnet nærmeste. Det er primært forældrene. Jeg har bevist ikke undersøgt folkeskolen opbygning, drift, mål, atuarfitsialak (Den gode skole), da disse emner at undersøgt og vurderet mere en engang. Jeg mener nemlig at problemet ligger i forbrugernes grønlandernes disciplin læring, som skal læres hjemmefra. Disciplin er ikke noget der skal læres i skolen. For at få en god skole, kræver det to ting. God disciplinært underviser, god disciplinært elev. Materielle ting spiller en mindre rolle. Forstået på denne måde at man ikke få højere disciplin ved at have en flottere skole.

Jeg mener ikke Hans Lynges skolen i Nuuk¹⁰ (Qinngorput) fungerer kun fordi skolefaciliteterne er gode samt at der er en rigtig god og kvalificeret inspektør. Jeg mener at Hans Lynges skolen er en god skole mest fordi det er ressourcer stærke familie der er bosat i Qinngorput. Det er folk en uddannelse og arbejde der bor i Qinngorput. Denne gruppering er opstået primært fordi man byggede ejerlejligheder i Qinngorput. Der skal man have god løn for at kunne bo i området. Det er helt sikker at man ikke har fået succesfuld skole hvis man havde bygget skolen en byens ”slumkvarter”. Hans Lynges skolen er en god eksempel på hvor vigtigt forældrene spiller en rolle for at opnå en god skole.

¹⁰ Hans Lynges skolen i Qinngorput Nuuk, er en ny skole, i den nyeste del af byen Nuuk.

Konklusion:

Formålet med dette speciale er at besvare og undersøge vigtige spørgsmål omkring frafald under uddannelse. For at afgrænse problemstillingen tog specialet udgangspunkt i to frafalds undersøgelser som er lavet i henholdsvis i 2001 og i 2012. Frafald undersøgelserne viste overordnet begrundelser og argumenter for, hvorfor unge mennesker i Grønland falder fra uddannelse. Rapporterne gik ud fra forskellige målgrupper, den fra 2001 beskæftiger sig med den der er fødte i året 1970, 1975 og 1980. Hvor den nyere beskæftiger sig med frafalds undersøgelse omkring GU (Gymnasier studerende i Grønland) Begge undersøgelser viser, at umodenhed blandt studerende var dominerende som begrundelse for frafald. Eleverne var simpelthen ikke modne nok til at gennemføre en uddannelse.

Men beskrivelsen af denne problematik var meget kortfattet i disse rapporter. I den nyere undersøgelse var umodenhed beskrevet meget kort, hvad umodenhed er og hvor stort et problem det er.

Men var skyldes dette? Hvad skyldes umodenhed som betyder så meget for unge menneskers frafald under uddannelse?

For at undersøge dette har jeg interviewet i alt 100 studerende på handelsskolen i Nuuk som alle sammen er opvokset i Grønland.

I forsøg på at undersøge begrundelser for studerendes umodenhed under deres uddannelse, valgte jeg at undersøge omkring studerendes pligter og krav under deres opvækst. For jeg mener at krav og pligter under ens opvækst er meget betydningsfulde for modenheden senere hen i livet. Resultatet viste sig at være meget interessant, spørgsmålet var *"Har du haft en barndom med pligter og krav?"* Dem der svare ja på spørgsmålet var kun på 35 %, dem der svarede lidt var på 47,50 % og den der fuldstændig svarede nej på spørgsmålet var på 17,5 %

Validiteten er selvfølgelig meget svag, da interviewedes antal var lavt. Men da disse studerende alle sammen er over halvejs deres uddannelse, er de sådan set de "stærke", som er tilbage og har stor sandsynlighed for at gennemføre deres uddannelse. På trods det har kun 35 % af dem fået opvækst med krav og pligter. Dette kunne være en forklaring på, at man ser umodenhed under studerende på

GU og andre steder, det at man ikke har lært pligter og lært hvad krav er, kunne faktisk være dominerende grund til at man falder fra uddannelsesforløb.

At gennemføre en uddannelse, som tit er langt væk hjemmefra mor og far, og lige pludseligt skal varetage vasketøj, lektier, lave mad, opretholde privat økonomi, stå op om morgenen m.m. kan forestilles at være en svær opgave, hvis man ikke har haft en barndom med pligter. Hvis min dataindsamling holder stik så har kun en tredje del af studerende haft en barndom med krav og pligter. Og det ser ikke ret godt ud.

Den næste interessante spørgsmål var, hvordan de studerende vurderede deres egen faglige kundskaber og arbejdsmæssige indsats under deres uddannelse, og hvilken af de to der spiller mest rolle for at gennemføre deres uddannelse. Her viste sig, at kun 20 % af de udspurgte kun svare, at det er faglige kundskaber, der er mest betydningsfulde for at fuldføre en uddannelse, og hele 62,5 % mener, at det er god arbejdsindsats, der spiller den vigtige rolle for at fuldføre en uddannelse. Formålet med denne vinkel er så at en god arbejdsindsats handler om at kunne udføre arbejde som uddannelsen kræver, lektier, opgaver, gøremål, kunne møde op til tiden m.m. Dette har også meget at gøre med om man har fået det værktøj under ens egen opvækst. Forskningen i USA bekræfter også at arbejdsindsatsen er meget mere værdifuld end ens faglige kompetencer for at gennemføre en uddannelse.

Den allersidste, men vigtigste konklusion er hvorfor, man har givet unge mennesker en opvækst uden yderlige krav og pligter som vil være så meget til gavn for deres fremtid. Der kommer Hofstedes kultur dimensioner ind. Disse kulturdimensioner er taget i brug for at analysere og vurdere mulige begrundelser for hvorfor frafaldet under uddannelse er så stort, ikke mindst hvorfor mine egne undersøgelser og de to frafaldsundersøgelser har givet det problematiske resultat.

I forsøg på at vurdere om der findes stor eller lille magtdistance i ud fra det oplysninger jeg finder frem til, ser det ud til at man i Grønland har en stor magtdistance i store træk, men dataindsamling viser tegn på at der er lille magtdistance i skolerne, argumenterne er at man har den enorme "lige gyldighed" på møde tidspunkter, umodenhed, sove under undervisningen (GU- billeder). Alt disse er tegn på at man har en lille magtdistance. Som Hofstede forklarede så er opførelser, og være måder noget man tager videre fra hjem til skolen, og fra skolen til arbejdsmarkedet. Stor magtdistance betyder at man respekterer og adlyder f. eks. forældre i hjemme basis, og senere

underviser og igen senere arbejdsgiver. I det her tilfælde har man en meget lille magtdistance i. Dette behøver nødvendigvis ikke betyde negativt. Da man i visse velfungerende samfund som f.eks. Danmark en meget lille magtdistance. Men for at dette skulle være succes så kræver det kvalitet af studerendes kompetencer, viden, arbejdsindsats. Så kunne det nemlig fungere godt, men i denne tilfælde er det noget andet. Under uddannelse er der i hvert fald massive frafald, og massive sociale problemer som gøre at kvaliteten for at have en god dialog, med en lille magtdistance er meget svært i skolen men også senere i arbejdsmarkedet. Historisk ser det i hvert fald ud til at man har stor magtdistance men har visse stærke træk som kendetegner lille magtdistance i skolen. Kunne disse måske være grund til at man en af vigtige grunde til den store frafald under uddannelse? Umiddelbart vil svaret være ja på baggrund af det som specialet har været ind på. Jeg mener at disse træk som minder om lille magtdistance i et samfund som i bund og grund er over i stor magtdistance er tegn på at skolen i store træk ikke fungerer. Uddannelsessystemet fungerer ikke optimalt. Der er noget der skal tilpasses. Samfundet kopier for meget fra andre samfundene som ikke har helt det samme kulturdimensioner. F.eks. Dansk og Grønland. Dansk samfund har lille magtdistance og er stærkt over i individualisme, og Grønlandsk samfund har det helt modsatte kultur dimensioner, selv om man er klar over dette, så har man tendens til fra Grønlands side at kopierer uddannelses systemet som faktisk er meget egnet til den danske samfund. Jeg mener at det der, man bl.a. kan gøre forskel hvis man vil bekæmpe frafald under uddannelse.

Individualisme og kollektivism, hvordan påvirker denne kultur dimension studerende på handelsskolen? På baggrund af dataindsamlingen specialet ser ud til at kollektivism stadigvæk spiller en stor rolle hos studerende. Det kom også frem i de to andre store frafaldsundersøgelser, at individualismen er svag. Individualismen indeholder, at man er ”enkeltmands-spiller” man er mere eller mindre ligeglad med andre, selvtilliden er høj, og man komme frem med ens meninger og kunne forsvare sig selv og argumentere og diskutere for at få ret. Der ser jeg en helt anden billede. Igen, individualismen er noget man skal lære fra hjemme basis. Spørgsmålet; ” *Hvad mener du?* ” ” *Må jeg hører din mening?* ” samt træning i diskussioner er noget, der spiller en stor rolle i at være individualist og at kunne klare sig selv. Dette sker f.eks. ved at man til middag ved spisebordet diskuterer til højre og venstre. Dette har ikke være aktuelt i mange år i Grønlandsk kultur. Tavsheden har været opdragelse i mange år. (Arnajaraq Joelsen) Det ser ud til, at kollektivismen stadigvæk er rigtig stort som ikke altid er godt i en uddannelses system som er bygget op til individualistiske studerende. *Maskulinitet og femininitet*, ifølge specialets data og analysen under

specialet der det ud til at der har været bevægelse fra femininitet til endnu mere femininitet. Igen kun 1/3 del af de interviewede påpeger en opvækst med krav og pligter. Atuarfitsialak (Den gode skole) blev indført for 10 år siden, motto: "Barn i midten" kom på tale. Kort sagt bliver man som forældre mildere og mildere, og dette gjorde at man unge har mere og mere har behov for grænser og retningslinjer, på skolen basis kom atuarfitsialak oven i, som vil fokusere på barn i midten, som ser ud til at blive misforstået, at det er barnet der skal bestemme. Dette vises også i andre henseende, ifølge den unge lærer som prøvede af, på tre forskellige grønlandske folkeskoler uden at det lykkedes ham at falde til ro; ifølge ham så satte børnene dagsorden på skoledagen og ikke lærerne. Dette er tegn på at femininitet er dominerende. Samt mine og andres undersøgelser viser tegn på at der er mere og mere femininitet i opdragelsen. Dette kan føre til enorme udfordringer, hvis formålet er at have selvstændige og stærke unge mennesker. Ikke at feminine samfundene ikke kan opbygge selvstændige og stærke unge mennesker. I Grønland skal der være mere sammenhæng mellem forskellige dimensioner, dvs. man skal være klar over hvor man som samfund befinder sig i det forskellige dimensioner og derfra strukturerer og opbygger et system som passer til ens ege samfund.

Og er selvstændige og stærke individer ikke det man har behov for at nå målet? Selvstændighed?

Jeg kan kun slutte af med en citat som en klog mand engang har sagt; *"Ask not what your country can do for you, ask what you can do for your country."* J.F.K

Litteraturliste:

Ankersen, Pia V. (2008). "*Nepotisme i Grønland*", i:<http://www.dr.dk/P1>

Buelens, Marc (2011). "Organisational Behaviour" Forlaget: European text 2011 pp. 206

Brødsgaard, Anne (2009). "*Børns søvn - hvor lidt og hvor meget?*" sundhedsplejerske, MPH
<http://www.netdoktor.dk/boern/fakta/boernsoevn.htm>

Böss, Michael (2013). "Snæversyn: Aleqa Hammonds Grønland handler om følelser, etnicitet og race" Kristeligt dagblad i: <http://www.kristeligt-dagblad.dk/artikel/504538>

Christensen, Else, af Haahr, Ulla (2009). "*Grønland drenge har det ofte svært*" Seniorforsker Else Christensen, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd har lavet undersøgelsen sammen med det grønlandske Departement for Familie og Sundhed. Februar 2009

Dorph, Sivso (2013). "Imak kræver vurdering af atuarfitsialak" Sermitsiaq i:
(<http://sermitsiaq.ag/imak-kraever-vurdering-atuarfitsialak>)

Duckworth, Angela. L & Seligman, Martin E.P (2005) "Self-Discipline Outdoes IQ in Predicting Academic Performance of Adolescents" i: Psykolog Nyt nr. 15. 2006.

Grønlands statistik (2009-2013) Grønlandsk statistik, www.stat.gl

Heilbuth, Poul-Erik (2007). *Flugten fra Grønland*. DR- dokumentar. Danmarks Radio (DVD)

Hofstede, Geert (2002). "Kulturer og organisationer" Overlevelse i en grænseoverskridende verden. 1 udgave, 2. oplag 2002. Forlag: Handelshøjskolen 1999 pp.19-225.

Høeg, Eqaluk & Brandt, Martin (2013). "*Labrador' Kangian*" Nyt Satireprogram fra KNR, Instrueret Vivi Sørensen 2013.

Hysing, Mari (2013). "Unge sover mindre end nogensinde før" Videnskab.dk i:
<http://videnskab.dk/krop-sundhed/unge-sover-mindre-end-nogensinde>

Inerisaavik (2013). "Elevprofiler og restgruppeprofiler 2012." Elev- og restgruppeprofiler Samlet for kommunerne.

Jessen, Akisooq Vestergaard (2013). "Folkeskolen fungerer ikke", i; Sermitsiaq nr. 44.

Joelsen, Arnajaraq (2010). ”Komparativ undersøgelse af primær socialisering i det traditionelle Grønland og dagens Grønland” Bachelor projekt fra Ilisimatusarfik.

Kahlig, Wolfgang (1999). ”Leder i Grønland- en kvalitativ holdningsundersøgelse.” Udgivet af Ilisimatusarfik, Nuuk 1999. pp.11

Kennedy, John F. (1961) Tale: **“Inaugural Address, 20 January 1961”** i:
<http://www.jfklibrary.org>

Kjær, Lotte (2010). ”Frafaldsundersøgelsen 2010 – En undersøgelse af frafaldet på de gymnasiale uddannelser.” Dep. for kultur, Uddannelse, forskning og kirke 2010

Krebs, Martine Lind (2014) ”*Arbejdsløsheden stiger stadig*”, *KNR webavis* 14. marts:2014

Marquardt, Ole (2002). ”*Introduktion til hjemmeopgaveskrivning og bedømmelse heraf.*”
Ilisimatusarfik Grønlands Universitet.

Nyhedsbureauet Newspaq (2013). “Høje skilsmissetal: Krisen koster ægteskabet” Avisen.dk 2013

Pedersen, Lone Rosengreen (2007). “Fastholdelses problematikker i grønlandiseringsperspektiv.”
Bachelor projekt fra Ilisimatusarfik.

Petrine Pedersen, Cecilia & Bjerregaard Peter (2011). “Det svære ungdomsliv” Unges trivsel i Grønland 2011- en undersøgelse blandt de ældste folkeskoleelever. Udgivet af Statens Institut for Folkesundhed, København. pp. 81-115

Rasmussen, Kim Leine (2007). ”En skide grønlander taler ud. Interview med Kim Leine” i:
<http://www.litteratursiden.dk/artikler>

Rienecker, Lotte og Jørgensen, Peter Stray (2011). ”Den gode opgave” Håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser. 3 udgave, 4. oplag. Forlag: Samfundslitteratur.

Skatte og velfærds kommissionen (2011) ” Vores velstand og velfærd – kræver handling nu”
pp.3-15

Skydsbjerg, Henrik (2001). ”*Hvem får en uddannelse?*” En undersøgelse af de forhold, der er bestemmende for unges påbegyndelse og gennemførelse af uddannelse. Undersøgelse er gennemført på foranledning af Direktoratet for kultur, Uddannelse, Kirke og Forskning. Juni 2001

Teknologi statistik, (2012). ”Grønland er et højteknologisk samfund” i: <http://europas-lande.dk/dan/Lande/Gr>

Vores fremtid, dit og mit ansvar, på vej mod 2025 (2012) Naalakkersuisut; 2012, Vores fremtid – dit og mit ansvar – på vej mod 2025

Interviewet personer i Specialet:

Handelsskole studerende:

TNI. SK 4.1 SK. 4.2 SK 5.1 SK 5.2; 2013. Respondenter i spørgeskema undersøgelse.

NI.1.3 i 2013 Respondenter i spørgeskema undersøgelse.

Anonym interview med elev som har taget billeder. Eleven er fra Aasiaat GU 2013.

Interview af: Niels Thomsen; Direktør I Halibut Greenland.

Interview af: Maliina Abelsen; Manager i Arctic Winter Games Greenland.

Interview af: Michael Binzer; Direktør i Tele Greenland.

Interview af: Lena Lauridsen, medejer af plan2move. Kursus holder og forfatter.